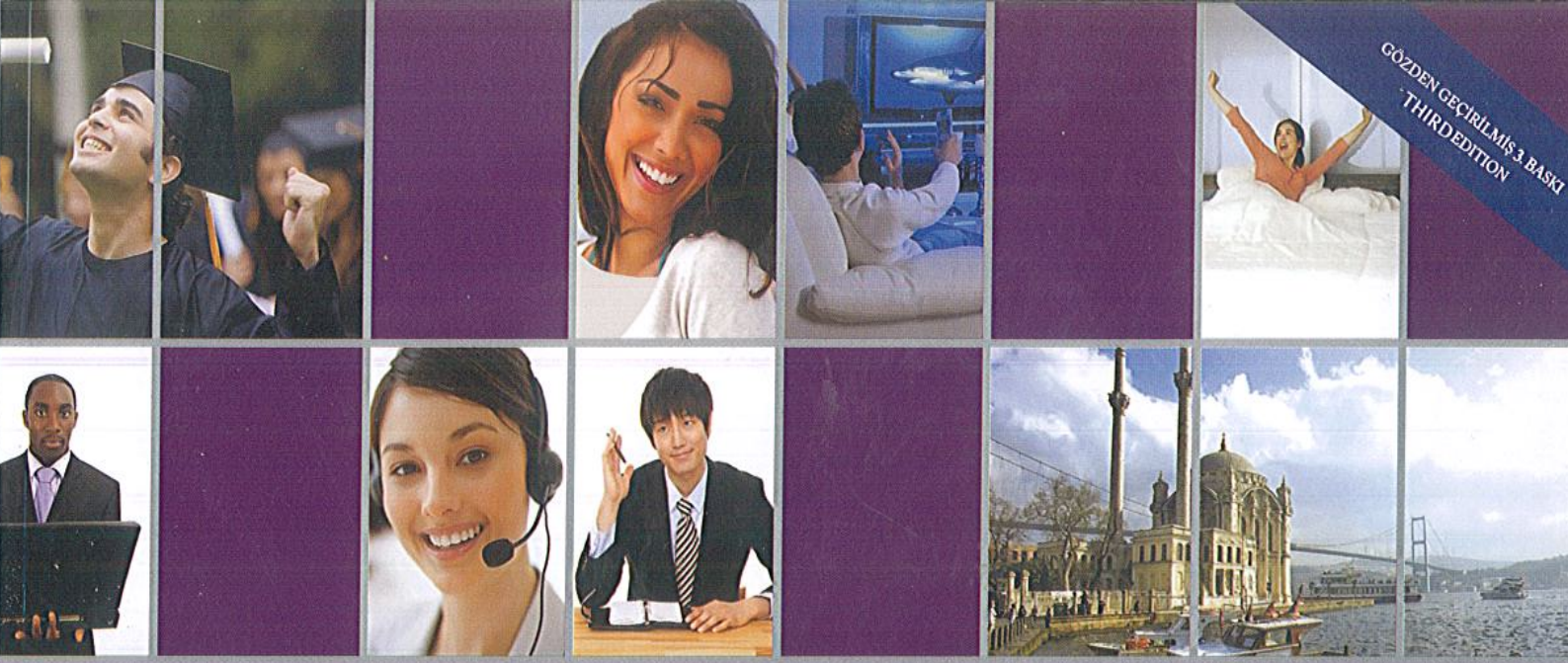

GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ 3. BASKI
THIRD EDITION

İstanbul

Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı

İSTANBUL TURKISH FOR FOREIGNERS COURSE BOOK

B2

ÖN SÖZ

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti, Doğu ile Batı arasında köprü konumunda olan ülkemizin kültürünü, düşünce tarzını aktaracak, en güncel dil öğretim yöntemleri ile hazırlanmış kapsamlı bir çalışmadır. “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim setinin temel ilkesi Türkiye’nin resmî dili olan Türkçeyi, uluslar arası öğrencilerimize en çağdaş metotlarla öğrenme fırsatı sunmaktır.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti; Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde belirlenmiş dil seviyelerine göre düzenlenmiş olup iletişim ve öğrenen odaklı yaklaşım takip edilerek yapılandırılmıştır. Buna göre setimiz; A1-A2 (Temel), B1-B2 (Orta) ve C1/+ (İleri) olmak üzere beş kitaptan oluşmaktadır.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim setinde bulunan her bir kitap, Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nin hedeflerine uygun olarak seçilen konu alanlarına göre düzenlenmiş 6 üniteden oluşmaktadır. Her bir ünite 3 farklı alt konuya ayrılmış ve ünite başlarında öğretilmesi hedeflenen beceri, dilbilgisi ve kelime grupları belirtilmiştir. Her üniteye yer alan alt konu içerisinde HAZIRLIK ÇALIŞMALARI, OKUMA, YA SİZ, DİLBİLGİSİ, DİNLEME, KONUŞMA ve YAZMA; ünite sonlarında ise KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE, SINIF DİLİ, EĞLENELİM ÖĞRENELİM, NELER ÖĞRENDİK, ÖZ DEĞERLENDİRME, KELİME LİSTESİ bölümleri bulunmaktadır.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim setinde; kelime çalışmaları, öğrencilerin dil düzeylerine ve ünitenin içeriğine uygun okuma ve dinleme metinleri, hedeflenen dil düzeyinde kullanılması gereken dilbilgisi yapıları, konuşma ve yazma etkinlikleri, öğrencilerin kendi gelişimlerini ölçebilecekleri öz değerlendirme bölümleri, genel tekrar alıştırmaları ve öğrencilerin dil gelişimlerine katkı sağlayacak eğlenceli oyunlar yer almaktadır.

Bu set, 1933’ten beri yabancılarla Türkçe eğitimi veren İstanbul Üniversitesinin geleneğinden faydalanan okutmanlarımızın bilgi, birikim ve tecrübeleriyle oluşturulmuştur. İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi olarak hazırladığımız bu setin Türkçenin bir dünya dili olması yolunda emek veren tüm öğretmenlere, öğrencilere ve araştırmacılara katkı sağlaması bizleri sevindirecektir.

Doç. Dr. Ferhat ASLAN

ÜNİTE ADI

KONU

OKUMA

1. ÜNİTE

sayfa
7-22LEYLEĞİ HAVADA
GÖRMEKA. Leylek Havada!
B. Turizmin Farklı Yüzleri
C. Geldim, Gördüm, YazdımA. Bavul Hazırlama Sanatı
B. Turizmde Çek-yat Yönter
C. Meryem Ana Evi

2. ÜNİTE

sayfa
23-42GEÇMİŞTEN
GÜNÜMÜZEA. Teknoloji
B. İletişim
C. UlaşımA. Çocukluğumdan Bugüne
Teknoloji
B. Günümüzde İletişim
C. Ulaşım Araçları

3. ÜNİTE

sayfa
43-58BİR YUDUM
İNSANA. Ruh Hâlleri ve Karakterler
B. Renkler ve Duygular
C. Duygusal ZekâA. Kişilik ve Karakter
B. Renklerin İnsan
Psikolojisine Etkisi
C. Duygusal Zekâ

4. ÜNİTE

sayfa
59-72BANA HERŞEY
YAKIŞIRA. Moda Nedir?
B. Moda Bağlılılığı
C. Kimlik-Sosyal Hayat-Moda
İlişkisiA. Moda Tarihi Üzerine
B. Kalıcı Moda Var mıdır?
C. Dikkat! Giysileriniz
Konuşuyor!

5. ÜNİTE

sayfa
73-88HARİKALAR
DİYARIA. Doğa Harikaları
B. Mimari / Sanatsal Harikalar
C. Teknolojik HarikalarA. Peri Bacaları
B. Tac Mahal
C. İlginç İcatlar

6. ÜNİTE

sayfa
89-108

ŞAŞTIM KALDIM!

A. Doğru Bilinen Yanlışlar
B. Dahası da Var
C. Bunları Biliyor musunuz?A. Evlilikle İlgili Doğru Bilinen
Yanlışlar
B. Başarabilmek
C. Bunları Biliyor musunuz?

DEKİLER İÇİNDEKİLER İÇİNDEKİLER İÇİNDEKİLER

DİL BİLGİSİ	DİNLEME	YAZMA	KONUŞMA
A. Dönüşlü Fiil B. Zarf-fiiller (-dikÇA, -diğİ ürece) C. Zarf-fiiller (-İncAyA kadar / dek / değin, -AnA kadar / dek / değin)	A. Alman Çift Türkiye'ye Bağlandı B. Konya'da Uzay Turizmi Heyecanı C. Geldim, Gördüm, Sevdim	A. Seyahat Hazırlıkları B. Ülkemizde Turizm C. Gezi Yazısı	A. Seyahat Yeri B. Turizm Çeşitleri C. Tatil Planı
A. Edilgen Fiil B. Tarafından / -CA C. Zarf-fiiller (Diğİ / AcAğİ zaman / sırada / DiğİndA)	A. İlk Teknolojik Alet B. Yaşlılık ve Teknoloji C. Bir Konu Yedi Soru	A. Teknoloji Olmadan B. Mucitlere Mektup C. Ulaşım Aracı Tasarlama	A. Teknolojinin Gelişimi B. Geçmişten Günümüze İletişim C. Ulaşım Araçlarının Gelişimi
A. Ettirgen fiil B. Zarf-fiiller (-Diğİ için, DiğİndAndolayı, -DiğİndAn) C. Edatlar (Artık-Sanki)	A. Duygular B. Anlatamıyorum C. Klasik Türk Müziği	A. Evleneceğim İnsan B. Burçlar C. Mektup Yazma	A. Coğrafyanın Karaktere Etkisi B. Dört Mevsim C. Müziğin Etkisi
A. Sıfat-fiiller (-(y)An) B. Sıfat-fiiller (-DIK, -(y)AcAK) C. Sıfat-fiiller(-(I/A)r / -mAz / DIK / -AcAK / -mİş)	A. Moda Rüzgârı B. En Pahalı Alışkanlık: Alışveriş Bağımlılığı C. Giyim Tarzım	A. Kıyafet Seçimi B. Evlilik Modası C. Sosyal Kimlik ve Moda	A. Marka-Moda İlişkisi B. Alışveriş Bağımlılığı C. Ülkelere Göre Giyim
A. Fiil cümlelerinde dolaylı anlatım B. Soru cümlelerinde dolaylı anlatım C. İsim cümlelerinde dolaylı anlatım	A. Mısır Piramitleri'nin Sırrı B. Kırık, Gizli ve Derin Bir Aşk Hikâyesi C. Çocuk Müzesi	A. Sunum Hazırlama B. İstanbul'da Bir Tur C. İcat Tasarlama	A. Özetleme B. Sunum Yapma C. Teknoloji Bağımlılığı
A. Bağlaçlar (oysaki hâlbuki, meğerse, mademki, ne var ki, ne yazık ki, neyse ki) B. Bağlaçlar (dA) C. Bağlaçlar (üstelik, hatta, ayrıca, bununla birlikte, bununla beraber)	A. Karagöz ve Hacivat B. Seyyar Satıcı C. Pratik Çözümler	A. Dil Yanlışları B. Reklam Metni Yazma C. Bilmediklerimiz	A. Yanlış Anlaşılmalar B. Çok Yönlü Sanatçılar C. Atasözü Açıklama

ÜNİTE 1

BECERİLER

- Bilgi alışverişinde bulunma
- Deneyimlerimizi paylaşma

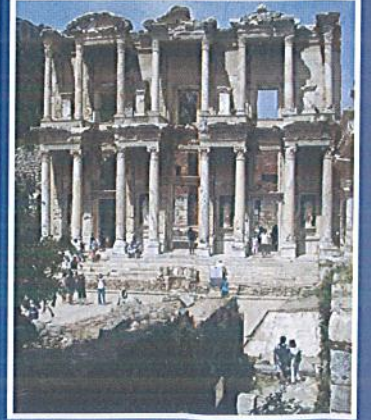
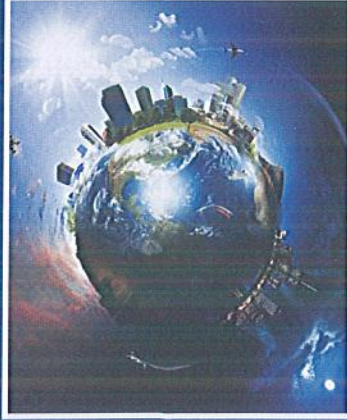
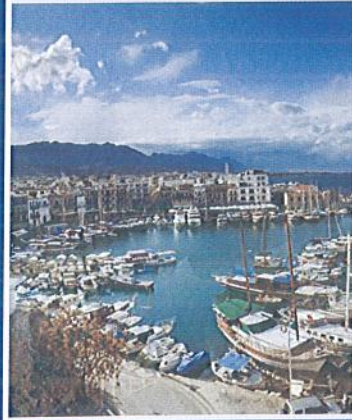
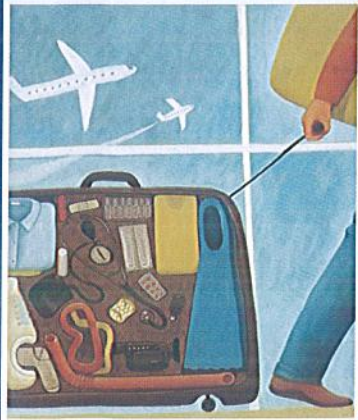
DİL BİLGİSİ

- Dönüştürme Fiil
- Zarf-fiiller (-dikçe, -dikçe sürece)
- Zarf-fiiller (-(y)Incaya kadar / dek / değin, -(y)Ana kadar / dek / değin)

KELİMELER

- Turizm
- Seyahat

LEYLEĞİ HAVADA GÖRMEK

ÜNİTE 1

LEYLEĞİ HAVADA GÖRMEK

A. LEYLEK HAVADA!

saklandı, övünmüyor, hazırlandın mı, giyinmedin mi

- Kedi, köpekten korktu ve ağacın arkasına saklandı.
- Bütün projeyi Selin yaptı ama o çok mütevazı bir kız, hiç övünmüyor.
- Yarınki sınava hazırlandın mı?
- Bir saattir seni bekliyoruz, hâlâ giyinmedin mi?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Tatile çıkacaksınız, bavulunuz hazır. Fakat çok fazla eşyanız var ve bu sebeple uçakta bagaj ücreti ödemeniz gerekiyor. Hangi eşyalarınızı bavulunuzdan çıkarırsınız? Neden?

- saç kurutma makinesi
- fotoğraf makinesi
- çanta
- terlik
- deniz gözlüğü ve şnorkel
- ayakkabı
- makyaj malzemesi
- deniz havlusu
- plaj çantası
- saç spreyi / saç jölesi
- güneş kremi
- şampuan ve sabun

OKUMA

BAVUL HAZIRLAMA SANATI

Tüm hazırlıklar tamam, seyahate çıkma zamanı! Bir şey hariç. Bavul hâlâ hazır değil. Şimdiye kadar bavulunuzu açtığınız zaman kırıksık kıyafetlerle, şekli bozuk ayakkabılarla, daha da kötüsü patlak şampuan şişeleri ile karşılaşmaktan bıktınız. Peki, bu durumdan kurtulmak için neler yapmak lazım?

Elbiselerinizi buruşmadan taşımak ve bavulunuzda eşyalarınızı kolayca bulmak için bavulunuzu iyi ve dikkatli bir şekilde hazırlamanız gerek. Peki bunu nasıl yapabiliriz? Buyurun beraber öğrenelim.

Yolculuğa Çıkmadan Önce Yapılacaklar

1. Gideceğiniz yerin hava durumu hakkında mutlaka bilgi alın.
2. Otelin imkânlarını araştırın. Odalarda ütü, saç kurutma makinesi, kuru temizleme servisi ve kuaför var mı? Eğer varsa bavulunuz yarı yarıya hafifledi demektir.
3. Orada kaç gün kalacaksınız, neler yapacaksınız? Örneğin; Kaç kere akşam yemeğine çıkacaksınız? Yürüyüş yapacak mısınız? Bunları düşünerek tatil programınızla ilgili gerekli eşyaları bir kâğıda yazın. Sonra bunları gözden geçirin ve en az dörtte birini eleyin. Zor olacak ama yapmalısınız.
4. Yanınıza hangi kıyafetleri almak istiyorsunuz? Bu kıyafetlerin renkleri birbirine uygun mu? Rengi ve tarzı birbirine uygun kıyafetler alırsanız çok fazla eşya taşımaktan kurtulursunuz. Böylece en fazla üç çift ayakkabıyla 10 günlük bir tatilde her gün farklı kıyafet giyebilirsiniz.
5. Yanınıza mutlaka siyah bir pantolon, etek ya da elbise alın. Renkli aksesuarlar ya da renkli bir bluz sayesinde kolayca şık olabilirsiniz.

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Yolculuğa çıkmadan önce hafif bir bavul hazırlamak için neler yapabiliriz?
2. Bavulumuzu hazırlarken, kıyafetlerimizin kırıkmaması ve eşyaların birbirine zarar vermemesi için nelere dikkat etmemiz lazım?

3 Metinde aşağıdaki konulardan hangileri hakkında öneri bulunmaktadır? İşaretleyelim.

otel imkânları	()	kozmetik eşyalar	()
seyahat	()	elektrikli aletler	()
yolculuğun zamanı	()	ayakkabılar	()
tatil	()	rezervasyon	()
kıyafetlerin bakımı	()	bavulların büyüklüğü	()

YA SİZ?

Siz bavulunuzu hazırlarken nelere dikkat ediyorsunuz?

Bavul Yerleştirme Teknikleri

1. Eğer bir iş seyahatine çıkacaksanız ve yanınıza ceket almanız gerekiyorsa, ceketı bavulun en altına koyun. Daha sonra pantolonlarınızı, sonra eteklerinizi en son da gömlek veya tişörtlerinizi yerleştirin.
2. Ayakkabılarınızı, eşyalarınızı kirletmemesi için ufak kutularda ya da ayakkabı çantalarında götürün.
3. Sahilde hangi eşyalara ihtiyacınız olacak? Bunları da düşünün ve hepsini bir araya toplayın. Böylece hiçbir şeyinizi unutmazsınız.
4. Bavuldaki kırıık kıyafetlerinizi düzeltmek için önce banyoya gidin, sıcak suyu sonuna kadar açın ve banyonun kapısını kapatın. Banyo çok ısınacak ve her yer buhar olacak. Şimdi de

kırıık kıyafetinizi banyoda uygun bir yere asın. Banyodaki nem, kıyafetlerinizin kırııklarını açacaktır.

5. Parfüm, şampuan, aseton, krem gibi kozmetik malzemelerinizi ayrı poşetlere koyun ve ayrı bir çantaya ya da bavulunuzun ayrı bir bölümüne yerleştirin.

6. Elektrikli aletlerinizi bavulun yarısı dolduktan sonra yerleştirin, daha sonra üstüne diğer kıyafetlerinizi koyun. Böylece kıyafetleriniz elektrikli aletlerinizi koruyacaktır.

DİL BİLGİSİ

Dönüşlü Fiil

Bir cümlede, işi yapan ile işten etkilenen aynı kişiye böyle fiillere “dönüşlü fiiller” denir.

Dönüşlü Fiil in Turkish is a verb whose subject and object are the same. (e. g. Yarınki sınava hazırlanıyorum. → I am preparing (myself) for the exam tomorrow.)

fiil + (I)n / (I)l

Örnek:

Sevgi, iş görüşmesi için kendini hazırlıyor.

Sevgi, iş görüşmesi için hazırlanıyor.

Serhat, okuldan başarıyla mezun olunca kendini övdü.

Serhat, okuldan başarıyla mezun olunca övündü.

Bir ay sonra kendilerini yeni evlerine taşıyacaklar.

Bir ay sonra yeni evlerine taşınacaklar.

NOT: Dönüşlü fiil, doğa olayları için kullanıldığı zaman cümleye “kendi kendine olma” anlamı verir.

Örnek:

Köyümüzdeki derenin suyu yaz mevsimlerinde çekilir.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi tekrar yazalım.

1. Aysun saatlerdir ayna karşısında kendini süslüyor.

.....

2. Çocuk kendini arabanın arkasına sakladı.

.....

3. Gökçe yarınki yolculuk için kendini hazırlıyor.

.....

4. Arkadaşımı beklerken vitrinlere bakarak kendimi oyaladım.

.....

5. Çemberlitaş Hamamı'ndaki turistler kendilerini güzelce keselediler.

.....

6. Kendimizi güneşin zararlı ışınlarından korumak için güneş kremi sürmeliyiz.

.....

7. Meltem kendini sınava çok iyi hazırlamış.

.....

8. Doktor “Biraz kilo vermeniz lazım. Bunun için kendinizi dengeli beslemelisiniz.” dedi.

.....

9. Köpek durmadan kendini kaşıyor.

.....

10. Sınavdan kötü puan alınca Mehmet kendini eve kapadı.

.....

5 Aşağıdaki cümleler ile fiilleri eşleştirelim. Boşlukları dolduralım.

1. Çocuk ağacın arkasına
2. Futbolcu maçta düşerek
3. Zehra yarınki sınava çok iyi
4. Küçük kız aynanın karşısında saatlerce
5. Annem dün sabahdan akşama kadar temizlik yaptığı için çok
6. Hava çok soğuk, kalın
7. En yakın arkadaşımın düğününe gidemediğim için çok
8. Kedi mamasını yedikten sonra tüylerini yalayarak iyice
9. Annem benimle her zaman
10. Adamın ayağı takıldı ve birdenbire yere

- a. süsle.....
- b. sakla.....
- c. giy.....
- ç. temizle.....
- d. öv.....
- e. sakatla.....
- f. hazırla.....
- g. üz.....
- ğ. yor.....
- h. ser.....

DİNLEME

ALMAN ÇİFT, TÜRKİYE'YE BAĞLANDI

6 Metni dinleyelim, aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Hemberger ailesi neden Türkiye'ye bağlanmış?
.....
2. Alman aile, neden kendilerini Berlin'deki evlerinde gibi rahat hissediyorlar?
.....
3. Clementia Hemberger ve eşi yakın zamanda nereleri gezecekler?
.....
4. Hemberger ailesi Türkiye'yi tanıtmak için ne planlıyor?
.....

YAZMA

7 Seyahate çıkmadan önce nasıl hazırlıklar yapıyorsunuz? Yazalım.

KONUŞMA

8 Seyahat edeceğiniz yere karar verirken nelere dikkat ediyorsunuz? Tartışalım.

ÜNİTE 1

LEYLEĞİ HAVADA GÖRMEK B. TURİZMİN FARKLI YÜZLERİ

gittikçe
oldukça
olduğun sürece

-İstanbul'a gittikçe dedemi mutlaka ziyaret ederim.
-Sen yanımda olduğun sürece hiçbir şeyden korkmam.
-Burada havalar oldukça güzel.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki turizm çeşitleri ile resimleri eşleştirelim.

alışveriş turizmi

doğa turizmi

sağlık turizmi

deniz turizmi

kültür turizmi

sanat turizmi

kış turizmi

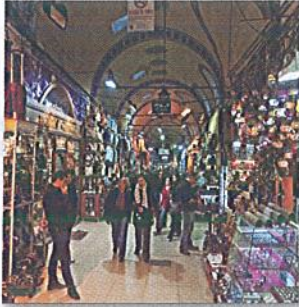
1.

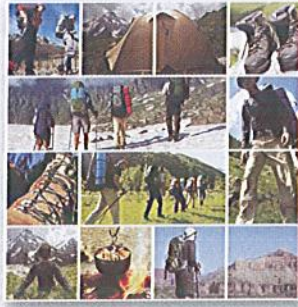
2.

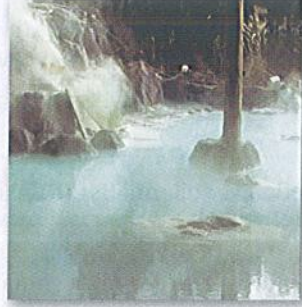
3.

4.

5.

6.

7.

OKUMA

TURİZMDE ÇEK-YAT YÖNTEMİ

Bir akşam arkadaşlarımla sohbet ediyorduk. Onlara "Yarın akşam Polonyalı bir çift evimde misafir olacak, ertesi gün de Alman bir çift gelecek. Ama ben onları hiç tanımıyorum." dedim. Önce şaka yapıyorum sandılar. Ciddi olduğumu görünce beni vazgeçirmeye çalıştılar. Fakat daha sonra konuyu daha iyi anlamak için bana sorular sormaya başladılar. Onlara çek-yat turizminden bahsettim. Eminim, şimdi siz de "Nedir bu çek-yat turizmi?" diye düşünüyorsunuz. Çek-yat turizmini yaklaşık 230 ülkeden 1,5 milyona yakın insan kullanıyor. Bu turizmde, para kazanma amacı yoktur.

Pek çok gezi sitesine üyeyim. Size de tavsiye ediyorum.

Bu sitelerden şunları öğrenebilirsiniz: Bir ülkeye en ekonomik şekilde nasıl seyahat edebilirsiniz? O ülkede nereleri gezebilirsiniz? Çek-yat turizmine de böyle bir araştırmada rastladım.

Eğer evinizde misafir için yeriniz varsa ve farklı kültürlerden farklı insanlarla tanışmak istiyorsanız bu iş tam size göre! Öncelikle iletişim kurmak için bir internet sitesi veya e-posta grubuna üye olmak gerekiyor. Böylece gelecekteki misafirleriniz ile iletişim kurabiliyorsunuz.

Ben de kızım ile konuşup ondan da onay alınca vakit kaybetmeden bir siteye üye oldum. Ertesi gün Polonyalı bir çiftten bir e-posta alınca çok heyecanlandık. Evimizde dört gece kalmak istiyorlardı ama ufak bir sorun vardı: Benim sabah erkenden işe, kızımın da okula gitmesi gerekiyordu. Durumu anlattık, "Erken saatte kalkmak bizim için sorun değil." dediler ve sonra yolculuklarıyla ilgili detayları konuştuk. Misafirlerimizi karşılamaya giderken çok heyecanlıydık. Misafirlerimizden Eric bir avukat, Karolina ise bir şirkette pazarlama müdürüymüş. Onlarla beraber 4 gün geçirdik ve birbirimizi tanıdıkça aile gibi olduk. Bir akşam yemekte Eric bize ilk çek-yat turizmi macerasını anlattı. Ona göre, çek-yat turizmi bir insanın kendi ülkesi ve kültürünü tanıtmak için önemli bir fırsattı. Karolina da "Sadece birkaç gün sizinle yaşayarak Türkiye ve Türk kültürüyle ilgili gezi kitaplarındaki bilgilerden daha fazlasını öğrendik." dedi. Eric de Karolina'ya katıldı ve şunları söyledi: "Beş yıldızlı otellerde kalmak, o ülkenin tarihini ve kültürünü öğrenmek için yeterli değil. Böyle yerlerde çoğu zaman otellerin dışına bile çıkamazsınız. Bence de çek-yat turizmi bir ülkeyi ve o ülkenin kültürünü tanımak için çok yaratıcı ve güzel bir yöntem."

Kim bilir, belki bir gün siz de kızım ve ben gibi gönüllü turizm elçileri olursunuz ve salonunuzdaki boş bir çek-yatla farklı kültürlerle konukseverlik gösterebilirsiniz. Belki bir gün deneyimlerinizi bizimle paylaşsınız.

Yolunuz açık olsun.

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. "Çek-yat turizmi" nedir?
2. "Otel turizmi" ile "çek-yat turizmi" arasındaki farklar nelerdir?
3. Siz, misafir veya ev sahibi olarak "çek-yat turizmi"ni tercih eder misiniz? Neden?

YA SİZ?

Turistler sizin ülkenizde en çok hangi turizm çeşidini tercih ediyor? Anlatalım.

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + Dlkça

fiil + -Dİğl sürece

Bu bu zarf fiiller, süreklilik gösterir. Temel cümledeki fiilin, yan cümlecikteki fiile bağlı olarak sürdüğünü veya yinelendiğini anlatır.

These adverbial suffixes refer to actions that are continuous or repeated for a certain period of time. They also show that the verb in the main clause depends on the verb in the subordinate clause. Depending on the context either "As long as" or "the more... the more..." may be considered as the closest English equivalents of these adverbial suffixes. (e. g. Zeynep'i tanıdıkça daha çok seveceksin. → The more you get to know Zeynep, the more you will like her. Burada çalıştığın sürece kurallara uymak zorundasın. → You are supposed to obey the rules as long as you work here.)

Örnek:

Türkiye'de yaşadıkça Türkleri daha iyi anlıyorum.
Dün hava oldukça soğuktu.
Türk arkadaşlarımla konuştuğça Türkçem ilerliyor.
İnsanlar yaşlandıkça olgunlaşıyor.

Örnek:

İlaçlarını içmediğın sürece iyileşemezsin.
Böyle devam ettiğın sürece üniversiteden mezun olamazsın.
İkinci bir dil öğrenmediğın sürece kolay kolay iş bulamazsın.

1. NOT: "Gittikçe" sözcüğü bazen "zaman geçtikçe" anlamında da kullanılır. Bazen "gittikçe" yerine "git gide" ya da "giderek" sözcükleri de kullanılabilir. "Gittikçe" occasionally means "as the time passes/passed" or "time after time" and may be replaced by "git gide" or "giderek".
Örnek: Komşum gittikçe zengin oluyor.
Zaman gittikçe ilerliyor, hava kararıyordu.

2. NOT: "Oldukça" sözcüğü bazen "bir hayli, epeyce" anlamında da kullanılabilir. "Oldukça" occasionally means "quite" or "rather" as a quantifier.
Örnek: Bugün arkadaşlarla oldukça iyi vakit geçirdik.
Onun kocası oldukça zengin bir adam.

3. Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolduralım.

1. İzmir'e git..... arkadaşlarımı ziyaret ederim.
2. Sezon sonunda fiyatlar git..... düşüyor ve her şey çok ucuzluyor.
3. Yağmur yağ..... bütün ağaçlar yeşeriyor.
4. Oğluma bak..... eşimi hatırlıyorum, git..... ona çok benziyor.
5. Çalış sınavı geçemezsin.
6. Geçmişle hatırla..... Nihal'e daha çok sinirleniyorum.
7. Yalan söyle..... çevrende hiç arkadaşın kalmaz.
8. Alışverişe çık..... bu pastaneye uğruyorum.
9. Onu tanı..... daha çok seveceksin.
10. Benden özür dile..... seninle bir daha konuşmam.
11. Bugün hava ol..... sıcak.
12. Evdeki eksikler aklıma gel..... alışveriş için not alıyorum.
13. Yağmur din..... dışarı çıkamayız.
14. Bursa'ya git..... İskender kebab yerim.

4. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Karnımız acıktıkça
2. Türkçe konuştuğça
3. Aklıma geldikçe
4. Yurtdışına çıktıkça
5. Zeynep'le konuştuğça
6. Çevreyi kirlettiğimiz sürece
7. Sigara içtiğın sürece
8. Spor yaptığın sürece

5 Aşağıdaki cümleleri “-DlkçA” ve “dlğl sürece” zarf-fiil eklerini kullanarak tekrar yazalım.

1. Volkan, Sivas’a her gelişinde bana uğrar.

2. İnsanlar kitap okuyor ve dünyaya bakış açıları değişiyor.

3. Çarşıya her çıktığımda Selma’nın dükkanına uğrarım.

4. Bu kadar oyalanırsak bu işi bitiremeyiz.

5. Yeğenim her geçen gün büyüyor, her geçen gün güzelleşiyor.

6. İnsanlara güvenmezsen hiç arkadaş bulamazsın.

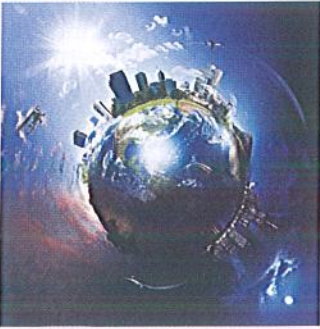
7. Motosikletin hızı git gide artıyordu.

8. Çocuk her ağladığında annesi daha çok sinirleniyordu.

9. Derslere devam etmezsen başarılı olamazsın.

10. Sultanahmet Meydanı’nı her gezişimde yeni şeyler keşfediyorum.

DİNLEME

KONYA’DA UZAY TURİZMİ HEYECANI

6 Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Uzay turizmi, tüm gelir düzeyindeki kişiler için uygundur. ()
2. İnsanlar uzay turizmi için Konya’ya gelecek ve bu Konya’da turizmin gelişmesine katkı sağlayacak. ()
3. Konya’da başka turizm türleri yok ve uzay turizmi bu yüzden çok önemli. ()
4. Turizmciler uzay turizmden rahatsız oluyor. ()
5. Uzay turizmi, gelecekte önemli bir turizm sektörü olacak. ()

YAZMA

7 Bir turist ülkenize hangi turizm çeşidi için gelebilir? Nereleri gezebilir? Yazalım.

KONUŞMA

8 Siz hangi turizm çeşitlerini denediniz? Anlatalım.

çıkana kadar, doğuncaya dek, batıncaya kadar

-Sen evden çıkana kadar köşedeki markete gidip geleyim.

-Güneş doğuncaya kadar ders çalıştı.

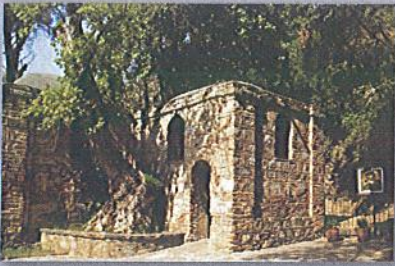
-Doktorlar, "Çok sıcak havalarda çocukların ve yaşlıların güneş batıncaya kadar sokağa çıkmamaları gerekiyor." diyor.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Şimdiye kadar gezdiğiniz yerler arasında en çok nereyi beğendiniz? Neden?

OKUMA

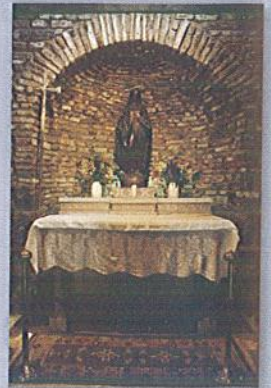
MERYEM ANA EVİ

Geçen yaz ailece Ege Bölgesi'ni gezmeye karar verdik. Bu gezimizde İzmir'deki Meryem Ana Evi'ne de uğradık. Ev, yüksekçe bir tepede ve dar bir yolun sonundaydı. Bu yüzden yürümemiz gerekiyordu. Orada dünyanın her yerinden ziyaretçiler vardı. 1967 yılında Papa IV. Paul ve 1979 yılında Papa II. Jean Paul de burayı ziyarete gelmişler. Vatikan Meryem Ana Evi'ni kutsal bir yer olarak ilan etmiş. Hristiyanlar, burayı ziyaret ederek hacı oluyorlar.

Meryem Ana evi, mütevazı bir ev. Girişin karşısındaki duvarda Meryem Ana'nın büyükçe bir heykeli var. İnsanlar bu heykelin önünde ellerini açarak dua ediyorlar ve dualarını bitirince heykelin yanındaki bölmede mum yakıyorlar. Evin duvarlarındaki resim ve ikonların birçoğu, çok eski tarihî eserler. Evin duvarlarında Meryem Ana'nın resimleri var. Meryem Ana evinin bir bölümünde Müslümanların namaz kılmaları için küçük bir yer de bulunuyor.

Tarihçiler, Meryem Ana evini 1890'lı yıllarda bulmuş. Bulunma hikâyesi ise çok ilginç: Bir gün Alman rahibe Anne Catharine Emmerich hastalanmış ve hasta yatağında dinî olaylarla ilgili rüyalar görmüş. Rahibenin rüyasına göre Meryem Ana Kudüs'te değil Türkiye'nin Ege Bölgesi'nde, dağdaki bir manastırda uzun yıllar yaşamış ve orada ölmüş. İnsanlar önce ona inanmamışlar fakat tarihî araştırmalar rahibenin doğru söylediğini ortaya çıkarmış. Böylece Hristiyan dünyası, ilgisini Efes'teki bu küçük eve çevirmiş. Araştırmalara göre Meryem Ana, Hz. İsa çarmıha gerilinceye kadar onunla birlikte Kudüs'te yaşamış fakat oğlu öldükten sonra Aziz Jean ile birlikte Kudüs'ten kaçmış ve Efes'e gelmiş. O zamanlar Efes'te putperestler çok fazlaymış. Aziz Jean da kimsenin Meryem Ana'ya zarar vermemesi için onu bu küçük evde gizlemiş. Meryem Ana, yıllarca burada tek başına yaşamış. Aziz Jean, her gün gizlice Meryem Ana'yı ziyaret ederek ona yardım etmiş; yiyecek, içecek götürmüştü. Meryem Ana 101 yaşında ölünceye kadar burada yalnız yaşamış. Ölünce, bir grup Hristiyan, Meryem Ana'yı evin yakınındaki bir mağraya gömmüş ve mağaranın ağzını kapatmış. Daha sonra Meryem Ana'nın evini de kiliseye çevirmişler.

Yolunuz Ege Bölgesi'ne düşerse burayı ziyaret etmenizi tavsiye ederim.

Şimdiden iyi yolculuklar!

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Meryem Ana Evi nasıl bir ev?
2. Meryem Ana Evi niçin kutsaldır?
3. Meryem Ana Evi, ne zaman ve nasıl bulunmuş?
4. Meryem Ana, Efes'e neden ve nasıl gelmiş?

YA SİZ?

Sizin ülkenizde farklı dinlere ait kutsal yerler var mı? Anlatalım.

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + (y)AnA kadar / dek / değin

fiil + (y)IncAyA kadar / dek / değin

Bu yapılar, cümleye zaman anlamı katar. Temel cümlede belirtilen işin/hareketin bitme noktasını gösterir.

Such adverbial suffixes describe the action in terms of time and refers to the moment when the action in the main clause was, is or will be done. "Until" in English maybe considered as the closest equivalent of these adverbial suffixes. (e. g. Dün saat 11'e kadar uyudum. → I slept until 11 o'clock yesterday.)

Örnek:

Türkçe öğrenene kadar kursa devam edeceğim.

Hırsızlık olaylarında, polis gelene kadar hiçbir şeye dokunmamak lazım.

Uçağa binmekten çok korkuyor, bu yüzden ilaç aldı ve Ankara'ya varana dek uyudu.

Ödevlerini bitirene kadar dışarı çıkmak yok!

Sabah olana değin çalıştım ve nihayet bütün işlerimi bitirdim.

Eşim, çocuklarımız okullarını bitirinceye değin emekli olmayı düşünmüyor.

Doktorlar, "Eğer kilo vermek istiyorsanız doyuncaya kadar yemeyin, masadan biraz aç kalkın." diyorlar.

Fiil + (y)AnA kadar yapısı ayrıca ana cümledeki işin yan cümledeki işe tercih edilebileceğini anlatır.

Örnek:

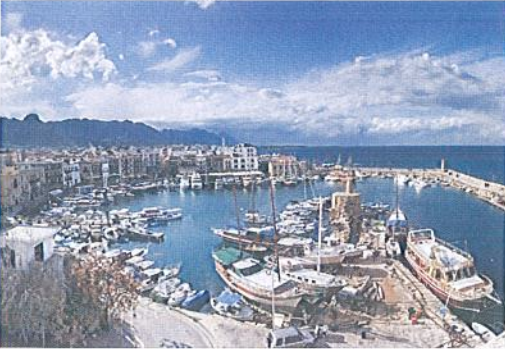
Ona e-mail yazana kadar telefon etseydin.

Okul çok yakın. Otobüse binene kadar okula yürü.

3 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Misafirler gel..... evi temizlemem lazım.
2. Trafik ışıklarına var..... dümdüz gidin, daha sonra ışıklardan sola dönün.
3. Sen sinema biletlerini al..... ben de yiyecek bir şeyler alayım.
4. Ben işlerimi bitir..... eve gel.
5. Yemek suyunu çek..... pişirmelisin.
6. Sınav bit..... dışarı çıkamazsınız.
7. Ankara'ya gel..... yanımdaki kadın durmadan konuştu.
9. Bu parayla araba al..... ev al.
10. Sınavın bit..... seni okulun bahçesinde bekleyeceğim.
11. Annesi öl..... evlenmedi, hep onunla ilgilendi.
12. Biz gel..... ustalar evin boyasını bitirmiş.
13. Ondan haber al..... çok huzursuzdum, şimdi rahatladım.
14. Elindeki parayı bitir..... uğraşıyorsun, sonra da borç istiyorsun!
15. Yağmur din..... şu kafede oturup çay içelim.

DİNLEME

GELDİM, GÖRDÜM, SEVDİM

4 Metni dinleyelim. Aşağıdaki boşlukları dolduralım.

1. Özge, Merve'ye kalmasını tavsiye ediyor.
2. Merve, iş yerinden günlük izin almış ama uçak seferleri erken saatte olduğu için gün tatil yapabilecek.
3. Özge, Merve'yi konusunda uyarıyor.
4. Kuzey Kıbrıs'ın en meşhur yiyecekleri arasında , ve var.
5. Özge, Kuzey Kıbrıs'a gittiği zaman yokmuş bu yüzden kiralamış.
6. Kuzey Kıbrıs'ta trafik buradakinden biraz farklıymış. Mesela araçlar gidiyor ve uzaklık tabelalarda cinsinden yazıyor.
7. Beşparmak Dağları'ndaki St. Hilarion Kalesi'ni, adayı savunmak için yapmışlar ama sonradan buraya yerleşmiş.

YAZMA

5 Şimdiye kadar en çok hangi tatilinizden keyif aldınız?

Bu tatille ilgili aşağıdaki maddeleri kullanarak bir gezi yazısı yazalım.

- Nereye gittiniz?
- Kaç gün kaldınız?
- Konaklama
- Anılarınız

KONUŞMA

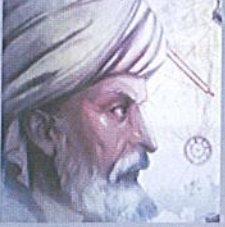
6 Tatile gideceğiniz yeri seçerken nelere dikkat edersiniz? Aşağıdaki maddeleri kullanarak konuşalım.

- Yer
- Ulaşım
- Konaklama
- Aktiviteler

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

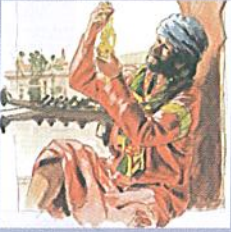
ÜNLÜ SEYYAHLAR

EVLYÂ ÇELEBİ

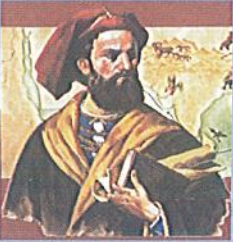
25 Mart 1611'de İstanbul'da doğdu. Babası Osmanlı İmparatorluğu Sarayı'nda çalışıyordu, bu sayede iyi bir öğrenim gördü. Önemli devlet görevleri için önemli bir adamdı ama o, küçük yaşlardan itibaren gezmek, farklı yerler görmek, yeni insanlar tanımak istiyordu. Bu yüzden sarayda fazla kalmadı. Bir gün bir rüya gördü. Bu rüyayı bir işaret olarak kabul etti ve uzun yıllar seyahat etti, birçok yer gezdi. Bu gezilerini "Seyahatnâme" adlı eserinde anlattı. Bu eser 10 ciltten oluşmaktadır ve içindeki tarihî, coğrafi ve kültürel bilgiler sebebiyle Türk kültür tarihi ve gezi edebiyatı konusunda çok önemli bir yere sahiptir. Evliyâ Çelebi, Seyahatnâme'de İstanbul, Anadolu, Orta Doğu, Doğu Avrupa, Balkanlar, Kuzey Afrika ve Arap Yarımadası'nın bazı bölgelerini anlatır.

İBN-İ BATTUTA

24 Şubat 1304'te Fas'ın Tanca şehrinde doğdu. Zengin bir müslümandı ve 1325 yılında, 20 yaşındayken, hacca gitmeye karar verdi. Bu, onun ilk gezisiydi. Bu yolculukta yaşadığı maceralar, onda başka yerleri görme hevesi uyandırdı. Orta Çağ'ın en büyük seyyâhı olan İbn-i Battuta, Afrika, Orta Doğu ve Uzak Doğu'yu gezdi. Buralardaki anılarını "Rihlet-ü İbn Battûta" (İbn-i Battuta Seyahatnâmesi) adlı kitabında anlattı.

MARCO POLO

15 Eylül 1254'te Venedik'te doğdu. Babası bir tüccardı ve Marco Polo da babasıyla birlikte pek çok yer gezme ve görme imkânı bulmuştur. Çocukluğundan itibaren pek çok yer gezmiştir ama onun gezilerinin en meşhuru Uzak Doğu gezileridir. Önceleri babası ve amcasıyla birlikte, sonraları da devlet göreviyle Anadolu, Mezopotamya, İran, Türkistan, Pamir Dağları, Gobi Çölü, Çin, Koromandel kıyıları ve Dekkan Yarımadası'nı gezdi. Bu gezilerinden sonra ticarete başladı fakat bir savaş sonucu esir düştü. Esareti sırasında bir arkadaşından seyahat anılarını yazmasını istedi. "Il Milione" adlı kitabında çeşitli halkların hayatlarını, geleneklerini, tarihlerini ve coğrafyalarını anlattı ve özellikle Uzak Doğu ve Afrika'yı, Avrupa'ya tanıttı.

1. Bu üç seyyahın ortak noktası nedir?

2. Sizin kültürünüzde böyle kitaplar yazan kişiler var mı? Bu kişiler ve kitaplar hakkında kısaca bilgi verelim.

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

NASIL BİR "TATİLCİ"SİNİZ?

"Yaz mevsimi" deyince pek çok kişinin aklına "tatil" geliyor. Maalesef istediğimiz zaman istediğimiz gibi bir tatile çıkma şansımız yok ama bu, tatil hayali kurmamıza engel değil!

Gelin "Nasıl bir tatilcisiniz?" öğrenelim.

1. Neden seyahat edersiniz?

- Yeni yerler görmek için.
- Yeni insanlar tanımak için.
- Çünkü öyle istiyorum.
- A noktasından B noktasına ulaşmak için.

2. En son ne zaman tatil yaptınız?

- a. Uzun zaman önce.
- b. Geçen yaz.
- c. Hâlâ tatildayım.
- ç. Yakın zamanda.

3. Nasıl bir denizde yüzmeyi tercih edersiniz?

- a. Aslında yüzmeyi tercih ederim.
- b. Tanıdığım, bildiğim bir denizde.
- c. Hep farklı bir denizde.
- ç. Deniz olsun, temiz olsun hiç fark etmez.

4. Tatil deyince ilk önce hangisi aklınıza geliyor?

- a. Pasaport
- b. Tavlâ
- c. Deniz ve güneş
- ç. Yeni arkadaşlar

5. Uzun bir yolculuktan sonra gideceğiniz yere vardınız.

İlk önce ne yaparsınız?

- a. Odama gider uyurum.
- b. Hemen üzerimi değiştirir ve denize giderim.
- c. Çıkar, etrafı dolaşırım.
- ç. Çay yok mu çay?

6. Plaja inip bir süre orada zaman geçirmeye karar verdiniz. Yanınıza neyi almazsanız kendinizi eksik hissedersiniz?

- a. Deniz gözlüğümü ve şnorkelimi
- b. Bulmacamı
- c. Müzik çalarımı
- ç. Fotoğraf makinemi

7. Tatildayken hangisi sinirinizi daha çok bozar?

- a. Gürültücü çocuklar
- b. Kötü yemek
- c. Kötü hava
- ç. Her şeyin çok pahalı olması

8. Tatilde genelde nereye gidiyorsunuz?

- a. Hep aynı yere gidiyorum.
- b. Hep farklı yere gidiyorum.
- c. Bilmiyorum, ben böyle nereye gidiyorum?
- ç. Nereye çekseler oraya gidiyorum.

9. Tatilden döndünüz. Ne kadar bronzlaşmışsınız?

- a. Beyaz peynir gibiyim.
- b. Çok güzel bronzlaşmışım.
- c. Amele yanıgım var, olur mu?
- ç. Yüzümde güneş gözlüğü izi var.

DEĞERLENDİRME

A'lar Çoksa

Sizin için tatil demek; yazlık evinize gitmek, kış boyunca kapalı kalan evi temizlemek, ardından orada mümkün olduğunca uzun zaman geçirmek demek. Yıllardır adresiniz aynı yazlık, bu yüzden buradaki arkadaşlarınızla yeniden görüşmek, eğlence olarak da bol çay içip tavlâ ve okey oynamak sizin için yeterli. Eğer emekliliğinize yıllar varsa, tatille ilgili düşüncelerinizi değiştirmenizi tavsiye ederiz.

B'ler Çoksa

Bizce, tatiliniz sizin için çok yorucu oluyor. Sizin için "tatil = eğlence" demek. Tatilde, yanınızda kafa dengi insanlar olsun istiyorsunuz. Sabahlara kadar gezmek, yeni insanlarla tanışmak, güneşin doğuşunu gördükten bir süre sonra ancak uyumak... Kısacası tatil sizin için "gece hayatı" demek.

C'ler Çoksa

Sizin için ideal tatil, tuzlu suyla bolca haşır neşir olacağınız bir tatil. Tatil deyince aklınıza deniz ve güneş ikilisi geliyor. Sahilde tembelce yatmak, bir şeyler okumak, kurudukça kalkıp denizin dibinde serinlemek, günün her saati sahilin tadını çıkarmak, huzur içinde etrafı izlemek sizin tatil anlayışınız.

Ç'ler Çoksa

Her yıl tatillerinizi farklı yerlerde geçirmeye çalışıyorsunuz. Sizin için kısıtlı bir tatil dönemini sürekli aynı şekilde geçirmek çok sıkıcı ve vakit kaybı. Dünyada göreceğiniz daha çok yer olduğunu düşünüyor, bunun için harekete geçiyorsunuz. Tatilde sizin adresiniz ülke sınırlarının dışında bir yer.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşlukları, kutudaki fiiller ve dönüşlülük ekini kullanarak dolduralım.

yuvarla - koy- kurula- döv- kapa- öv-

1. Ayağım burkulunca merdivenden aşağı
2. Üniversite sınavını kazanamadığı için çok üzüldü ve günlerce odasına
3. Hatalarının farkına varıp çok
4. Yarın sabah erkenden yola
5. Projesi ödül alınca çok
6. Ablam denizden çıktıktan sonra

2. Aşağıdakileri eşleştirelim.

1. Sınavlara iyi hazırlanabilmek için
2. Saatlerdir süsleniyorsun,
3. Dil Merkezinin terasından
4. Sabah trafiğine takıldık,
5. Aslında çok sıcakkanlı bir çocuk
6. Deminden beri söyleniyorsun,
7. Arkadaşını beklerken
8. Dün gece hava çok soğuktu,
9. Bu kadar ufak tefek şeyler için
10. Genç kız, başı dönünce

- a. düşmemek için trabzanlara tutundu.
- b. kime kıydın?
- c. yorgana sarınmama rağmen çok üşüdüm.
- ç. bir ay eve kapandı.
- d. üzülme lütfen.
- e. senin yüzünden geç kalacağız.
- f. toplantıya gecikeceğiz.
- g. İstanbul Boğazı görünüyor.
- ğ. fakat sizi tanımıyor, bu yüzden biraz çekindi.
- h. vitrinlere bakarak oyalandı.

3. Aşağıdaki boşlukları uygun zaman zarf-fiil ekleriyle [-dikçA, -diğİ sürece, -(y)AnA kadar / dek / değin, -(y)IncAyA kadar / dek / değin) dolduralım.

1. Çocukken yaz tatillerinde arkadaşlarla hava karar..... parkta oyun oynuyorduk.
2. Hediyelerine bak..... onu hatırlıyorum.
3. Dün gece, güneş doğ..... ders çalıştım, sonra birkaç saat uyuyup okula gittim.
4. Yalan söyle..... kimse seni sevmez.
5. Türkiye'de kal..... pek çok tarihî yer gördüm.
6. Ehliyetine el konuldu, cezan bit..... trafiğe çıkamazsın.
7. E posta kullanmak yaygınlaş..... herkes birbirine mektup yolluyordu.
8. Konuş..... Türkçe öğrenemezsin.
9. Ben marketten dön..... kavga etmişler.
10. Çok açım, eve gel..... hiçbir şey yemedim.
11. Ankara'ya git..... halama uğruyorum.
12. Sinirli sinirli konuş..... etrafında kimse kalmayacak.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Uzmanlık alanıma ve ilgi alanıma giren konularla ilgili kapsamlı bilgi alışverişine girebilirim.	1	2	3	4	5
2. Olaylara ve deneyimlerime ilişkin duygularımı ifade edebilirim.	1	2	3	4	5
3. Karışık zaman ifadeleri içeren sıralı cümleler kurabilirim, böyle cümleleri anlayabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

buhar
buruşuk
çarmıh
çek-yat
gelenek
gelir düzeyi
gözlem
hac
hacı
heves
ikon
izlenim
karavan
kısıtlı
konukseverlik
mütevazı
okey
palet
sanal
sektör
şifa
şnorkel
tavla
tedirgin
tırabzan
turizm elçisi
yarımada

FİİLLER

bağlanmak
bronzlaşmak
elemek
incitmek
keselemek
kırılmak
oyalamak
pazarlamak

ÜNİTE 2

BECERİLER

- Bir tartışmada düşüncelerini savunma
- Tasarım ve sunum yapma

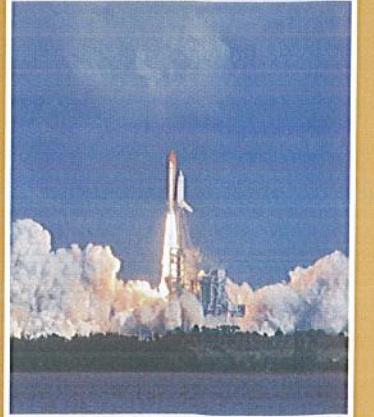
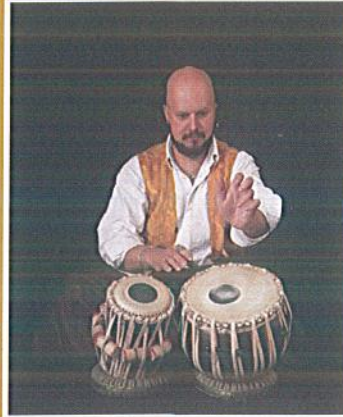
DİL BİLGİSİ

- Edilgen fiil
- Tarafından / -CA
- Zarf-fiiller
(Dİğl / (y)AcAğl
zaman / sırada /
DİğIndA)

KELİMELER

- Teknoloji
- İletişim
- Ulaşım

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

ÜNİTE 2

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE A. TEKNOLOJİ

kuruldu, seçilmiş, edilmemiş mi,
bulunmadı, alındı mı,

- Türkiye Cumhuriyeti 1923'te kuruldu.
- Kızım okulda öğrenci temsilcisi seçilmiş.
- Ödevlerimizi yapacak bir robot icat edilmemiş mi?
- Bilgisayardaki taramada virüs bulunmadı.
- Sana yeni bir kamera alındı mı?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Bazı icatların tesadüfen bulunduğunu biliyor musunuz? Aşağıdaki icatlarla olayları eşleştirelim.

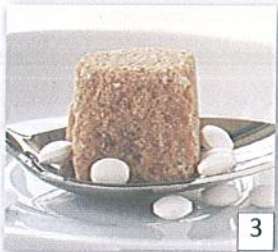
yapıştırıcı

a. Costantin Fahlberg, gün boyu laboratuvarında çalıştıktan sonra eve geldi. Ellerini yıkamadan yemeğe oturdu. Ekmeği eliyle böldü ve ağzına attı. Çok şaşırdı, çünkü ekmeğin şeker tadı Fahlberg'in elindeki bir maddeden geliyordu. Bu madde laboratuvarında onun eline bulaşmıştı. ()

mikrodalga fırın

b. Mühendis Wilson Greatbatch, kalp seslerini kaydeden bir cihaz üzerinde çalışıyordu. Wilson bu cihazdan yanlış bir parçayı çıkardı. Bu cihaza elektrik verdiğinde, cihaz normal bir kalpten daha doğru atmaya başlamıştı. ()

tatlandırıcı şeker

c. Dr. Coover, şeffaf ve kurşuna dayanıklı bir madde üzerinde çalışıyordu. Coover, yapış yapış bir malzemeden oluşan çalışmalarını çöpe attı. Günler sonra, çöpteki eşyalar çöp kutusunun dibine yapışık duruyordu. ()

kalp pili

ç. Percy Spencer, bir laboratuvarı ziyaret etti. Bir cihazın önünde dururken ilginç bir şey fark etti: Cebindeki şeker erimişti. Spencer daha sonra mısır tanelerini cihazın önüne koydu ve onların hepsi patladı. ()

OKUMA

ÇOCUKLUĞUMDAN BUGÜNE TEKNOLOJİ

Çocukken birçok şeye inanırız: Hayalî oyun arkadaşlarımız vardır. Çocukların hayal dünyası o kadar geniştir ki bugün bizim için komik şeyler, çocukken en doğru şeylerdir. Acaba çocukken teknolojiyle ilgili neler düşünüyorduk? Bakın, insanlar teknolojiyle ilgili yanlışlarını nasıl anlatıyorlar:

Fotoğraf: Küçükken ailemin siyah beyaz fotoğraflarını gördükçe onlara içten içe gülerdim. Onlar, "Siyah beyaz bir dünyada yaşıyorlar." diye düşünüyordum çünkü öyle görünüyorlardı. Bence o zaman her şey siyah beyazdı ve çok sıkıcıydı. (Filiz S., 30)

Telefon: Çocukken "Telefonla konuştuğum kişiler, beni görebiliyor." diye düşünüyordum çünkü ses sanki onlar yanımdaymış gibi yakından geliyordu. Bu yüzden telefonla dikkatli bir şekilde konuşmaya ya da bazı şeyleri işaretlerimle anlatmaya çalışıyordum. Ancak, telefonun diğer ucundaki kişiyi görebilmek için bu yaşıma kadar beklemem gerekiyormuş. (Göktürk G., 25)

1990'ların başıydı. Çok az kişide cep telefonu vardı. Ben de kendime bir telefon aldım. Cep telefonu mu açık bıraktığımda, "Telefonum meşgul çalacak." diye düşünüyordum çünkü telefon hakkında pek bir bilgim yoktu. Bu yüzden telefonumu kapatıyordum. Bugünlerde ise kimse bana ulaşmasın diye özellikle telefonumu kapatıyorum. (Zeynep D., 44)

Radyo: Küçüklüğümde "İnsanlar radyonun içinde şarkı söylüyor." diye düşünüyordum çünkü ses, radyonun içinden geliyordu. Bir gün sevdiğim bir sanatçıyı görebilmek için radyoyu kırdım. Yaşadığım düş kırıklığını anlatamam. Şimdilerde ise çevremde radyoyu pek göremiyorum. (Deniz K., 39)

Cızırdayan radyoma dokununca ya da vurunca düzelecek diye düşünüyordum. Şans eseri bunu başarırsam kendimi olağanüstü güçleri olan biri olarak görüyordum. Günümüzde radyoların bozulacak kadar çalma şansı bile olmuyor. (Ziya A., 40)

Elektrikli Süpürge: Eskiden "Elektrikli süpürge'nin içinde bir canavar var ve her şeyi yiyor." diye düşünüyordum çünkü çizgi filmlerde öyle oluyordu. Bu canavar beni de yemesin diye annem evi süpürürken evden kaçıyordum. (Ayça B., 32)

Araba: Çocukken "Şoför koltuğundan geriye doğru bakıyoruz ve araba kendi kendine geriye gidiyor." diye düşünüyordum çünkü babam öyle yapıyordu. Birkaç kere ben de denemiştım ve olmayınca ağlamıştım. Şimdi bunu başarabiliyorum ancak merak ediyorum, acaba zaman zaman oğlum da ağlıyor mu? (Engin N., 35)

Trafik lambalarının altında, yani yerin dibinde, küçük polis kabinleri var sanıyordum. Lambanın rengini onlar ayarlıyorlardı bana göre; kırmızı tuşa basınca kırmızı ışık yanıyordu, yeşile basınca da yeşil... Kimse bana "Bu doğru değil." diye söylemedi; ben büyüdükçe keşfettim. (Ozan Y., 25)

Televizyon: Ben çocukken "Televizyondaki insanlar beni görebiliyor." diye düşünüyordum çünkü ben onları görebiliyordum. Ayrıca her evde gizli bir kamera bulunabilirdi ve birileri de beni izliyor olabilirdi. Bunun için televizyon izlerken daha güzel giyiniyordum. Şimdi ise televizyonu en rahat elbiselerimle izliyorum. (Burcu T., 18)

Çocukken filmler, canlı yayınlanıyor sanıyordum. Farklı kanallarda, aynı kişinin filmini gördüğüm zaman oyuncunun nasıl bu kadar hızlı yer değiştirdiğini anlamıyor, her iki kanalı da izlemeye çalışıyordum. Şimdi kanallar arasında rahat rahat geziniyorum. (Kerim M., 18)

2 Metne göre çocukken teknolojiyle ilgili yanlışlarımızın sebepleri nelerdir?

3 Çocukken teknoloji ile ilgili nelere inanılmaktadır? İfadeleyelim.

1. Fotoğraf:

- a. İnsanlar farklı bir dünyada yaşıyor.
- b. Teknoloji hiç gelişmemiş.

2. Telefon:

- a. Teknoloji çok gelişmiş.
- b. Telefondakiler beni görebiliyor.

3. Telefon:

- a. Artık her yerden bana ulaşabilecekler.
- b. Telefon açıkken bana ulaşamaz.

4. Radyo:

- a. Ses radyonun içindeki insanlardan geliyor.
- b. Ses çok uzaktan geliyor.

5. Radyo:

- a. Radyoyu tamir edebilirim.
- b. Teknolojiden anlamam.

6. Elektrikli Süpürge:

- a. Hayat çizgi film gibi.
- b. Televizyondakiler gerçek değil.

7. Televizyon:

- a. İnsanlar bizi evimizdeki kamerayla izleyebilir.
- b. Televizyondakiler gerçek değildir.

8. Televizyon:

- a. Programlar önceden çekilmiştir.
- b. İnsan aynı anda iki yerde nasıl olabiliyor!

4 Aşağıdaki yanlışlar hangi ürün ya da ürünlere aittir?

Bulalım ve yazalım.

1. O zamanlar herşey çok sıkıcıydı.	()
2. Konuşurken insanlar beni görebiliyor.	()
3. Vurduğumda bozuk bir aleti düzeltebilirim.	()
4. Kendi kendine çalışıyor.	()
5. İçinde insan var.	()

5 Aşağıdaki kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştirelim.

1. içten içe	a. tesadüfen
2. düş kırıklığı	b. hayal kırıklığı
3. şans eseri	c. gizli gizli / belli etmeden
4. olağanüstü	ç. fevkalade / harikulade

YA SİZ?

Sizin çocukken teknolojiyle ilgili yanlışlarınız nelerdi?

DİL BİLGİSİ

Edilgen Fiil

Bu ek, cümlelerin öznesi bilinmiyorsa ya da söylenmek istenmiyorsa kullanılır. Ünsüz harfle biten kelimelerden sonra "(I)", ünlü ile biten kelimelerden sonra "(I)n" kullanılır.

In parallel with the Passive Voice in English, Edilgen Fiil in Turkish refers to actions without mentioning the agent; it may be used when the subject is unknown or unimportant, and also if the speaker does not wish to mention it. The focus of the message in the sentence is on the object affected by the action, instead of who/what the subject is. (e. g. Dün gece arabam çalındı. → My car was stolen last night.)

fiil + (I) I / (I) n

Örnek:

Öğretmen ders anlattı. (etken)
Ders anlatıldı. (edilgen)
Öğrenci kapıyı açtı. (etken)
Kapı açıldı. (edilgen)

Annem çiçekleri sulamamış. (etken)
Çiçekler sulanmamış. (edilgen)
Babam evin duvarlarını boyuyor mu? (etken)
Evin duvarları boyanıyor mu? (edilgen)

1. NOT: Ünsüz harfle biten kelimelerden sonra “(l)l” edilgenlik eki kullanılmaktadır. Ancak kelime “l” ünsüzü ile bitiyorsa “(l)n” edilgenlik eki kullanılır.

(l)l is the suffix for converting active verbs into the passive form when the verb ends in a consonant. However, if the verb ends in “l”, which is also a consonant, the passive suffix to be used is “(l)n”, instead of “(l)l”.

Örnek:

Öğretmen tahtayı sildi. (etken)
Tahta silindi. (edilgen)

2. NOT: Edilgen fiil ile dönüşlü fiili karıştırmamak gerekir. Eğer cümlede gerçek özne varsa “dönüşlü fiil”, yoksa “edilgen fiil”dir.

The suffix used for dönüşlü fiil (reflexive verb) should not be confused with the suffix used for edilgen fiil (passive verb). Dönüşlü fiil must be used when the focus is on the actual subject of the action (the person/thing responsible for the action). Edilgen fiil must be used when the focus is on the object affected by the main action.

Örnek:

Kızım yıkandı. (dönüşlü)
Çamaşırlar yıkandı. (edilgen)

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Akşam yemeği neden hâlâ hazırla.....?
2. Türkiye kupasında birbirinden güzel maçlar oyna.....
3. Yaz gelince kilo almamaya dikkat et.....
4. Bayramlarda akrabalar ziyaret et.....
5. Dün akşamki maçta hiç gol at.....
6. Geçen gün kuru temizlemeye verdiğin elbise hâlâ temizle.....?
7. Kar nedeniyle bütün yollar kapa.....
8. O, hep yalan söylüyor. Ona güven.....
9. Önceki hafta olduğumuz sınav açıkla.....?
10. Sınav tarihi dün derste söyle.....

7 Aşağıdaki etken cümleleri edilgen olarak yeniden yazalım.

1. İnsanlar onu çok başarılı bir yazar olarak görüyor.
.....
2. İnsanlar kütüphanede yüksek sesle konuşmazlar.
.....
3. Seneye Dil Merkezinin yeni bir şubesini açacaklarmış.
.....
4. Ne yaptın, hasta olacaksın. İnsan, bu kadar çikolata yer mi hiç!
.....
5. Öğrenciler Türkçe kurslarını haziran ayında tamamlayacaklar.
.....

8 Aşağıdaki cümleler dönüşlü müdür, edilgen midir? Dönüşlü ise “D” edilgen ise “E” yazalım.

1. Hafta sonu büyük bir maç düzenlenecek. ()
2. Kadın, fırsatı kaçırdığı için dövünüyordu. ()
3. Sınavdan düşük not alınca eve kapandı. ()
4. Toplantıda önemli konular konuşulacak. ()
5. Sabah erkenden tüm ofisler temizlenmiş. ()
6. Yaramazlık yapan çocuklar masanın altına saklanır. ()

9 Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Öğrenciler arasında ne konuşulur?

2. Türkiye'ye gelen yabancılara neler tavsiye edilebilir?

3. Hafta sonları arkadaşlarla neler yapılır?

4. Çocukken hangi oyunlar oynanır?

5. Bir milyon Türk Lirası nasıl harcanabilir?

DİNLEME

İLK TEKNOLOJİK ALET

10 Metni dinleyelim. Metindeki kişiler ile teknolojik aletleri eşleştirelim.

1. Cenk	a. atari
2. Dilek	b. bilgisayar
3. Emre	c. saat
4. Leman	ç. sanal bebek
5. Melek	d. telefon
6. Umut	e. tetris

11 Aşağıdaki kelime gruplarının anlamlarını öğrenelim. Bu kelimeler metindeki hangi kişileri yansıtıyor? Eşleştirelim.

Aslı Cenk Emre Leman Melek Umut

1. Teknoloji bağımlısı	()
2. Teknolojide tutucu	()
3. Teknolojiden anlıyor	()
4. Teknolojinin gerisinde kalıyor	()
5. Teknolojinin hızına yetişemiyor	()
6. Teknolojiye ayak uydurabiliyor	()

12 Sizin sahip olduğunuz ilk teknolojik âlet neydi? Anlatalım.

YAZMA

13 Teknoloji olmasaydı ne olurdu? Aşağıdaki maddelerden yararlanarak bir yazı yazalım.

- Ev, okul ve iş yaşamı nasıl olurdu?
- Aile ve arkadaşlık nasıl olurdu?
- Haberleşme ve iletişim nasıl olurdu?
- Ulaşım nasıl olurdu?

KONUŞMA

14 Aşağıdaki başlıklara bakalım. Bu başlıkların hangileri gerçek oldu, hangileri gerçek olabilir? Konuşalım.

• televizyon yayını	• su üzerinde gezinti
• trenle taşınan evler	• kişisel uçak
• kişisel uçan gemi	• kuzey kutbunda yaz tatili
• çatılı şehirler	• sualtı turist gemisi

ÜNİTE 2

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE B. İLETİŞİM

herkes tarafından, müdürlüğünce

-Ressamın son sergisi herkes tarafından beğenildi.

-Halkla İlişkiler Müdürlüğünce bir seminer düzenlendi.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki resimlere bakalım. İletişim ve haberleşme nasıl gelişmiş? Tahmin edip sıralayalım.

Konuşma ()

Elçi ()

Boynuz ()

Faks ()

Davul ()

Güvercin ()

Gazete ()

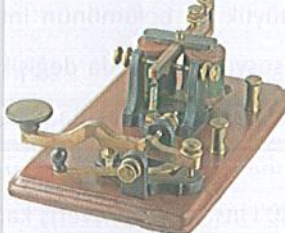
Mektup ()

Radyo ()

Cep telefonu ()

Telgraf ()

Televizyon ()

Bilgisayar ve internet ()

Telefon ()

Duman ()

2 Siz en çok hangi iletişim ve haberleşme araçlarını kullanıyorsunuz? Sırasıyla yazalım.

GÜNÜMÜZDE İLETİŞİM

Günümüzde Facebook, Twitter, YouTube ve blog'lar en etkili iletişim araçları olarak insanlar tarafından tercih edilmektedir.

Facebook'un üye sayısı Temmuz 2010'da 500 milyon civarındaydı. Eylül 2011'de ise 800 milyon kullanıcıya ulaşıldı. Facebook'un kurucusu Mark Zuckerberg tarafından belirtildiğine göre Ekim 2011'de tek bir günde 500 milyon kişi Facebook'a girmiştir. Bugün ise bu sitenin kullanıcı sayısı 900 milyondan fazladır.

Bu verilere bakıldığında şunlar söylenebilir: Eğer Facebook bir ülke olsaydı Çin ve Hindistan'dan sonra dünyanın en büyük üçüncü ülkesi olurdu. Türkiye'de ise 30 milyon aktif Facebook kullanıcısı var. Bu sayı, Türkiye'nin 65 ilinin nüfusunun toplamına eşittir. Türkiye, üye sayısı bakımından dünyada 5. sırada yer almaktadır.

Türkiye'de yaklaşık bir günde 56 dakika Facebook'ta geçirilmektedir. Aynı kullanıcılar yemek için ise bir günde 27 dakika harcamaktadır. Facebook, ayrıca mobil olarak da kullanılmaktadır. Yaklaşık 500 milyon kişi Facebook'a cep telefonundan ulaşmaktadır. Türkiye'de ise bu oran %50'nin üzerindedir.

Twitter'da ise 2010 yılında 75 milyon kullanıcı hesabı olduğu tespit edilmiştir. Bu sayı 2011'de 175 milyonken son zamanlarda dünya genelinde 465 milyona çıkmıştır. Türkiye'de ise 7.2 milyon Twitter kullanıcısı bulunmaktadır.

Dünya genelinde bir günde 175 milyon twit atılmaktadır. Bu iletilerin sahipleri el ele tutuşsaydı, dünyanın çevresini 6.5 kere dolanırdı. Twitter'da iletişim gücünün sınırları aşılmıştır. Örneğin, ünlü basketbolcu Shaq, basketbolu bıraktığını basın toplantısı yerine Twitter'dan duyurmuştur.

İletişim ve haberleşmenin büyük bir bölümünün internet üzerinden gerçekleşmektedir. Bunun sonucunda sosyal hayatta da değişiklikler yaşanmaktadır. Gençlerin %80'i Facebook profillerine bakarak kişileri tanıyabileceklerini düşünmektedir. Bugün, Amerika'da evlenen her dört çiftten biri internet üzerinden tanışmaktadır. Sosyal medyadaki paylaşımların %80'i insanların alışveriş kararlarını etkileyebilmektedir. Ünlü insanlar takipçi sayıları bakımından sosyal bir yarışa girebilmektedir. İnsanların %48'i yatmadan önce sosyal ağları kontrol etmektedir. Gençlerin % 20'si ise birkaç saat Facebook'a girmemeyi oksijensiz kalmaya benzetmektedir.

Peki, acaba bu bir bağımlılık mıdır? Bizi bundan sonra neler beklemektedir?

3 Aşağıdaki internet sitelerinin dünya genelindeki üye sayılarını metne göre yazalım. 2020 yılında neler olacak? Tahmin edelim.

Dünya	2010	2011	2012	2020
Facebook				
Twitter				

4 Aşağıdaki internet sitelerinin Türkiye genelindeki üye sayılarını metne göre yazalım. 2020 yılında neler olacak? Tahmin edelim.

Türkiye	2012	2020
Facebook		
Twitter		

5 Metne göre iletişimin gelişmesi ile sosyal hayat arasında nasıl bir ilişki vardır?

6 Aşağıdaki kelimeleri eş anlamları ile eşleştirelim.

1. aktif	a. belirlemek
2. ileti	b. bilgi
3. mobil	c. etkin
4. ortalama	ç. mesaj
5. tespit etmek	d. taşınabilir / hareketli
6. veri	e. yaklaşık

7 Sizce internet üzerinden iletişimin bu kadar yaygın olmasının sebepleri nelerdir?

YA SİZ?

- Facebook ve Twitter gibi iletişim siteleri sizin için ne anlama gelmektedir?
- Bir iletişim aracı olarak bilgisayar ve interneti bir günde ne kadar kullanıyorsunuz?

DİL BİLGİSİ

Tarafından (By)

Edilgen cümlelerde gerçek özne, "tarafından" kelimesiyle birlikte kullanılır. *Similar to "by" in English, "tarafından" refers to the actual subject of the action described by edilgen fiil. (Amerika, Kristof Kolomb tarafından keşfedildi. → America was discovered by Cristopher Colombus.)*

Örnek:

- Teknoloji dersi projeleri öğretmen tarafından incelendi.
- Onun yemekleri her zaman başkaları tarafından beğenilir.
- Bu sene fırıncılar tarafından ekmeğe zam yapılmadı.
- Hırsız hakim tarafından suçlu bulunmuş mu?
- Bu araba eşiniz tarafından hiç kullanılmamış mı?

-CA

"Tarafından" ile aynı anlam ve görevdedir. Ancak edilgen cümlelerde gerçek özne, bir grup ya da bir kurum gibi topluluk bildiriyorsa genellikle "tarafından" yerine "- CA" ile kullanılır.

This suffix has the same function and meaning with "tarafından" and also with "by" in passive sentences in English. However, "-CA" is used instead of "tarafından" when the actual subject of a verb in edilgen form refers to a group of people or to an institution.

Örnek:

Türkçenin güzel ve doğru kullanılması gerektiği Türk Dil Kurumunca belirtildi.

Temizlik görevlilerince okul binası temizlendi.

Daha önce Dil Merkezi Başkanlığınca Bursa'ya gezi düzenlendi.

Tiyatro oyunu izleyicilerce beğenildi mi?

Okul Müdürlüğünce öğrencilere kitap hediye edilmedi mi?

8 Aşağıdaki boşluklar için uygun seçeneği işaretleyelim.

1. Annesinin ameliyatı ünlü bir doktor yapılmış.
a. tarafından b. tarafından / -CA
2. Bilim adamları yeni bir gezegen bulunmuş.
a. tarafından b. tarafından / -CA
3. Bu kalem öğretmene bir öğrenci hediye edilmiş.
a. tarafından b. tarafından / -CA
4. Duyduğuma göre bu okul yardımsever insanlar yaptırılmış.
a. tarafından b. tarafından / -CA
5. Spor bakanlığı başarılı çocuğa burs verilecekti.
a. tarafından b. tarafından / -CA

9 Aşağıdaki cümleleri "tarafından" ve "-CA" kullanarak edilgen yapalım.

1. 1876'da Alexendar Graham Bell telefonu icat etti.
.....
2. 1909'da General Electric şirketi ilk elektrikli ekmek kızartma makinesini üretti.
.....
3. 1968'de Douglas Engelbart, internet teknolojisini ortaya çıkardı.
.....
4. Ütü masasını 1892 yılında Afrikalı bir kadın olan Sarah Boone geliştirdi.
.....
5. Yemek çubuklarını ilk defa 5000 yıl önce Çinliler kullandılar.
.....

DİNLEME

YAŞLILIK VE TEKNOLOJİ

10 Metni dinleyelim. Yaşlı kadın, cep telefonunda neleri yapamıyor? Cümleleri tamamlayalım.

1. Annem aç-kapa tuşunu ayırmayı bile
2. isim bulamıyor.
3. tuşlarını da kullanamıyor.
4. Açmakla uğraşmasın diye telefona tuş kilidi koymadık. Bu kez de arıyor.
5. Şarj unutuyor ya da telefonu hep şarjda

11 Metni dinleyelim. Metindeki iki cep telefonunun özellikleri nelerdir? İşaretleyelim.

	Birinci Telefon	İkinci Telefon		Birinci Telefon	İkinci Telefon
1. Açma-kapa tuşu	()	()	6. Büyük yazı	()	()
2. Arama tuşu	()	()	7. Ekran yok	()	()
3. Basit menü	()	()	8. Hoparlör	()	()
4. Büyük ekran	()	()	9. Kısa yol tuşu	()	()
5. Büyük tuşlar	()	()	10. Tuş takımı	()	()

12 Sizce yaşlı kadın yeni cep telefonunu kullanabilecek mi? Neden? Söyleyelim.

YAZMA

13 Geçmişteki mucitlere bir mektup yazalım. Onlar sayesinde dünden bugüne iletişim teknolojisi nasıl gelişti?

Aşağıdaki maddeleri kullanarak onlara teşekkür edelim.

- Onlar iletişim ile ilgili hangi icatları yapmışlar?
- Bugün hangi iletişim araçlarını kullanıyorsunuz?
- Geçmişteki ile bugünkü iletişim araçları arasındaki farklar neler?
- Günümüz iletişim araçlarının size faydası nedir?
- Onlar olmasaydı sizin hayatınızda neler değişirdi? Anlatalım ve hepsi için mucitlere teşekkür edelim.

KONUŞMA

14 Geçmişteki iletişim mi günümüzdeki iletişim mi daha iyidir? Sınıf olarak iki gruba ayrılalım. Aşağıdaki düşüncelerden birinin daha iyi olduğunu maddeleri kullanarak savunalım.

- 1. Grup:** İletişim günümüzde daha iyi. Çünkü,
- istediğimiz her an iletişime geçebiliriz.
 - istediğimiz her yerden, herkesle iletişim kurabiliriz.
 - eski arkadaşlarımıza, tanıdıklarımıza kolaylıkla ulaşabiliriz.
 - acil bir durum olduğunda hızlı bir şekilde haberleşme ve yardımlaşma sağlayabiliriz.
 - dünyayla iletişim kurarak daha çok bilgiye daha çabuk ulaşabiliriz.
 - uzaktan eğitim gibi öğrenme fırsatlarından yararlanabiliriz.

- 2. Grup:** Eskiden kullanılan iletişim araçları daha iyiydi. Çünkü,
- yüz yüze iletişim daha samimi, güvenli ve sevgi doludur.
 - özel günlerde insanları ziyaret etme, komşuluk gibi sosyal ve toplumsal iletişim daha yaygındır.
 - fıkra, masal anlatma ile insanlar arasında kültür aktarımı gerçekleşir.
 - bağımlılık yaratmaz böylece zaman kaybına neden olmaz.
 - insanları iletişim araçlarına bağımlı yapmaz.

ÜNİTE 2

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

C. ULAŞIM

başladığım zaman , gitmediğimde,
bitirdiğimde, çıkacağım sırada,
uyuyacağım zaman

- Okula başladığım zaman yedi yaşındaydım.
- Derse gitmediğimde arkadaşlarımdan geri kalıyorum.
- Üniversiteyi bitirdiğimde avukat olacağım.
- Tam evden çıkacağım sırada anahtarımı unuttuğumu farkettim.
- Uyuyacağım zaman televizyonu mutlaka kapatırım.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Geçmişten günümüze hangi kara ulaşım araçları kullanılmıştır? Sıralayalım.

At Arabası () Metro () Motosiklet () Tren ()
Tramvay () Otomobil () Bisiklet ()

2 Siz en çok hangi kara ulaşım aracını kullanıyorsunuz?

OKUMA

ULAŞIM ARAÇLARI

1

YikeBike, en hafif motorlu ulaşım aracı. Ağırlığı sadece 9.8 kg. Omuz çantasıyla taşınabiliyor, bina içinde kullanılabilir. Bu araç, sizi saatte 20 km hızla, gideceğiniz yere ulaştırıyor. Araçla işiniz bitince katlayıp çantasına koyuyor ve fişe takıp şarj ediyorsunuz. Bu araçla, trafikte engel yaşamıyor, ulaşımı bedavaya getiriyorsunuz. Ancak fiyatı şimdilik biraz tuzlu (€3500 kadar).

2

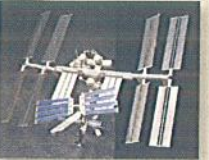
Bu araç, hem uçabiliyor hem de yolda gidebiliyor. Araca 10 litre benzin aldığınızda 100 km, deposunu doldurduğunuz zaman ise 750 km gidebiliyorsunuz. Araç, 200 kg bagaj kapasitesine sahip. Bu aracı kullanabilmek için araba ehliyetinin yanı sıra 20 saat uçuş dersi alarak bir pilot ehliyeti de almanız gerekmektedir.

3

Lynx isimli bu araç, insanları uzaya taşımak için tasarlanmıştır. Epey küçük olan bu araç, ticari uzay uçuşlarının spor arabası olarak biliniyor. Araç, sadece iki kişilik yani pilot ve bir yolcu için. Yeryüzünden 61 bin metre yukarıya yani uzaya kadar gidip geliyorsunuz. Bir uçuş, 25 dakika sürüyor. Araç, uçtuğu zaman en az 64,000 dolarlık yakıt harcıyor. Bu seyahat, yolcuya ne kadar mâl olacak? Bu henüz belli değil.

4

Jules Verne'in "80 günde Devr-i Âlem"ini yerinizden kalkmadan yaşamak istiyorsanız Uluslararası Uzay İstasyonu sizin için ideal. Yerden 340 km uzaklıkta olduğu için yeryüzünden çıplak gözle görülebilir. Birçok ülkenin katkılarıyla yapılan bu istasyonda, Kasım 2000'den bu yana insanlar oturuyor.

5

ARES-1, yaklaşık 25 tonluk bir yükü yeryüzünden alıp Uluslararası Uzay İstasyonuna güvenli bir şekilde taşıyabiliyor. Bu aracın deneme uçuşu ilk olarak 2 Ekim 2009'da gerçekleştirilmiş ve 2014-2020 yılları arasında ulaşımda kullanılması planlanıyor.

3 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Metne göre birinci paragraftaki araçla ilgili aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

- a. Çok pratik. ()
- b. Ulaşım çok ucuz. ()
- c. Sahip olmak çok kolay. ()

2. İkinci paragraftaki araçla ilgili aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

- a. Hem araba hem uçak olarak tasarlanmış. ()
- b. Elektrikle çalışır. ()
- c. Kullanmak için iki ehliyet gereklidir. ()

3. Üçüncü paragraftaki araçla ilgili aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

- a. Görüntüsü spor bir arabaya benzemektedir. ()
- b. Ailece yolculuk yapılabilir. ()
- c. Çok fazla yakıt harcar. ()

4. Dördüncü paragraftaki araçla ilgili aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

- a. Yolculuk çok yorucu geçer. ()
- b. Dünyadan görülebilir. ()
- c. 2000 yılından beri kullanılmaktadır. ()

5. Beşinci paragraftaki araçla ilgili aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

- a. Ağır eşyalar taşınabilir. ()
- b. Yolculuk yapmak tehlikelidir. ()
- c. Gelecekte kullanılacaktır. ()

YA SİZ?

Sizce gelecekte hangi ulaşım araçları olacak?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + (mA) DIK + iyelik eki zaman / (n) dA

Bu zarf-fiil, temel cümledeki olayın gerçekleşme zamanını anlatır.

This adverbial suffix refers to the exact time when the main action occurs. (e.g. Telefon çaldığında banyodaydım. → I was in the bathroom when the phone rang.)

Örnek:

Derse girdiğim zaman / girdiğimde saat 10.00'du.

Tatile çıktığım zaman / çıktığımda bol bol kitap okuyacağım.

Akşamları erken uyumadığım zaman / uyumadığımda ertesi gün kendimi çok yorgun hissediyorum.

Bu zarf-fiil, geniş ve gelecek zaman ifade eden cümlelerde "(y)IncA" görevinde ve "her zaman" anlamında da kullanılabilir. *When used in statements describing the present or the future, this adverbial suffix also functions as "(y)IncA" and means "her zaman". The closest equivalent of this form in English might be "whenever" or "everytime". (e. g. Sıkıldığım zaman yürüyüşe çıkarım. → Whenever I feel bored, I go out for a walk.)*

Örnek:

Yağmur yağdığı zaman / yağdığında (yağınca) hüzünlenirim.

Yaz geldiği zaman / geldiğinde (gelince) ailemle yazlığa gider, denize gireriz.

Ailemi ziyaret etmediğim zaman / etmediğimde (etmeyince) kendimi iyi hissetmem.

fiil + DIK + iyelik eki sırada

Bu zarf-fiil, temel cümledeki işin başlama zamanı ile yan cümledeki işin başlama zamanının neredeyse aynı olduğunu anlatmak için "aynı anda" anlamı ile kullanılır. Bu yapı "-A/ırken" ile aynı anlamdadır.

This adverbial suffix is used to describe two actions happening almost at the same time. It has the same function with "-A/ırken". (e. g. Uçak kalktığı sırada yağmur başladı. (e. g. → It started to rain when the plane took off.)

Örnek:

Alişverişe çıktığı sırada yağmur yağmaya başlamış.
Öğrenci tahtaya kalktığı sırada ders bitti.

Dün akşam yatağıma yattığım sırada deprem oldu.
Arkadaşını aradığı sırada telefonunun pili bitti.

4 Aşağıdaki boşlukları "dİğİndA" ve "dİğİl sırada" ile dolduralım.

- 5 kilo ver..... kendini daha iyi hissedecekmış.
- Gitar çalmaya başla..... ilkokul 4. sınıfta mıydın?
- Erkenden uyu..... ertesi gün sınıfta başarılı olamıyorum.
- Hasta ol..... erkenden yatar, dinlenirim.
- İlk arabasını al..... gece gündüz gezecekmış.
- İşe gel..... mutlaka bir bardak kahve içerim.
- Mülakata gir..... dilim tutuldu, hiçbir şey söyleyemedim.
- Öğretmen bana cevap hakkı ver..... üzülüyorum.
- Tam erkenden yatağıma yat..... yarın okulun tatil olduğunu hatırladım.
- Türkçe öğrenmeye başla..... 15 yaşındaydım.

fiil + (mA) (y) AcAk + iyelik eki zaman

Bu zarf-fiil, eklendiği fiilin gerçekleşmeden temel cümledeki işin, olayın gerçekleşeceğini anlatmak için "o zaman" anlamında kullanılır.

When this adverbial suffix is added to the subordinate clause, it means that the action in the main clause occurs before the action in the subordinate clause. (e. g. Dışarı çıkacağın zaman kapıyı kilitle. → Lock the door before you go out.)

Örnek:

Eve geç gideceğim zaman aileme önceden haber veririm.
Okula gitmeyeceğin zaman öğretmenine haber vermelisin.
Sınava gireceğim zaman önceki akşam erken yatarım.
Aileni ziyaret edeceğin zaman onları arar mısın, sürpriz mi yaparsın?

fiil + (y) AcAk + iyelik eki sırada

Bu zarf-fiil, eklendiği fiil gerçekleşmek üzereyken temel cümledeki olayların gerçekleştiğini anlatmak için "aynı anda" anlamı ile kullanılır.

This adverbial suffix describes two actions occurring simultaneously or right after one another. When this form is used, the action in the main clause occurs when the action in the subordinate clause is just about to occur. (e. g. Otobüsten ineceğim sırada telefonum çaldı. → My phone rang just as I was about to get off the bus.)

Örnek:

Evden çıkacağım sırada telefonum çaldı.
Taksiye bineceğim sırada cüzdanımı evde unuttuğumu fark ettim.
Tam seni arayacağım sırada misafir geldi, arayamadım.
Doğum günümde şarkı söyleyeceğim sırada mikrofona bozuldu.
İşten çıkacağım sırada patronum mesaiyi kalmamı istedi.

5 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Ailem gel..... çeşit çeşit yemekler yaparım.
2. Alışverişe çık..... bana da haber ver.
3. Derse gir..... mutlaka hazırlık yaparım.
4. Dilekçesini ver..... öğrenci işleri öğle tatiline girdi.
5. Diş doktoruna git..... bir hafta önceden randevu almalısın.
6. Ödevini yap..... beni ara; sana yardım edeyim.
7. Öğretmen yeni konuyu anlat..... yangın alarmı çalmaya başladı.
8. Saçlarını yıka..... sular kesildi.
9. Sınava gir..... çok heyecanlanırım.
10. Uyu..... söyle televizyonun sesini kısayım.

6 Aşağıdaki cümleleri uygun ekleri kullanarak yeniden yazalım.

1. Alışverişe çıkacağım. (O zaman) Evde ihtiyaç listesi yaparım.
.....
2. Bir gün Hollanda'ya gideceğim. (O zaman) Mutlaka lale bahçelerini gezeceğim.
.....
3. Okullar açılır. (O zamanlar) Çok heyecanlanırım.
.....
4. Tam bulaşıkları yıkayacaktım. (O sırada) Sular kesildi.
.....
5. Tiyatro gösterisi bitti. (O zaman) İzleyiciler oyunculara alkışladı.
.....
6. Yemek yapıyordum. (O sırada) Eşim arayıp beni yemeğe davet etti.
.....

7 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Çok sinirli olduğum zaman.....
2. Hasta olduğum zaman.....
3. Yalnız kaldığım zaman.....
4. Sınava gireceğim zaman.....
5. Arkadaşımla buluşacağım zaman.....
6. Tatile gideceğim zaman.....
7. kitap okurum.
8. çok kızarım.
9. mutlu olurum.
10. yemek yerim.

DİNLEME

BİR KONU YEDİ SORU

8 Metni dinleyelim. Aşağıdaki boşlukları doldurarak soruyu tamamlayalım ve doğru cevabı işaretleyelim.

1. İstanbul'da Karaköy ve Beyoğlu'nu birbirine bağlayan Tünel hattı, olarak dünyanın kaçıncı metrosudur?
a. ikinci b. beşinci c. yedinci
2. günümüzde yalnızca iki hatta çalışmaktadır. Bunlardan biri hattıdır. Diğer hat hangisidir?
a. Fatih-Harbiye b. Şişhane-Karaköy c. Moda-Kadıköy
3. Adını Güneş Tanrısı Helios'un oğlu Phateon'dan alan ve Adalar ilçesinde kullanılan adı nedir?
a. paytak b. fayton c. payton
4. 17. yüzyılda, Sultan IV. Mehmet'in Haliç'te gezintilere çıktığı kırk metre boyundaki kayık, dünyanın en eski ve kayığıdır. Bu kayık günümüzde hangi?
a. Deniz Müzesi b. Askeri Müze c. Arkeoloji Müzesi
5. 20. yüzyıl başındaki yıllarında yolcuların taksi ücretini paylaşmak için ortaya çıkardığı dolmuş, günümüzde İstanbul ulaşımında kullanılmaktadır. İstanbul'daki ilk dolmuş hattı hangisidir?
a. Aksaray-Bakırköy b. Yenikapı-Sirkeci c. Taksim-Kapalıçarşı
6. 1890'da Sirkeci Garı tarihî lokantasıyla ünlüdür. Burada yemek yenilebilir, kafeteryasında oturup bir şeyler içilebilir. Bu tarihi lokanta adını hangi almıştır?
a. Orient Express b. Atina Express c. Paris Express
7. 1908'de Otto Ritter ve Helmut Cuno tarafından yapılan tarihî Haydarpasha Garı hangi hattın?
a. İstanbul-Bağdat b. İstanbul-Şam c. İstanbul-Bakü Demiryolu

YAZMA

9 Gelecekte sizden bir ulaşım aracı yapmanızı istiyorlar? Nasıl bir ulaşım aracı yapabilirsiniz? Aşağıdaki maddeleri kullanarak yazalım.

- Neden bu araç?
- Hangi ihtiyaçları karşılayacak?
- Nasıl kullanılacak?
- Aracın boyutu nasıl?
- Aracın rengi nasıl?
- Teknik özellikler

KONUŞMA

10 Ulaşım araçlarının gelişmesinin yararları ve zararları nelerdir? Aşağıdaki maddelerden yararlanarak tartışalım.

- Ulaşım mesafesinde farklılık oluyor mu?
- Trafik, ulaşım araçlarından etkileniyor mu?
- Yolculuk sırasında teknolojik yeniliklerden yararlanılıyor mu?
- Zaman nasıl değerlendiriliyor?
- Sağlık hizmetleri ile ulaşım arasında nasıl bir bağlantı var?
- Çevre, ulaşım araçlarından nasıl etkileniyor?

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

TÜRKİYE

İstanbul Oyuncak Müzesi, 2005 yılında yazar Sunay Akın tarafından Göztepe’de kurulmuştur. Oyuncak müzesi fikri, şairin 20 yıl önce Almanya seyahatinde ortaya çıkmıştır.

Müzedeki en eski oyuncak, 1817 yılında Fransa’da yapılan bir oyuncak kemandır. 1820 yılında Amerika’da yapılan bir bebek, yine aynı ülkeden 1860 yılına ait misketler, Almanya’da yapılan 100 yıllık teneke oyuncaklar ve porselen bebekler müzenin en eski oyuncakları arasındadır.

Beş katlı oyuncak müzesinin en alt katında kendinizi bir deniz atının içinde bulacak ve keyifle oyuncakların dünyasında yolculuk yapacaksınız.

ALMANYA

Nürnberg Oyuncak Müzesi’nde tarihî değeri olan oyuncaklar, oyun ve oyuncak konusunda resimler ve belgesel malzemeler yer almaktadır.

Müze binası 1600’lerde yapılmış, 1880’de içinde bir oyuncakçı dükkânı açılmıştır. Daha sonra burası

müze haline getirilmiş ve 1971’de halka açılmıştır.

Müzedeki 17. yüzyıldan kalma bebek evi, 18. ve 19. yüzyıldan kalma oyuncak mutfaklar vardır. Mekanik oyuncaklar bölümünde tren (1903), uçak (1930), gemi (1914), demir yolu (1830), tramvay (1908), motosiklet (1934) gibi örnekler sergilenmektedir.

FRANSA

Poissy kentindeki oyuncak müzesi 14. yüzyıldan kalma bir binada 1976’da açılmıştır. Müzenin üç katında 19. ve 20. yüzyılın oyuncakları ve oyunları sergilenmektedir.

Müzedeki oyuncaklar 1. Dünya Savaşı’ndan önceki aile yaşamını ve gündelik hayatı yansıtmaktadır.

Paris’teki etnografya müzesindeki oyuncak bebek koleksiyonu ise dünyaca ünlüdür. Bu müzedeki dünyanın her yerinden toplanmış folklorik bebekler sergilenmektedir.

1. Sizin ülkenizde oyuncak müzesi var mı?

2. Hiç oyuncak müzesine gittiniz mi? Bu müzelerle ilgili neler düşünüyorsunuz?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Aşağıdaki diyalogları okuyalım. Siz örneklerdeki gibi bir olay yaşadınız mı ya da yaşanmış bir olay biliyor musunuz? Anlatalım.

- Teknik Destek: Nasıl bir bilgisayarınız var?

- Müşteri: Beyaz

- Teknik Destek: Ekranınızın solundaki "Bilgisayarım" ikonunu tıklar mısınız?

- Müşteri: Sizin solunuz mu, benim solum mu?

- Müşteri: Merhaba. Ben Aysu. Bilgisayarımdan çıktı alamıyorum. Her deneyişimde "Yazıcı bulunamıyor." diye bir uyarı yazısı çıkıyor. Yazıcıyı kaldırdım, ekranın önüne koydum, hâlâ "Yazıcı bulunamıyor" diyor.

- Teknik Destek: ...

- Müşteri: Yazıcımdan renkli çıktı alamıyorum. Bir şeyi eksik mi yapıyorum acaba?

- Teknik Destek: Yazıcınız renkli mi?

- Müşteri: Ah, affedersiniz ya...

- Teknik Destek: Şimdi ekranınızın üzerinde ne var hanımefendi?

- Müşteri: Eşimin doğum günümde hediye ettiği ayıcık. Niye?

- Teknik Destek: Şifrenizi söylüyorum: Küçük c, büyük A, küçük n, 7

- Müşteri: 7 büyük mü, küçük mü?

- Teknik Destek: Hangi anti-virüs programını kullanıyorsunuz efendim?

- Müşteri: Windows

- Teknik Destek: O anti-virüs programı değil efendim.

- Müşteri: Affedersiniz, Internet Explorer'dı.

- Teknik Destek: Buyurun efendim?

- Müşteri: Eee. İlk defa mail gönderiyorum da.

- Teknik Destek: Tamam. Ben size yardım edeyim.

- Müşteri: Adresteki "a"yı yazdım da, çevresine daireyi nasıl çizeceğim?

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştirelim.

DÜNYANIN İLK MÜZESİ

açılmıştır / anılmaktadır / kurulmuştur / korunur / kurulmuştur / kuruluş
sergilenmektedir / sergilenir / tarafından / verilmiştir

Müzelerde eski eserler, sanat eserleri ve Bunun yanında bazı müzelerde teknolojik ürünler de
Dünyada ilk olarak İskenderiye Müzesi kurulmuştur. tarihi ise MÖ 300 yılına rastlar.
İlk müze 17. yüzyılda 1638'de Bu, İngiltere'deki Oxford Müzesi'dir. Müzedeki eşyanın çoğu eski eşya koleksiyon-
cusu Elias Ashmole bağışlanmıştır. Bunun için müze "Ashmole Müzesi" adıyla
Türkiye'de ise ilk müze 1846 yılında Toplanan eserler Aya İrini Kilisesi'ne Sonradan da adına "Müze-i Hü-
mayun" adı

2. Aşağıdaki cümleleri edilgen yapalım.

1. Hubert Booth 1901'de elektrikli süpürgeyi icat etti.

2. Levi Strauss 1873 yılında madencilerin giymesi için bir kot pantolon tasarladı.

3. W. A. Cockran 1889'da ilk bulaşık makinesini üretti.

4. Parayı ilk kez MÖ 700'de malların alımı için Lidyalılar kullandı.

5. Kuduz aşısını 1885'te Louis Pasteur bulmuştur.

3. Aşağıdaki boşluklar için uygun seçeneği işaretleyelim.

1. Yemek dışarıdan sipariş veririm.
a. yapmadığım zaman b. yapamayacağım sırada
2. Bundan sonra bize telefon et lütfen.
a. geleceğin zaman b. geldiğin zaman
3. kendimi mutsuz hissediyorum.
a. çalışmadığım zaman b. çalışmayacağım sırada
4. Okullar tatil bir lokantada çalışırım.
a. olduğunda b. olacağı zaman
5. Onu daha üniversiteye gidiyordu.
a. tanıyacağım zaman b. tanıdığım zaman
6. Öğretmen öğrencilerime çok iyi davran-
cağım.
a. olduğum zaman b. olduğum sırada
7. Tam iskeleyle vapur hareket etti.
a. geleceğim zaman b. geldiğim sırada
8. Tam evden misafir geldi.
a. çıkacağım sırada b. çıktığım zaman
9. Yağmur kuraklık oluyor.
a. yağmayacağı zaman b. yağmadığında
10. Bu filmi her ağlıyorum.
a. izlediğimde b. izleyeceğimde

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Bir tasarlama yapabilir bunu sınıfta sunabili- rim.	1	2	3	4	5
2. Herkesi ilgilendiren birçok konudaki tartışma- lara katılabilirim.	1	2	3	4	5
3. Radyo yayınlarını anlayabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

alarm	şeffaf
askerî	şifre
astronot	takipçi
atari	tedirgin
bağımlılık	telgraf
basın	telsiz
belgesel	tuş
boynuz	tutucu
canavar	uzay
cihaz	veri
civar	yakıt
çıktı	yazıcı
dokunmatik	
esas	
etkin	
etnografya	
fayton	
fevkalâde	
folklorik	
gar	
gezegen	
harikulâde	
ileti	
kabin	
kapasite	
kısa yol	
koleksiyon	
kullanıcı	
kurşun	
maden	
masum	
mesai	
misket	
mucit	
mülâkat	
özenli	
porselen	

FİİLLER

anmak
cızırdamak
savunmak
sergilemek
tıklamak
yönlendirmek

KALIP İFADELER

ayak uydurmak
bağımlı olmak
başa çıkmak
dili tutulmak
geride bırakmak
geride kalmak
hızına yetişememek
temelini atmak

ÜNİTE 3

BECERİLER

- Duygu ve ifadeleri anlama
- Özgün fikir ve görüşleri anlatıldığı metinleri anlama

DİL BİLGİSİ

- Ettirgen fiil
- Zarf-fiiller
(-Diğİ için, -DiğİndAn dolayı, -DiğİndAn)
- Edatlar (Artık-Sanki)

KELİMELER

- Ruh hâlleri
- Karakterler

BİR YUDUM İNSAN

ÜNİTE 3

BİR YUDUM İNSAN

A. RUH HÂLLERİ VE KARAKTERLER

dinletti, kızdırdım, yıkıyor musun,
kızartmadım

-Onlara güzel bir şarkı dinlettim.
-Kirli çamaşırları yıkıyor musun?
-Onu çok kızdırdım.
-Patatesleri kızartmadım.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki kelimelerle resimleri eşleştirelim.

sakin mutlu şaşkın üzgün tedirgin kararsız düşünceli

2 Siz bu özelliklerden daha çok hangisine sahipsiniz? Anlatalım.

3 Hangi durumlarda bu duyguları hissedersiniz?

Örnek:

Ailemle birlikteyken mutlu olurum.

OKUMA

KİŞİLİK VE KARAKTER

Kişilik, insanları birbirlerinden ayırt eder. Kişiliği; insanın bedensel, düşünsel ve ruhsal özellikleri oluşturur. Kişilik, insanın kendisine ve çevresindekilere bakış açısını, ilişkilerini kapsar. İnsanları anlatırken "mutlu", "üzgün", "karamsar", "endişeli", "heyecanlı", "cesur" gibi kavramlar kullanırız. İnsanların kişilikleri farklı olduğu için konuşma tarzları, giyimleri, yürüme şekilleri ve ses tonları gibi özellikleri de farklıdır. Kimi insanlar çok soğukkanlıdır. Bu tip insanlar çok kötü olaylar karşısında bile sakin olur ve yanındakileri sakinleştirip rahatlatır. Bazıları da tam tersi çok heyecanlıdır. Böyleleri çok çabuk panikledikleri için çevresindeki insanları da korkutur. Bazı insanlar ise çevrelerine göre hareket eder ve farklı ortamlarda farklı davranışlar sergiler. Gerçek yüzlerini göstermez ve insanları kandırırlar. "İç dış bir insanlar" da vardır. Bu insanlar her zaman gerçek yüzleriyle dolaşır, hiç kimseyi kandırmaz, tam tersine yardımsever olurlar.

Çabuk kızmak, sıkılmak, öfkelenmek, neşelenmek, hareketli ya da sakin vb. olmak bireylere göre değişir. Kısaca, insanların huyları ya da mizaçları, kişiliklerinin sadece bir yanını ya da bir ögesini oluşturmaktadır.

Bireyin karakteri çevresinin değer yargılarından etkilenir. Karakter; aile, okul ve çevre içinde çocukluk çağından itibaren gelişmeye başlar. Çocukluk dönemindeki problemler, olumsuz çevre koşullarıyla birlikte, olumsuz kişiliklerin ortaya çıkmasına neden olur. Bu kişiler, bütün yaşamları boyunca, kendi iç dünyalarıyla ve çevreleriyle çatışma yaşar. Bu kişilerin davranışları, daima toplumun değer yargılarına ve ahlak kurallarına zıttır.

18. yüzyılda yaşamış ünlü bilim adamı ve mutasavvıf Erzurumlu İbrahim Hakkı, "Mârifetnâme" isimli kitabında insanların dış görünüşüne göre karakter analizi yapar. Ona göre, uzun boylular saf ve akıllıdır. Kısa boyluların hilesi çoktur. Sert saçlı insanlar keskin zekâlı olur. Seyrek saçlı insanlar ise anlayışlı, bilgili ve zarif kişilerdir. Büyük başlı insanların akli çok olur. Eğer bir insanın alnındaki kırışıklıklar uzunsa o insan anlayışlı olur, kırışıklığı azsa cömert olur. Büyük kulaklı insanlar cahil ve tembel olur. Orta büyüklükte kulaklı insanlar ise dürüsttür. Mavi gözlü insanlar zeki, ela gözlüler ise edepli olur. Uzun burunluların anlayışında biraz kıtlık vardır. Kısa burunlular ise korkak olur. Burnunun ucu top gibi olan kişi neşeli olur. Küçük ağızlı insanlar güzel olur ama böyle kişiler korkaktır. Büyük ağızlı insanlar ise yiğit olur.

4 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazalım.

1. Kişilikler insanları birbirinden ayırır. ()
2. İnsanların kişiliklerindeki farklılık hareketlerini de etkiler. ()
3. Soğukkanlı insanlar çabuk panikleyip insanları korkutur. ()
4. İnsanın hayatındaki olumsuzluklar insanın kişiliğini etkiler. ()

5 Aşağıdaki resimlere bakalım. Mârifetnâme'ye göre kişilik tahlili yapalım.

YA SİZ?

Ülkenizde, insanların fiziki özelliklerine göre karakter tahlili yapılıyor mu? Anlatalım.

DİL BİLGİSİ

Ettirgen Fiil

Öznenin, cümledeki işi başkasına yaptırdığını anlatan fiillere ettirgen çatılı fiil denir.

In parallel with The Causative Voice in English, Ettirgen Fiil in Turkish indicates that a subject causes someone or something to do a certain action. (e. g. Gözlerimi doktora kontrol ettirdim. I had the doctor test my eyes.)

Fiil + Dlr / ()t / ()r

"-Dlr" birçok tek ve çok heceli fiiller ile "et-" ve "ol-" yardımcı fiilleriyle yapılan bileşik fiillere eklenir.

To make Ettirgen Fiil, "-Dlr" is added to most of the monosyllabic and polysyllabic verbs, as well as "et-" and "ol-" auxiliaries.

Fiil + Dlr

Örnek:

Kuaföre saçlarımı kestirdim.

Müdür sekretere rapor yazdırdı.

Arkadaşım babasına kendisini affettirdi.

Öğretmen öğrencilere kompozisyon yazdırdı.

Annem temizlikçiye pencereleri sildirdi.

"-()t" genellikle sonu ünlü ile biten fiillerden sonra gelir. Ancak "yemek" ve "demek" fiilleri bu kuralın dışındadır: "yedirmek, dedirtmek"

When the verb ends in a vowel, "()t" is added to the verb, except for "yemek" and "demek".

Bu ek aynı zamanda sonu "r" ve "l" ile biten iki heceli fiillere ve sonu "k" ile biten tek heceli fiillere de gelir.

This suffix is also added to two-syllabic verbs ending in "r" and "l" as well as mono-syllabic verbs ending in "k".

Fiil + t

Örnek:

Köpek, çocuğu korkuttu.

Yeni evimi boyatmadım.

Bebeği uyuttun mu?

Banyodan sonra saçlarımı kuruturum.

Akşam yemeği için lokantada yer ayırttım.

Kılık kıyafetini düzeltmelisin.

"-()r" çoğunlukla sonu "ç, ş, t" ile biten tek heceli fiillere gelir. Ancak, "çıkmaq, doymak, duymak, doğmaq, kopmaq" gibi bazı kural dışı fiillere de gelebilir.

"()r" is mostly added to mono-syllabic verbs ending in "ç, ş, t". However, it can also be added to irregular verbs such as "çıkmaq, doymak, duymak, doğmaq, kopmaq".

Örnek:

Kediye süt içirdim.

Ağaçtan elma kopardım.

Akşam yemeğini pişirdim.

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bu sabah döviz bürosunda para boz..... .
2. Odama klima tak..... .
3. Öğretmen, öğrencilere yarın bu metni oku..... .
4. Hafta sonları berbere gidip saçlarımı kes..... .
5. Kıyafetlerimi başkasına ütüle..... , kendim ütülerim.
6. Bu haber herkesi çok sevin..... .
7. Yarın sabah saat yedide seni de uyan..... ?
8. Bu kazağı dün aldım ama değiş..... istiyorum.
9. Evin her tarafını temizlikçiye temizle..... .
10. Bizi Berna tanış..... .
11. Arkadaşım babasına yeni bir araba al..... .
12. Kardeşimi her zaman annem yat..... .
13. Bu vazoyu kim düş..... ?
14. Her sabah ayakkabılarımı köşedeki boyacıya boya..... .
15. Öğretmen tahtayı bana sil..... , Ahmet'e sil..... .
16. Trafik polisi hızlı giden sürücüleri dur..... .

7 Aşağıdaki boşlukları ettirgenlik ekleriyle dolduralım.

Ahmet lise ikinci sınıfa gidiyor. Onu, annesi her sabah saat yedide uyan..... . Ahmet bazen uyanmak istemiyor ve annesini sinirlen..... . Annesi onun için kahvaltı hazırlıyor ama Ahmet kahvaltı yapmak istemiyor. Böyle zamanlarda annesi Ahmet'e bir şeyler ye..... çalışıyor. O, kıyafetlerini annesine ütüle..... . Ahmet odasını bazen dağınık bırakıyor ve akşam geldiğinde annesi odayı ona topla..... . Ahmet'in bir abisi var ve o öğretmen. Ahmet matematik problemlerini abisine çöz..... .

DİNLEME

DUYGULAR

8 Aşağıdaki cümleleri dinleyelim. Konuşan kişilerin ruh hâllerini sıralayalım.

mutlu () pişman () sinirli () korkmuş () ciddi ()
kararsız () telaşlı () heyecanlı () meraklı () üzgün ()

YAZMA

9 Evleneceğiniz kişinin nasıl özelliklere sahip olmasını istersiniz? Aşağıdaki maddelere göre yazalım.

- karakter
- fiziksel özellikler
- iş
- eğitim

KONUŞMA

10. Sizce iklim ve coğrafyanın, insan karakteri üzerinde etkisi var mı?

ÜNİTE 3

BİR YUDUM İNSAN

B. RENKLER VE DUYGULAR

uyandığım için, çalışmadığından
dolayı, gelmediği için, olduğundan

-Geç uyandığım için derse gidemedim.
-O, çalışmadığından dolayı çok pişman.
-Bizimle gelmediği için çok üzülüyor.
-Çok yorgun olduğundan bizimle gelmedi.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Hayatımızdaki insanları aşağıdaki renklerle eşleştirelim. Mesela kırmızı-Ahmet, yeşil-kardeşim, beyaz-Ayşe gibi. Rengin sizde uyandırdığı duygulara en uygun kişiyi bulalım ve aynı kişiyi birden fazla renk için yazmayalım.

1. Sarı
2. Turuncu
3. Kırmızı
4. Beyaz
5. Yeşil

2 Aşağıdaki tanımlara bakalım. Sizce bu tanımlar doğru mu?

Sarı: Bu kişi seni asla unutmayacaktır. **Turuncu:** Bu kişiyi gerçek dostun olarak görüyorsun. **Kırmızı:** Bu kişiyi gerçekten seviyorsun. **Beyaz:** Bu kişi sana benziyor. **Yeşil:** Hayatın boyunca bu kişiyi hatırlayacaksın.

3 Sizce renklerin insan psikolojisi üzerinde etkisi var mı?

OKUMA

RENKLERİN İNSAN PSİKOLOJİSİNE ETKİSİ

Renklerin insan psikolojisi üzerinde olumlu ve olumsuz birçok etkisi bulunmaktadır. "Zevkler ve renkler tartışılmaz." dense de uzmanlar, araştırmalar sonucunda bunu tartışılır hâle getirdi. Girdiğimiz bazı mekânlardan kalkmak istemiyoruz, bazılarında ise hemen sıkılıyoruz. Yolda yürürken birdenbire acıkıyoruz. Bazen bir kişiyle konuşurken sıkıldığımız için konuşmak istemiyoruz. İşte bütün bunların cevabı renkler. Renkler kendi dilleriyle karşımızdakine karakterimiz hakkında bilgi veriyor. Bazı şirketler renklerin bu etkilerini erken fark ettiği için, bunu iş hayatında sıklıkla kullanmaya başlamış ve çok da başarılı olmuşlar. Renkler hayatımızı şekillendirir, bizi kimi zaman neşeli, kimi zaman da düşünceli yapar, renklerin bu özellikleri saymakla bitmez. Renkler hayatımızın önemli bir parçası. İşte renklerin dili:

KIRMIZI: Bu renk canlılıkla ilgili bir renktir. Mutluluğu temsil eder. Kırmızı renk azmi ve kararlılığı da gösterir. Psikolojik olarak uyanık ve dikkatli olmayı sağlar. İştah açtığından dolayı dünyadaki gıda firmalarının çoğu logosunda kırmızıyı kullanır. Kırmızı; tansiyonu yükseltir, kan akışını hızlandırır.

YEŞİL: Doğanın ve baharın rengidir. Bu renk güven verdiği için bankaların logolarında hâkim renktir. Hastanelerde de yeşil, rahatlatıcı özelliğinden dolayı kullanılır. Yeşil alanda insanlar daha az mide rahatsızlığı çeker. Bu renk insanları dinlendirir ve huzur verir. Kalp ve göğüs sorunlarını hafifletir.

SIYAH: Duygusalılığı ve hüznü simgeler. Gücü ve tutkuyu temsil eder. Bazı yerlerde siyah, matematiği temsil ederken; Japonya'da siyah, mutluluktur. Siyah, fon olarak kullanılırsa karamsarlığı çağırıştırır. Einstein konsantre olabilmek için perdeleri siyah, karanlık odaları tercih ederdi.

4 Aşağıdaki problemlere hangi renk iyi gelir? Metne göre yazalım.

Tansiyon	:
Dikkat bozukluğu	:
Sinirsel rahatsızlıklar	:
Sindirim sistemi sorunları	:
Yorgunluk	:
Mide rahatsızlığı	:
Boğaz rahatsızlığı	:
Kalp sorunları	:
İştahsızlık	:

5 Metne göre firmalar hangi renkleri kullanır? Eşleştirelim. Nedenini söyleyelim.

1. Gıda firmaları	a. Yeşil
2. Bankalar	b. Kahverengi
3. Mağazalar	c. Kırmızı
4. Fast food	ç. Pembe

YA SİZ?

1. Metne katlıyor musunuz?

2. Sizin en sevdiğiniz renk hangisi? Bu rengin psikolojiniz üzerinde etkisi var mı?

MAVİ: Mavi renk; gökyüzünün, geniş ufukların ve denizin simgesidir. Huzuru temsil eder ve sakinleştirir. Araplara göre mavi, kan akışını yavaşlatır. Nazar boncuğu o yüzden mavidir. Araştırmalara göre duvarları mavi okullarda çocuklar daha az yaramazlık yapmıştır. Özgürlük hissi verir ve insanı sakinleştirir. Kan basıncını düşürür, boğaz sorunlarını çözer.

LACİVERT: Sonsuzluğu, otoriteyi, verimliliği simgelediği için dünyadaki firmaların yarıdan fazlası logolarında laciverdi kullanır. Lacivert kıyafetli kişiler kendilerini çok daha karizmatik ve inandırıcı hissederler. Bu renk insanlar üzerinde başarılı ve güçlü imajı bırakır.

PEMBE: Uyum, neşe, şirinlik ve sevginin simgesidir. Rahat hissettirir ve dinlendirir. Bu nedenle bazı büyük mağazalar tezgâhtarlarına pembe üniforma giydirir. Böylece müşteriler kendilerini daha rahat hisseder. Pembe aynı zamanda kız çocuklarının çok sevdiği bir renktir.

SARI: Sarı; zekâ, incelik ve pratiklikle ilgilidir. Geçiciliğin ve dikkat çekiciliğin sembolüdür. Dikkat çekiciliğinden dolayı dünyada taksiler sarıdır. Sarı ayrıca hüznün ve özlemin rengidir. Psikolojik olarak olumluluk ve canlılık özellikleri vardır. İnsana heyecan ve canlılık verir. Ayrıca sinirsel bozukluklara iyi gelir.

KAHVERENGİ: Gerçekliğin, plan ve sistemin rengidir. Kansas Üniversitesinde bir sergide, duvarların rengi değiştirilebilir hâle getirilmiş. Fonda beyaz kullanıldığında insanlar sergide yavaş hareket etmiş. Fon kahverengiye döndüğünde ise insanlar müzede daha çok yeri daha az zamanda gezmişler. Kahverengi, insanı hızlandırır. Bu yüzden fast food restoranlar iç mekân da kahverengi kullanır.

TURUNCU: Psikolojik olarak neşeyi teşvik eder. İştah açar. Yorgunluğu giderir. Fizyolojik olarak sindirim sistemi ve metabolizmaya destek olur.

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

Bu zarf-fiiller, sebep (neden) bildirmek için kullanılır; kendisinden sonra gelen fiilin yapılış nedenini belirtir.

These adverbials are used for expressing reason and tells why the action following them occurs. Conjunctions such as "because, since, as, due to the fact that, etc." may be regarded as the English equivalents of these adverbials. (e. g. Dün çok yorgun olduğum için size katılamadım. → I couldn't join you yesterday because I was too tired.)

fiil + DIK + iyelik eki için
(n)dAn
(n)dAn dolayı

Örnek:

Doğum günümde beni aramadığı için onunla konuşmayacağım.

Doğum günümde beni aramadığından onunla konuşmayacağım.

Doğum günümde beni aramadığından dolayı onunla konuşmayacağım.

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Çok yorgun ol..... erken uyuyacağım.
2. Sen gel..... sinemaya gitmedik.
3. Beni üz..... onu affetmeyeceğim.
4. Bana yardımcı ol..... teşekkür ederim.
5. Sana zaman ayır..... çok üzgünüm.
6. Beni düğününe davet et..... çok mutluyum.
7. Derslerine çalış..... sınavda başarısız oldu.
8. Sanırım beni görmek iste..... yemeğe gelmedi.

7 Aşağıdaki cümleleri uygun zarf-fiil eklerini kullanarak yeniden yazalım.

1. Bugün çok çalıştım ve yoruldum.

.....

2. Dün arkadaşlarımla sinemaya gitmedim. Sonra pişman oldum.

.....

3. Çok az param kaldı. Sadece gömlek alacağım, pantolon almayacağım.

.....

4. Okulda seni göremedim. Anahtarları Ahmet'e verdim.

.....

5. Yarın ülkeme gideceğim. Çok mutluyum.

.....

DİNLEME

8 Aşağıdaki şiiri dinleyelim ve şiirdeki duyguları anlatalım.

ANLATAMIYORUM

Ağlasam sesimi duyar mısınız,
Mısrarlarımda;
Dokunabilir misiniz,
Gözyaşlarıma, ellerinizle?
Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.
Bir yer var, biliyorum;
Her şeyi söylemek mümkün;
Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatamıyorum.

Orhan Veli KANIK

YAZMA

9 Burçlar hakkında aşağıdaki maddeleri kullanarak bir kompozisyon yazalım.

- Burcunuz nedir?
- Burçlarla ilgileniyor musunuz?
- Burcunuzun özelliklerini biliyor musunuz?
- Burcumuzun özellikleriyle kendi karakterimiz arasında bir ilişki var mı?

KONUŞMA

10 Vivaldi'nin "Dört Mevsim" adlı eseri size hangi duyguları hissettiriyor? Tartışalım.

ÜNİTE 3

BİR YUDUM İNSAN

C. DUYGUSAL ZEKÂ

artık, sanki

- Artık onu görmek istemiyorum.
- Artık gelmene gerek yok.
- Sanki beni tanımıyor.
- Sanki Ali'yi gördüm.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki cümleleri kendimize göre işaretleyelim.

DUYGUSAL ZEKÂ TESTİ

1. Duygularımı tanıyorum. Duygularımın farkındayım. Üzıldığım zaman sinirlenirim, korkunca saldırganlaşıyorum.

Evet () Bazen () Hayır ()

2. Duygularımı ifade ediyorum. Üzüntümü mizahla veya güçlü görünerek veya aynen dile getirebiliyorum. Gülüşüm sahte değildir.

Evet () Bazen () Hayır ()

3. Başkalarının duygularını anlıyorum. Suçluluk, pişmanlık, utanç gibi hisler duyan kişilere yardım etmek isterim.

Evet () Bazen () Hayır ()

4. Birisi konuşurken neyi ima etmek istediğini anlayabiliyorum.

Evet () Bazen () Hayır ()

5. Başkalarının benim hakkımdaki duygularını anlayabiliyorum.

Evet () Bazen () Hayır ()

6. Duygularımı kontrol edebiliyorum. Öfkelendiğim zaman erteleyebiliyorum. Korktuğum zaman sakin olabiliyorum, üzül-
düğümde uzatmıyorum. Sevinince şırmamıyorum.

Evet () Bazen () Hayır ()

7. Eleştirileri dinliyor ve değerlendirme yapıyorum.

Evet () Bazen () Hayır ()

8. Hayal kırıklığı yaşadıktan sonra çabuk toparlanabiliyorum.

Evet () Bazen () Hayır ()

9. Zorluklar karşısında olumlu, sakin ve dikkatli davranıyorum.

Evet () Bazen () Hayır ()

10. Kendime değer veriyorum. Olumlu yönlerimi görebiliyorum. Kendimle barışık bir insanım.

Evet () Bazen () Hayır ()

Puanlama

Evet: 5 puan

Bazen: 3 puan

Hayır: 1 puan

20 Puan ve altı: Düşünceleriniz bulanık. Sorunlara çözüm üretemiyorsunuz. Her toplumda uyum sorunu yaşıyorsunuz.

20-30 Puan arası: Normalsiniz. Toplum içinde fazla bir uyumsuzluğunuz yok. Ancak kendi iç dünyanızdaki sorunları çöze-
miyorsunuz.

40 Puan ve üstü: İyi ve güvenilir birisiniz. Kendinizi çok iyi tanıyor, başkalarını da belki kendilerinden daha iyi anlıyorsa-
nuz. Olumsuzlukları olumluya çevirmek sizin için zor değil.

OKUMA

DUYGUSAL ZEKÂ (EQ)

Hayat, yüksek zekâlı ama başarısız insanlarla doludur. Bu kişiler zekâları yüksek olmasına rağmen, davranışları yüzünden başarısız olmuşlardır. İnsanlarla iyi ilişki kuramamışlar, belirli bir hedefe doğru gidememişlerdir. Zekâlarını kötü amaçlar ve uğraşlar için kullanmışlardır. Zekâ bir güçtür, iyi bir amaç için kullanılmazsa, hiç bir işe yaramaz ya da sadece yıkıcı olur.

Hayatta başarılı olmak için zeki olmak yetmez, duygusal zekânın da yüksek olması gerekir. Duygusal zekâ son yıllarda yeni bir kavram olarak ileri sürülmüştür. Ancak eskiden beri bilinen akıllı ve uyumlu davranış özelliklerinden başka bir şey değildir. Duygusal zeka insanlarla iyi iletişim kurmak, fırsatları iyi değerlendirmek, belirli bir amaca doğru ilerleyebilmek, kararlı olmak, gelip geçici isteklerden etkilenmemek gibi özellikleri ve becerileri içerir.

Duygusal zekânın belli başlı özellikleri şunlardır:

Kendini tanıma: Duygusal zekâsı yüksek kişiler, duygu ve düşüncelerinin, tercihlerinin, zayıf ve kuvvetli yanlarının farkındadır. Yeteneklerini bilir. Bunlara dayanarak kararlar alır, kendine hedefler seçer, yani seçimleri ve amaçları karakterleriyle uyumludur.

Duygularını kontrol edebilme: Anlık başarılarından, hazlardan uzak durmayı bilir. Ani öfkelere kapılmaz, gereksiz atılganlıklar yapmaz. Karamsar ya da endişeli duygulara kapılmaz, duygularını kontrol eder. Düşüncelerini ve hareketlerini belirli bir hedefe odaklayabilir.

Kendiliğinden güdülenme: Kendi hedeflerini kendisi belirler, başkalarının zorlaması olmaksızın, bunları gerçekleştirmek için tüm çabasını ve yeteneklerini ortaya koyar, bundan heyecan ve zevk duyar. Hedeflerin peşinden giderken geçici hazlarını erteleyebilir. Başarısızlığa uğradığında umut ve iyimserliğini korur, yeniden deneyebilir.

Başkalarının duygularını paylaşma: Başka insanların duygularına karşı duyarlıdır. Kendini onların yerine koyabilir. Böylece karşı tarafın duygularını kavrar ve uyumlu ilişkiler geliştirebilir.

Toplumsal etkinlik: Kişiler arası çatışmaları çözmekte başarılıdır. Bir ilişkinin ve grubun nabzını tutar. Gizli duyguları ifade edebilir. Bir grubun organizasyonunda liderlik nitelikleri sergiler ve kişiler bunu doğallıkla kabul eder.

Duygusal zekâ; kalıtsal özellikler, çocukluk deneyimleri ve öğrenme sonucu oluşur. Yani duygusal zekâyla ilgili becerilerin çoğu öğrenme ve alıştırmayla geliştirilebilir. İleri yaşlarda davranışların değiştirilmesi zor ya da imkânsızdır. Buna karşılık çocukluktaki ve ilk gençlikteki tepki biçimleri ve beceriler yaşam boyu sürer. Bu nedenle duygusal zekânın geliştirilmesi için en iyi zaman çocukluk dönemidir.

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Yüksek zekâlı bazı insanlar neden başarısız olur?
2. Duygusal zekânın özellikleri nelerdir?
3. Duygusal zekâyı sahip biri duygularını nasıl kontrol eder?
4. Duygusal zekânın gelişiminde en çok hangi dönem önemlidir?

YA SİZ?

Siz bu özelliklere uyuyor musunuz? Sizde bu özelliklerin hangileri var, hangileri yok?

Edatlar (Sanki-Artık)

"Sanki" benzetme edatıdır. Bu edatı bulunduran cümlelerde "sanmak, zannetmek" anlamları vardır. Ayrıca cümleye "benzetme, uyarı, sözde, inanmama" anlamları katar.

Sanki is a phrase used for describing the likeness or similarity between things in terms of a certain aspect. When used in sentences, "sanki" functions as "as if" or "as though". (e. g. Bugün yağmur yağacak sanki. It seems as if it will to rain today. Biri ağlıyor sanki. → It sounds as if someone is crying.)

Örnek:

- Biri kapıyı çalıyor sanki. (zannetmek)
Sanki bütün kabahat benim. (inanmama)
Sanki ben gerçekleri bilmiyorum. (uyarı)
Sanki bu gömlek daha mı güzel! (sanmak)

"Artık" fiillere zaman ve ölçü bakımından sınır getiren zarftır. "Bundan sonra" anlamı katar.

Artık is an adverbial that limits the action stated by the verb in terms of time and quantity. Phrases such as "from now on" or "anymore" in English may be regarded as the closest equivalents of this form. (e. g. Artık sigara içmiyorum. → I am not smoking anymore.)

Örnek:

- Artık derslerime çok çalışacağım.
Artık size güvenmiyorum.
Artık seni görmek istemiyorum.

NOT: "Artık" kelimesi isim ve sıfat olarak da kullanılabilir. Artık can also be used as a noun or as an adjective meaning "leftover" or "remaining" and describing things that are excessive or of no use.

Örnek:

Artık yemekleri çöpe atma.

3 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bu son yaptığından sonra onunla görüşmem.
2. Aklımı başıma topladım. daha dikkatli olacağım.
3. İyi görünmüyorsun!
4. Geldiğinden beri hiç konuşmuyor. buraları özlememiş.
5. Herşeye müdahale ediyor. dükkân onun.
6. Çok kilo aldın. daha az yemelisin.
7. Bir anda kayboldu. yer yarıldı da içine girdi.

4 Aşağıdaki karışık kelimelerden cümleler yapalım.

1. gördüm / sanki / akşam / düğünde / dün / Ahmet'i
.....
2. buraya / artık / gerek yok / gelmene
.....
3. görmeye / artık / gitmeyeceğim / onu
.....
4. büyümüş / küçülmüş / sanki / de
.....
5. gibi / artık / eskisi / davranmıyor / bana
.....
6. işlerini / bütün / yapıyorum / hizmetçisiyim / onun / ben / sanki
.....
7. uzak / artık / bu kötü / durmalısın / alışkanlıklardan
.....

DİNLEME

KLASİK TÜRK MÜZİĞİ

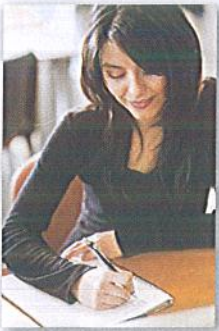
- 5 Resimdeki müzik aletlerinin hangilerini biliyorsunuz? Söyleyelim.
 6 Hiç Klasik Türk müziği dinlediniz mi? Dinlediyseniz Klasik Türk müziğini nasıl buluyorsunuz?

- 7 Klasik Türk müziğindeki makamların insan ruhu üzerinde etkileri olduğu tespit edilmiştir. Aşağıda makamların etkileri verilmiştir. Bu makamlara ait müzikleri dinleyelim ve bizdeki etkilerini anlatalım.

- Rast Makamı: İnsana neşe ve huzur verir. Seher vakti etkilidir.
- Hüseyini Makamı: İnsana sükûnet, rahatlık verir. Sabahleyin etkilidir.
- Uşşak Makamı: Öğle vakti etkilidir. İnsana gülme hissi verir.
- Saba Makamı: İnsana cesaret, kuvvet verir.
- Neva Makamı: Akşam vakti etkilidir. İnsana ferahlık verir.

YAZMA

- 8 Aşağıdaki durumlardan birini seçip duygularımızı ifade eden bir mektup yazalım.

- Arkadaşınızla küstünüz. Ona kendinizi affettirmek istiyorsunuz.
- Ailenizi özlediniz. Onlara mektup yazıyorsunuz.
- Bir şeyleri başardınız. Mutluluğunuzu arkadaşınızla paylaşmak istiyorsunuz.

KONUŞMA

- 9 Sizce müzik, insan ruhu üzerinde etkili mi? Nasıl etkili? Tartışalım.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

MÜZİKLE TEDAVİ

II. Beyazıt Hastanesi (Edirne Şifahanesi)

Edirne şehrinin biraz dışındaki İkinci Beyazıt Külliyesi'nin içindeki şifahane, dikkat çekici bir yerdir. Müzik ile hasta tedavisi, bu hastanenin özellikleri arasındadır. Tedavide yalnız müzikten değil, su sesi ve güzel kokulardan da yararlanılıyordu. Tüm hastalara müzik dinletiliyordu ve hastalar bundan yarar görüyordu. Beyazıt Hastanesi iki asır bu hizmete devam etti. Bina, müzikle tedavi için kusursuz bir akustik yapıya sahipti. 10 kişilik müzik topluluğunun haftada 3 gün verdiği konserleri, yankılanmadan binanın her tarafından rahatlıkla dinlenebiliyordu. Bu şifahanede tedavi parasızdı ve haftada 2 gün hastalara parasız ilaç dağıtılıyordu.

Çin'de Müzikle Tedavi

Çin'de müziğin insanlar üzerindeki etkileri çok önceleri keşfedilmiştir. Eski Çin'deki insanlara göre "gong"un gür sesi, kötü ruhları hastanın yanından kacırdırıyordu. Bu inanıştan dolayı hastaların yanında bu gong çalınıyordu. Gongun sesi hastayı rahatlatıyor, sakinleştiriyor ve kötü ruhları hastadan uzaklaştırıyordu. Ünlü Çin filozofu Konfüçyüs'e göre müzik yapıldığı zaman insanlar arasındaki ilişkiler düzeliyor, kan akışı hızlanıyor, ruh ve beden dinleniyordu.

Mısır'da Müzikle Tedavi

Eski Mısır'da tıp ilmi oldukça ilerlemiştir. Buna paralel olarak müzikle tedavi de gelişmiştir. Mısır'daki insanlara göre bazı ritimler insanı zehirli hayvanlardan, kötülüklerden koruyordu. Bu ritimlerin bazıları büyülüydü. Büyülü ritimler insanı hem hayattayken hem de öldükten sonra koruyordu. Ayrıca eski Mısır'da ameliyattan önce hastalara müzik dinlettiriliyordu.

Sizin ülkenizde de müzikle tedavi var mı? Anlatalım.

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Aşağıdaki öykü öğelerini kullanalım ve kısa bir öykü yazalım.

Mekân: Balıkçı köyü.

Zaman: Sonbahar.

Kişiler: Hasan (12 yaşında), Yunus (65 yaşında, balıkçı). Hasan'ın anne ve babası yoktur. Dedesi Yunus'la birlikte yaşar.

Olay: Balık tutarken fırtınaya yakalanma.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşlukları ettirgenlik ekiyle dolduralım.

1. Kardeşimin düğünü için beyaz bir elbise dik..... .
2. Dedem hasta olduğu için ben ona çorba iç..... .
3. Kapıcıya marketten gazete al..... .
4. Bu yemeği aşçıya senin için hazırla..... .
5. Film çok duygusaldı. Hepimizi ağla..... .
6. Ben seni konuş..... bilirim.
7. Çocuklarımı oku..... için elimden ne geliyorsa yaparım.

2. Aşağıdaki fiilleri ettirgen yapalım ve cümle yazalım.

1. yürümek:
2. gezmek:
3. geçmek:
4. ölmek:
5. kes:

3. Aşağıdakileri eşleştirelim.

1. Hasta olduğumdan	a. çalışmak zorunda.
2. Yağmur yağdığı için	b. sana uğrayamadım.
3. Parası olmadığından dolayı	c. seni anlayamaz.
4. Dilimizi bilmediği için	ç. sırlıslıkam oldum.
5. Üşüdüğüm için	d. bu kazağı aldım.

4. Aşağıdaki karışık kelimelerden cümleler yapalım.

1. kandıramazsın / artık / bizi
.....
2. daha / önceki / güzeldi / eviniz / sanki
.....
3. gelecek / artık / günler / güneşli
.....
4. benim / onun / yapmasının / kaza / sanki / sebebi
.....
5. çalışmak / artık / değiliz / gece / zorunda
.....
6. gördüğüne / olmadın / bizi / sanki / memnun
.....
7. sana / artık / dolayı / inanmayacağım / yalanlarından
.....

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Konuşan kişinin ses tonundaki iniş ve çıkışlardan verilmek istenen duyguları anlayabilirim.	1	2	3	4	5
2. Yazarın fikir ve görüşlerini aktardığı güncel olaylar hakkındaki metinleri anlayabilirim.	1	2	3	4	5
3. Kişisel bir mektupta farklı duyguları ifade edebilir. Günün olaylarını açıklayarak anlatabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

atılganlık
azimli
barışçıl
bedensel
bulanık
çatışma
dengeleyici
düşünsel
edepli
eğilim
endişeli
esinti
fon
güdülenme
haz
hile
ima
iştah
karamsar
kararlılık
kıtlık
kifayetsiz
matem
mısra
mizaç
mutasavvıf
öge
ruhsal
seyrek
tedirgin
tepki
tutku
ufuk
yargı
yiğit
zarif

FİİLLER

ertelemek
kandırmak
kapsamak
odaklanmak
özümsemek
saldırganlaşmak
saptamak
şımarmak
yatıştırmak
yitirmek

KALIP İFADELER

duygusal zekâ
hayal kırıklığı
kalıtsal özellik
kılık kıyafet
sindirim sistemi
sinirsel bozukluk

ÜNİTE 4

BECERİLER

- Haber, röportaj gibi metinleri anlama
- Konuşma ve tartışmalara katılma

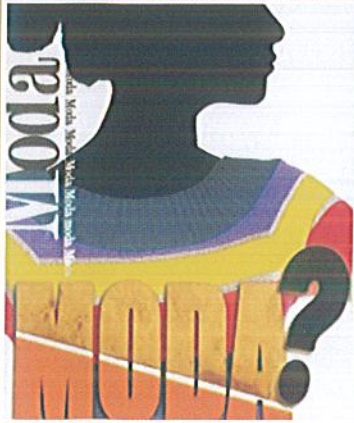
DİL BİLGİSİ

- Sıfat-fiiller (-(y)An)
- Sıfat-fiiller (-DIK, -(y)AcAk)
- Sıfat-fiiller ((I/A)r, -mAz, -mIş)

KELİMELER

- Moda
- Giyim

BANA HER ŞEY YAKIŞIR

ÜNİTE

4

BANA HER ŞEY YAKIŞIR

A. MODA NEDİR?

oturan kadın, moda olan elbise
uyuyan çocuk

-Beşinci katta oturan yaşlı kadını tanıyor musun?
-Bu, on yıl önce moda olan bir elbise.
-Trende uyuyan çocuk çok yorgun görünüyordu

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

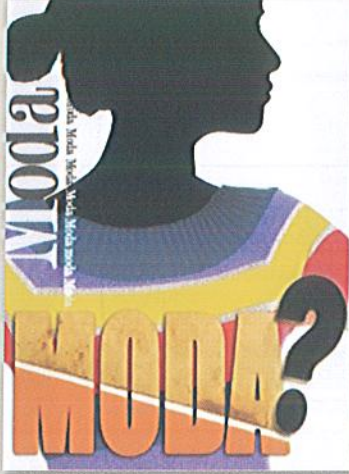
"Bugün moda olan bir giysi; 10 yıl sonra itici, 30 yıl sonra ilginç, 50 yıl sonra ise müthiş kabul edilecektir."

Levier (İngiliz Moda Araştırmacısı)

1 Yukarıdaki sözden ne anlıyorsunuz? Yorumlayalım.

OKUMA

MODA NEDİR, NE DEĞİLDİR?

Sözlük anlamına göre moda;

1. Günlük alışkanlıklar veya stiller.
2. Giyimin, davranışların bir toplum tarafından geleneksel kullanımı
3. Tarz, yol

Moda zaman içinde gerçek anlamından uzaklaşmıştır. Bugün çoğumuz için moda, yalnızca giysi anlamına geliyor. Oysa bu kadar basit değil. Moda; sanat, müzik, tiyatro, edebiyat, yemek, mimari, bahçe bakımı gibi konuları, daha doğrusu duyarları uyaran her şeyi içine alır.

Belirli bir çağa ait olan giyim stili kayıtlara "moda" diye geçiyor. Giyim alışkanlığı; yaşanan çağ ile eşanlamı olarak kullanılıyor.

Şimdilerde modanın anlamı çok farklı. Kitle iletişim araçları sayesinde moda herkese, her kesime ulaşabiliyor.

Her gün giyinmek zorundayız ve giysi seçimimiz kişiliğimizi yansıtmamız için çok önemli. Kıyafetlerimiz bizimle ilgili birçok şey söyler. Kendimize güvenimizi ve başkalarının bize bakışını etkiler.

Şu bir gerçek ki moda üzerine çok konuşuluyor, çok para harcanıyor. Doğal olarak yeni bir iş alanı açılıyor. Eğer başarı sağlanırsa moda sektörü kesinlikle kazancı en büyük olan iş kolu.

Moda her yıl, bir öncekinden daha farklı. Günümüzde insanlar ne istediklerinin "daha fazla" farkında olmaya başladılar ve moda yarışı içinde olmak istemiyorlar. Şık giyinme arzusu, yerini rahat giyime bıraktı. Değerler değişti ve artık insanlar giyimi hayatlarında bir öncelik olarak görmüyorlar. Daha ötesi insanların yalnızca eğlenmek için alışverişe harcayabilecekleri kadar zamanları yok.

Neyse ki modacılar ve tasarımcılar yavaş yavaş daha değişik düşünmeye başladılar. En yeni modayı dayatmak yerine imaj oluşturmak üzerine yoğunlaştılar. İmaj bugün modayla eşanlamı düşündüğümüz bir kelime. Her sene modayı takip etmekten yorulan insanlar bu yeni düşünce akımını hoş karşılıyorlar. Her sezon sokakları adım adım gezmek yerine kendi imajlarıyla uyumlu mağazaları tercih ediyorlar.

Bu çok basit formül milyarlarca dolarlık bir sektör yarattı. Tasarımcı ve terziler her sezon yarattıklarının yalnızca modaya göre değil kişinin kendini rahat hissedebileceği bir imaja uygun olmasını istiyor. Rahatlık moda dünyası için yeni bir kavram.

2 Metinde geçen aşağıdaki kelimelerin ve kelime gruplarının anlamlarını bulalım ve cümle içinde kullanalım.

Çağ	:	
Kesim	:	
Arzu	:	
Sezon	:	
Sektör	:	
Yoğunlaşmak	:	
İmaj	:	

3 Metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Sözlük anlamına göre moda bugünkü anlamına benzerdir. ()
2. Kıyafetlerimiz bizim duygularımızı yansıtır. ()
3. İnsanlar artık moda konusunda daha bilinçli. ()
4. İnsanlar modada şıklığı önemsiyor. ()
5. İmaj oluşturmak son dönemde daha popüler. ()

4 Metinde hangi konulardan bahsedilmektedir? İşaretleyelim.

Modanın anlamı	()
Modanın tarihi	()
İnsanların alışveriş merakı	()
İnsanların kıyafet seçimi	()
Giyim tarzları	()

YA SİZ?

Sizin için moda nedir?

DİL BİLGİSİ

Sıfat – Fiiller (Özneyi İşaret Eden) (Verbal Adjective)

fiil + (y)An

Bu ek, fiili sıfat yapar. “-An” ekiyle oluşan sıfat - fiillerde, geniş zaman, geçmiş zaman ve şimdiki zaman anlamı vardır. *Similar to the relative clause structure in English, this suffix is used for forming adjective clauses. When (y)An is added to a verb, the agent following it is the subject of the action described. In other words, this suffix describes things with respect to what they did, have done, do or are doing. Depending on the context, the action described by this suffix might be occurring at present or might have occurred in the past. (e. g. Camı kıran çocuk → The boy who broke the window. Alt katta yaşayan kadın → The woman who lives downstairs)*

Örnek:

Şurada oturan kadın, benim annem.

Çok konuşan insanlar sevilmaz.

Sokakta koşan çocuk ayağı takılarak yere düştü.

Başbakan olimpiyatlarda madalya kazananları tebrik etti.

5 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. İhtiyar teyze, titre..... elleriyle torununun başını okşadı.
2. Prensipleri ol..... insanlar, hayatta daima başarılı olurlar.
3. Saatte 50 km hızla git..... sürücülerin kaza yapma olasılığı çok düşüktür.
4. Bu dünyada haksızlığa uğra..... insanların sayısı çok fazla.
5. Otobüste in..... yolculara öncelik veriniz.
6. Derse düzenli gel..... öğrenciler daha başarılı olurlar.
7. Karşı masada yüzü hiç gül..... adamı tanıyor musun?
8. Sözünde dur..... insanlardan daima uzak dururum.
9. Patron zamanında işe gel..... çalışanlarına çok kızdı.
10. Dün Taksim’de, Ankara’da yaşı..... arkadaşım ile karşılaştım.

6 Aşağıdaki cümleleri örnekteki gibi tamamlayalım.

1. Yerlere çöp atan insanlardan nefret ederim.
2. insanları severim.
3. insanlara kızarım.
4. insanlara her zaman yardım ederim.
5. insanlara güvenirim.

DİNLEME

MODA RÜZGÂRI

7 Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını öğrenelim.

erkeksi tayyör kürk votka gösterişli ikon damgasını vurmak desen örgü puantiye bilezik
çağ çarpıcı yok satmak yaygınlaşmak nüfuz etmek küreselleşmek benimsemek

8 Bu modalar hangi dönemlere ait? Metni dinleyelim ve yazalım.

- Büyük aksesuarlar, çarpıcı renkler, taytlar, omuz vatkaları, diyet yapma modası
- Gösterişli şapkalar, kemer sıkma modası
- Erkeksi kıyafetler ve kısa saç stili
- Sadelik, beyaz tişört ve denizci gömlekleri
- Özgür ve kurlsız giyim
- Modada küreselleşme, aynılık
- Stil ikonlarıyla tanışma
- Bireysellik, çiçek desenleri, örgü elbiseler, puantiyeler, hippie şıklığı
- Tayyör, vücudu saran uzun elbiseler, kürklü yakalar, vatkalar

YAZMA

- 9 En çok hangi kıyafetleri tercih ediyorsunuz? Modayı takip ediyor musunuz? Sizce bu ne kadar önemli? Yazalım.**

KONUŞMA

- 10 Marka – moda ilişkisi var mıdır? Sizce marka olan her şey kaliteli midir? Siz marka ürünler tercih eder misiniz? Tartışalım.**

ÜNİTE

4

BANA HER ŞEY YAKIŞIR B. MODA BAĞIMLILIĞI

gördüğümüz adam, gideceğimiz yer

-Geçen gün yürüyen merdivende gördüğümüz adam senin amcan mıydı?
-Ayşe'nin doğum günü için gideceğimiz yer buraya on beş dakika uzaklıkta.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdakilerin hangisi günümüzde moda? Hangisi değil? Konuşalım.

• Yarasa kollu kıyafetler	• Kısa kollu kıyafetler	• Uzun kollu kıyafetler
• Yüksek topuklu ayakkabılar	• Dolgu topuklu ayakkabılar	• Düz tabanlı ayakkabılar
• Bol paçalı pantolonlar	• Dar paçalı pantolonlar	• Kısa paçalı pantolonlar
• Kemik çerçeveli gözlükler	• Metal çerçeveli gözlükler	• Çerçevesiz gözlükler
• Kısa saçlar	• Uzun saçlar	• Küt saçlar

OKUMA

KALICI MODA VAR MI?

İnsanlar sürekli farklı şeyler giymek istiyorlar, üzerlerindeki elbisenin bir benzerinin olmamasını istiyorlar. Bunu bilen modacılar, podyumlarda birbirinden farklı ve asla sokakta giyilemeyecek kıyafetler tasarlayıp insanlara bu kıyafetleri beğendirmeye çalışmaktalar. Bu kıyafetlerin tasarım merkezi elbette başta Paris, sonra Milano, New York ve Londra.

Düşünsenize, bir sene giydiğini gelecek seneye modası geçti diye giymeyen kaç insan var? Gardırobu, modası geçen elbiselerle ve ayakkabılarla dolu kaç kişi var? Çoğu o elbise ve ayakkabıları dağıtmıyor bile. Kime verecek ki?

İhtiyacı olanlar, o kıyafetleri nasıl giysin de çıksın sokağa?

Bütün bu sorunlar insanların güzel olmayı farklı ve seçkin görünmeyi istediklerinden dolayı ortaya çıkmaktadır. Özellikle modada.

Peki ya gençlerde? Gençlerin çoğu, henüz kendilerini finansal, eğitim, statü gibi konularda güvende hissetmedikleri için birbirlerini en iyi etkileyebilecekleri alan marka kıyafetlerdir. Gençler marka olmayan bir kıyafet giydikleri zaman onlara göre belli arkadaş gruplarının içine girememektedirler.

Gençler yıllar geçtikçe hayatta asıl önemli olan şeyin eğitim ve sağlam bir kariyer olduğunu anlarlar. İleride iş yaşamalarında en çok takım elbise giyeceklerinin farkına vararak marka takıntısından uzaklaşırlar.

İnsanlar, belli bir modayı takip edip kendine yakışan rengi seçtikten sonra basit aksesuarlarla da güzel olmasını bilir.

2 Metinde aşağıdaki sorulardan hangilerinin cevabı var?

1. Dünyadaki moda akımlarını belirleyen, modağa yön veren noktalar nerelerdedir? ()
2. Modanın ünlü isimlerinin sıradışı hayatlarıyla gündemde kalmalarının nedeni nedir? ()
3. Moda takıntısının yaş ile bir ilgisi var mı? ()
4. Daha iyi bir toplumsal düzen için gençler nasıl yönlendirilmeli? ()
5. Markalar ürünlerini cazip hâle getirmek için hangi yöntemlerini kullanırlar? ()

YA SİZ?

Siz gençler moda takıntısı ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

DİL BİLGİSİ

Sıfat – Fiiller (Tümleci İşaret Eden)

fiil + DIK + iyelik eki

Bu ek, fiile gelerek geçmiş zaman, geniş zaman ve şimdiki zaman anlamlı sıfatlar yapar.

When it is added to a verb and followed by a possessive suffix, this suffix creates adjectives or adjective clauses in the past and present tenses. Whether the adjective clause refers to a past or present tense is determined by the time adverbial or by the context of the message. (e. g. İzlediğim film → The movie that I am watching / the movie that I watched. Oturduğumuz ev → The house in which we live / the house in which we lived. Bugünlerde okuduğum kitap → The book that I have been reading recently. Dün okuduğum kitap → The book that I read / was reading yesterday.

fiil + AcAk + (iyelik eki)

Bu ek, fiile gelerek gelecek zaman anlamlı sıfatlar yapar.

When it is added to a verb and followed by a possessive suffix, this suffix creates adjectives or adjective clauses in the future tense. (e. g. Kalacağımız otel → the hotel where we will stay. Tutamayacağın sözünü verme! → Do not make a promise that you won't be able to keep!

Örnek:

Verdiğimiz rahatsızlıktan dolayı özür dileriz.

Yarın akşam düğünde giyeceğin elbiseyi şimdiden ütülemelisin.

Senin en çok dinlediğin şarkıcı kim?

Gideceğimiz yeri hiç kimseye söyleme.

3 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Dün akşam en sev..... şarkıcının konserine gittik.
2. Çalış..... yerin yakınında çok güzel bir kafe var.
3. Senin günlerden beri ara..... anahtarı dolabın arkasında buldum.
4. Satın al..... yiyeceklerin son kullanma tarihine mutlaka bakmalısınız.
5. Annem bana "Tanı..... insanlarla konuşma." dedi.
6. Gelecek yıl al..... derslerden biri "Ekonomi Tarihine Giriş".
7. Sınavda çalış..... konulardan çok soru geldi.
8. Çin lokantasında, şimdiye kadar ye..... yemeklerin tadına baktım.
9. Bu hayatta en güven..... kişi annemdir.
10. Bizim git..... yer hiç kimsenin bil..... bir yer.

4 Aşağıdakileri eşleştirelim.

1. Önemsediğim
2. Üzüleceğin
3. Bu filmin en sevdiğim
4. Gideceğimiz
5. Kaçırdığım
6. Artık senin için yapacak
7. Şimdi dinleyeceğiniz
8. Gördüğün
9. İnsan inandığı
10. Bu proje için araştıracağımız

- a. şeyler uğruna bazen hatalar yapabilir.
- b. en güzel yer neresi?
- c. fırsatlar için üzülüyorum.
- ç. konuların listesini yapmalıyız.
- d. sözler duymak istemiyorsan hemen git buradan!
- e. kişileri kırmamaya çalışırım.
- f. sahnesini yaklaşık on kez izlemişimdir.
- g. otelin adresini önceden almayı unutma.
- ğ. şarkı tüm sevenlere gelsin.
- h. bir şeyim kalmadı.

DİNLEME

5 Metni dinleyelim. Boşlukları dolduralım.

EN PAHALI ALIŞKANLIK: ALIŞVERİŞ BAĞIMLILIĞI

Mağazaların vitrinleri renk renk kıyafetlerle dolu şimdilerde. Eski sezondan ürünlerde de büyük indirimler var. Yani, bir alışveriş bağımlısı için her şey mevcut. Kışın kasvetli havalarını yavaş yavaş geride bırakmaya şu aylarda, mağazaların vitrinleri promosyon ürünlerle dolu. Tasarruf etmek birçok kişi, alışveriş yapmak ve ihtiyaçlarını karşılamak için bu ayları tercih ediyor. Kişisel ihtiyaçların bu alışverişlerde harcamaların çoğu kredi kartıyla yapılıyor. Ancak Türkiye’de ilk örneği 1968 yılında ancak kullanımı son yıllarda artan kredi kartları, birçok kişinin çok harcamasına neden oluyor. Bu aşırı harcamanın birçok sebebi var. Ancak bu sebeplerden öyle biri var ki, günümüzde ciddi bir davranış bozukluğu olarak kabul ediliyor.

“Onyomanya” yani alışveriş bağımlılığı isminin kökeni Yunanca; Onyos “satılık-satın alma”, manya “saplantı”dan geliyor. İlk kez 1915 yılında tanımlanan alışveriş bağımlılığı, aynen alkol ya da uyuşturucu bağımlılığı gibi ciddi bir davranış bozukluğu olarak görülüyor. Bağımlılar yalnızlık, mutsuzluk, sinirlilik, engellenme, kendini ifade edememe gibi depresyona neden etkenlerden dolayı, aşırı derecede alışveriş yapıyor. Kendilerini sadece alışveriş yaptıkları zaman iyi ve mutlu hissediyor. Bu iyi ve mutlu olma hâli, genelde kişinin kendini diğer insanlardan üstün görmesine neden oluyor. Alışveriş bağımlılığının toplumun ne kadarını net olarak bilinmiyor. Çünkü pek çok kişi, alışveriş bağımlılığının bir problem olduğunu için profesyonel yardım almıyor. Profesyonel yardım alınmadığı için de herhangi bir istatistik çıkarılamıyor. Ancak bağımlıların, genellikle kadınlar arasından çıktığı bilinse de, bu hastalığa erkeklerin sayısının da küçümsenmeyecek kadar çok düşünülüyor. Erkekler daha çok cep telefonu ya da bilgisayar gibi elektronik eşyalar alırken, kadınlar genellikle giysi, kozmetik, mücevher, ayakkabı ve çanta alıyor. Uzmanlara göre, kadınlarda alışveriş hastalığı, ortalama 17-30 yaşları arasında başlıyor. Alışveriş bağımlıları, alışveriş öncesi kontrol edilemez bir istek hâli ve haz yaşarken, alışveriş sonrasında yoğun bir suçluluk hissi duyuyor.

6 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. İnsanlar hangi durumlarda para harcamaya yönelir?
2. Kredi kartları olmasaydı insanlar alışveriş bağımlısı olur muydu?
3. Alışveriş bağımlılığının profesyonel bir yardımla giderilebileceğine inanıyor musunuz?
4. Erkek ve kadınların alışverişlerinde farklı ürünlere yönelmeleri neyin sonucu olabilir?
5. Alışveriş bağımlılığı sizin için de geçerli mi?

YAZMA

7 Sizin ülkenizde evlilik modası eskiden nasıldı, şimdi nasıl? Aşağıdaki noktaları göz önüne alarak yazalım.

- gelinlik, damatlık
- düğünün yapıldığı yer
- düğünde misafirlerin giydiği kıyafetler
- düğünde oynanan oyunlar
- düğünde yenen yemekler

KONUŞMA

8 Alışveriş bağımlısı mısınız?

Aşağıdaki testi çözerek alışveriş bağımlısı olup olmadığınızı öğrenelim. Siz bu teste katılıyor musunuz? Konuşalım.

- 1- Kendimi mutsuz hissettiğimde genellikle alışveriş yaparım.
- 2- İhtiyacım olmayan şeyler için çok para harcarım.
- 3- Harcamalarım son iki yılda arttı.
- 4- Dolabım hiç giymediğim eşyalarla dolu.
- 5- Alışveriş yaparken kontrolsüz davranırım ve çok fazla şey satın alırım.

6- Arkadaşlarıma ve aileme alışverişe ne kadar para harcadığımı konusunda yalan söylerim.

7- Kredi kartı limitimi çoktan aşmış olmama rağmen, alışveriş yapmaya devam edebilirim.

8- Alışveriş yaptıktan sonra kendimi mutsuz hissederim.

9- Alışveriş alışkanlığım kişisel ilişkilerimde sorunlara neden oluyor.

Yukarıdaki şıklardan dördüne veya daha fazlasına cevabınız "Evet"se, muhtemelen bir alışveriş bağımlısısınız.

ÜNİTE 4

BANA HER ŞEY YAKIŞIR C. KİMLİK-SOSYAL HAYAT-MODA İLİŞKİSİ

çalar saat, haşlanmış yumurta,
çıkma sokak

-Dün gece yatmadan önce çalar saatimi kurmayı unutmuşum.
-Her sabah kahvaltıda haşlanmış yumurta yerim.
-Burası çıkma sokak. Geri dönelim.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

"Dış görünümüne göre karar vermeyenler, olsa olsa sığ insanlardır. Dünyanın gerçek gizemi, görünmeyende değil, görünür olmaktadır."

Oscar Wilde

1 Yukarıdaki sözü, kimlik – sosyal hayat – moda bağlamında yorumlayalım.

OKUMA

DİKKAT! GİYSİLERİNİZ KONUŞUYOR!

Bazen giysilerimiz bizim adımıza konuşuyor. Giysilerin dilini öğrenmemiz gerek. Haydi gelin, giysilerin diliyle tanışalım.

() Giysilerimiz, çevremizdekilerin bize baktığında ilk gördüğü iletişim aracıdır. İnsanlar ne giydiğimize bakarak bizler hakkında pek çok konuda karar verirler. Kıyafetlerimizin, kişiliğimizin bir yansıması olduğunu düşünürler. Aslında bütün bunlar tabii ki bilinçli yaşanan bir süreç değildir. Kişileri geçmiş bilgi ve deneyimleri doğrultusundaki düşünceleri yönlendirir. Kıyafetlerimiz temelde 3 konuda karşımızdakilere bilgi verir. Değerlerimiz, o anki sosyal kimliğimiz ve statümüz. Kişinin kıyafetine bakar ve **onun** bir anne, bir iş kadını, bir öğrenci olup olmadığına karar veririz. En sonunda da sosyal hayatta ve iş hayatında nereye kadar ilerlemiş olduğunu tahmin ederiz.

() Bazen karşıdan gelen kişinin kıyafetinin ütülü olmadığını fark eder, kırışıklıklara bakıp karşımızdakinin kıyafetleri ile "Pek bir şeye önem vermem. Kıyafetlerime, işime ve hatta geleceğime." diye bağırıldığını duyarız. Bazen baştan aşağı her yeri markalarla dolu birini görürsünüz. O giysiler size; sahibinin kendisine pek güveni olmadığını, bu pahalı markalar sayesinde üstün görünmek istediğini fısıldar. Ya da karşınızdaki kişi parlak, göz alıcı bir kravatla iş toplantısına gelmiştir. **Onu** takan kişi farkına varmasa bile, kravatı toplantıdakilere "Dikkate ihtiyacım var!" diye seslenir. "Bana da bakın, beni de dikkate alın!" der.

() Bazı sektörlerin, bazı mesleklerin katı kuralları vardır. O iş yapıyorsanız, o sektörde çalışıyorsanız, kurallara uyduğunuz sürece başarılı olursunuz. Avukatları ele alalım. Eğer sizin için ya da şirketiniz için önemli bir dava söz konusuysa kuralları en iyi bilen, risk almayacak ve güvenilir birisini istersiniz. Kapınızı çalıp son derece başarılı olduğunu söyleyen, ancak iş görüşmesine eşofmanla gelen bir avukat ile çalışmak ister misiniz? Ya da bir tasarımcıyı düşünelim... Sizin için başkalarından farklı bir şeyler yapmasını istersiniz, değil mi? Tabii o insanı ilk gördüğünüz zaman alnında "Ben başarılıyım." yazmadığı için görünüşüne bakarsınız. Lacivert takım elbiselerini giymiş, beyaz gömleğine son derece klasik bir kravat takmış bir tasarımcıya bakıp düşünürsünüz muhtemelen. **Onun** yaptığı işteki başarıyı neden kendisinde, kıyafetlerinde göremediğinizi merak etmez misiniz? Yanlış anlamayın. Uçuk kaçık kıyafetlerden bahsetmiyorum. Belki farklı bir ceket, biraz daha esnek ama yine de iş hayatına uygun bir kıyafet neden olmasın ki?

() Bazen farkına varmadan geçmişimizin bugünüümüzü yönetmesine izin veririz. Belki geçmişte yaşadıklarımız, alışkanlıklarımız, hayat tarzımızı yansıtmaktan alıkoyuyor. Oysa eğer ne olduğumuzu yansıtmıyor, sahip çıkamıyorsa huzursuz ve sonunda da mutsuz oluruz. O hâlde ilk yapmamız gereken kim olduğumuzun, ne mesaj vermek istediğimizin farkına varmak. Sonra da bu mesajları kıyafetlerimizle nasıl vereceğimizi öğrenmek. Zor mu? Hayatta sizi başarıya götüren adımların hangisi kolay?

2 Yukarıdaki metinler ile başlıkları eşleştirelim.

- a. Sektörler, Meslekler ve Giyim Tarzı
- b. Kıyafetlerimiz Kişiliğimizi Yansıtır
- c. Kıyafetlerin Dili
- ç. Tarzımızı Yansıtalım

3 Metinde işaretli aşağıdaki zamirlerin karşılıklarını yazalım.

Onun :

Onu :

Onun :

YA SİZ?

Siz yolda gördüğünüz birinin kıyafetine bakarak kişiliği hakkında tahminde bulunur musunuz? Örnek vererek anlatalım.

DİL BİLGİSİ

Sıfat – Fiiller (Kalıcı İsim)

fiil + (I/A)r / mAz / Asl / mış

Bu ekler, fiile gelerek geniş zaman anlamlı sıfat, isim, birleşik isim yaparlar.

When added to verbs, these suffixes create adjectives, nouns or compound nouns in the present tense. (e. g. kaynar su → boiling water. yanmaz tava → fireproof pan → okunası kitap → a book that is worth-reading. kızarmış ekmek toasted bread.

Örnek:

Akşam yatmadan önce çalar saati kurmayı unutma.

Bu ayakkabılar, su geçirmez kumaştan yapılmış.

Babaannem eli öpülesi bir kadın.

Gökçe Hanım bu ülkede çok tanınmış bir yazar.

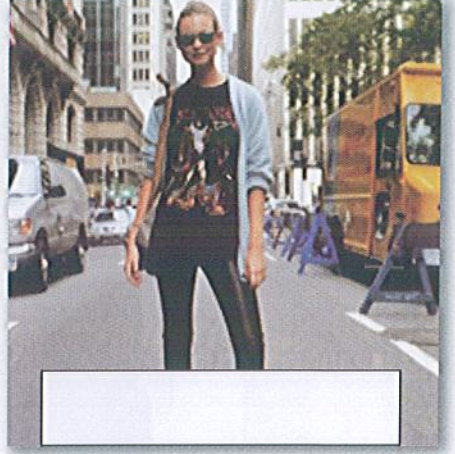
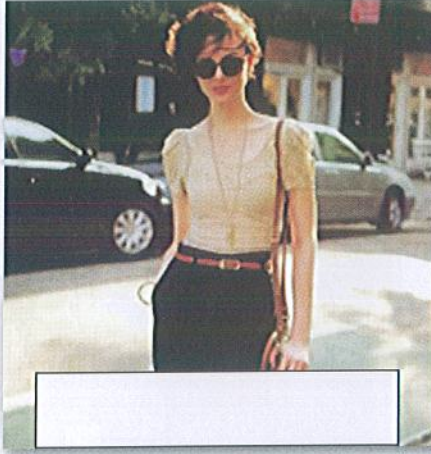
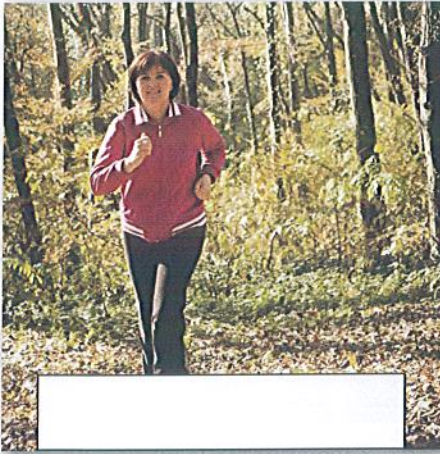
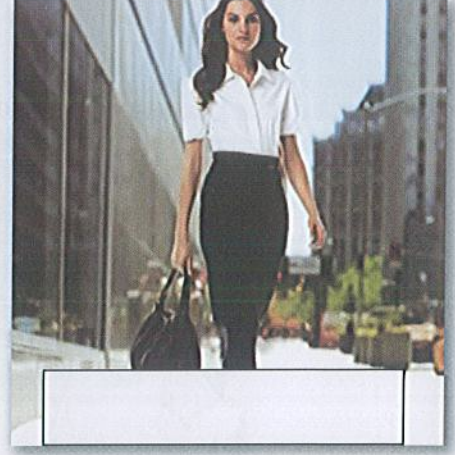
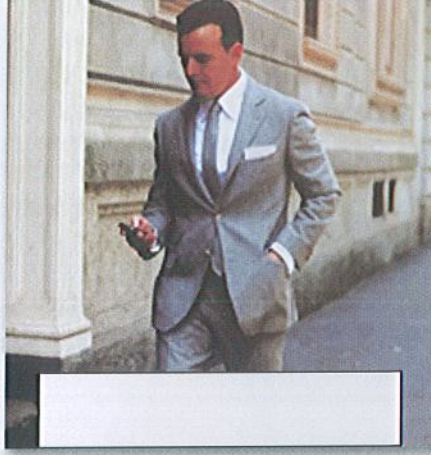
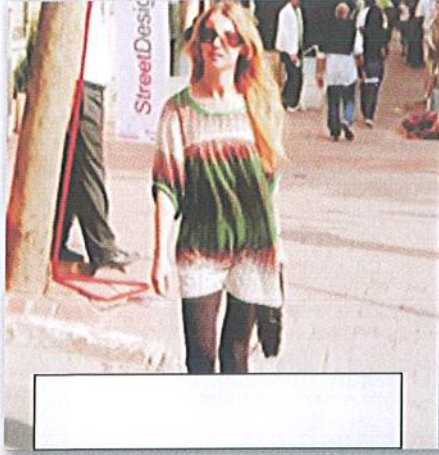
4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Gel..... düzeyi yüksek insanların çoğu, fakirlere yardım ediyor.
2. Yeğenim çok yaramaz, ele avuca sığ..... bir çocuk.
3. Allah görün..... kazalardan korusun.
4. Bu formu tüken..... kalemle doldurunuz.
5. Ülkemizde oku..... yaz..... insanların oranı gittikçe artıyor.
6. Elleri kırıl..... adam çocuğu dövmüş.
7. Kullanıl..... kâğıt, çöp değildir.
8. Bu tencere paslan..... çelikten yapılmış.
9. Ne utan..... bir adamsın sen!
10. İşyerimdeki yaz..... kasa bozulmuş.

DİNLEME

GIYİM TARZIM

5 Aşağıdaki resimlerde kimler konuşuyor? Tahmin edelim ve isimlerini kutucuklara yazalım.

YAZMA

6 Hangi sosyal grupları biliyorsunuz? Bunlar ile kıyafetleri arasındaki ilişkiyi aşağıdaki noktaları göz önünde bulundurarak yazalım.

- giyim tarzı
- saç şekli
- kullandığı aksesuarlar
- davranış biçimleri
- sevebileceğini düşündüğünüz müzik türleri

KONUŞMA

7 Sizin ülkenizde insan tipleri ile giyim tarzları arasındaki ilişki nedir? Sizce bu, ülkeden ülkeye nasıl değişiklik gösterir? Örnekler vererek anlatalım.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

1. Aşağıda bazı ülkelerin geleneksel kıyafetleri var. Resimlere bakalım ve tahmin edip ülkelerle eşleştirelim.

a. Rusya b. Hindistan c. Türkiye ç. Afrika d. İskoçya e. Çin

2. Sizin ülkenizin geleneksel kıyafetleri nasıl? Sizce geleneksel kıyafetler ile moda arasında bir ilişki var mıdır?

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

YE KÜRKÜM YE!

Nasrettin Hoca bir gün yemekli bir düğüne davet edilmiş. Hoca, zi-yafete gündelik elbiseleri ile gidince kimse onunla ilgilenmemiş. Ne "Buyur." diyen varmış ne "Otur." diyen. Hoca'nın bu duruma canı çok sıkılmış. Koşarak evine dönüp sırtına bayramlık kürkünü geçirmiş. Düğün yerine gelmiş. Ev sahipleri onu kürküyle görünce büyük saygı göstermişler. Sofranın baş köşesine oturtmuşlar. Önüne tabak tabak yemekler koymuşlar.

Hoca, birden kürkünün eteğinden tutup çorba tasına daldırmış. "Ye kürküm ye!" diye söylenmeye başlamış. Bunu gören misafirler şaşırıp "Ne yapıyorsun Hoca Efendi, kürk yemek yer mi hiç?" diye sormuşlar. Hazırcevap olan Hoca hemen "Ma-dem ki bütün saygı ve ikram kürküme yapılıyor, öyleyse yemeği de o yesin!" diye cevap vermiş.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşluklar için doğru seçeneği işaretleyelim.

1. ekmek yemeden kendimi kahvaltı yapmış saymam.
a. kızarmış b. kızaran c. kızardık ç. kızaracak
2. Gelecek yaz kitapları seçtim.
a. okudukları b. okuyacağım c. okuduğunuz ç. okuyan
3. çamaşırları makineye koymayı unutma.
a. yıkanmış b. yıkanır c. yıkanacak ç. yıkadıkları
4. Geçen akşamki belgeselde, şimdiye kadar hayvan türlerini gördüm
a. görmüş b. görmediğim c. göreceğim ç. gören
5. Mutfağımız çok küçük. Bence buraya ancak bir masa sığar.
a. katlanır b. katlanmış c. katlanmaz ç. katlandık
6. Kırık sandalyeye çocuk düştü.
a. oturmuş b. oturduk c. oturur ç. oturan
7. Zavallı adamcağızın ne çilesi varmış.
a. biten b. bitecek c. bitmez ç. bitmiş
8. Çay var mı?
a. içtiği b. içen c. içmez ç. içer
9. En kitap "Suç ve Ceza"dır.
a. seven b. sevmez c. sevdiğim ç. sevmiş
10. pilleri çöpe atmayın.
a. bitmiş b. bittiği c. biter ç. bites

2. Aşağıdaki kelimeleri sıfat-fiilleri kullanarak tanımlayalım.

1. Cüzdan:
2. Tarak:
3. Dolap:
4. Ayakkabı:
5. Ev:

3. Aşağıda tanımlanan kelimeleri bulalım.

1. Genellikle evde yemek yediğimiz yer:
2. Türklerin çok sevdiği, günün her saatinde içtiği sıcak içecek:
3. Takı yapımında kullanılan yarı değerli, gri, parlak madde:
4. Ellerimizi soğuktan korumak için ya da aksesuar olarak giydiğimiz giysi:
5. İnsanların çalıştığı yer:

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Haber ve röportajlardaki açıklamaları anlayabilir sözlü olarak özetleyebilirim.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

2. Herkesi ilgilendiren pek çok konudaki konuşmalara katılabilirim.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

akım
bağımlılık
bilinçli
çağ
desen
geleneksel
hazırcevap
moda
örgü
prensip
puantiye
sektör
stil
şık
takıntı
tarz
tasarım
tasarımcı
tayyör
tulum
vatka

FİİLLER

fısıldamak
küreselleşmek
sığmak
takılmak
tasarlamak
tasarruf etmek
yansıtmak
yoğunlaşmak
yönelmek

KALIP İFADELER

damgasını vurmak
ele almak
gündemde kalmak
imaj oluşturmak
nüfuz etmek
öncelik vermek
risk almak
sahip çıkmak
yok satmak

ÜNİTE 5

BECERİLER

- Sunum yapabilme
- Özetleme
- Bilgilendirici metin yazabilme

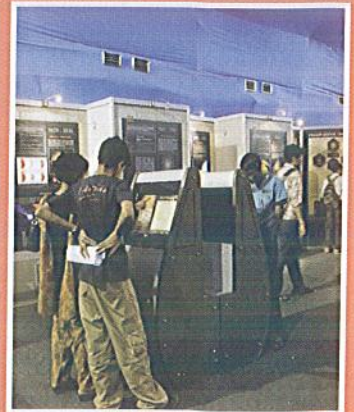
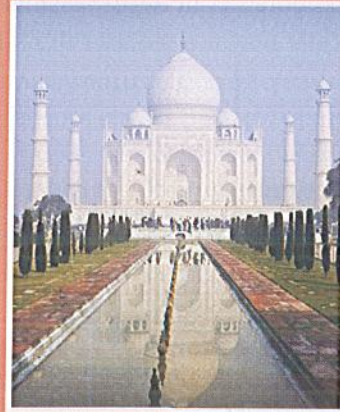
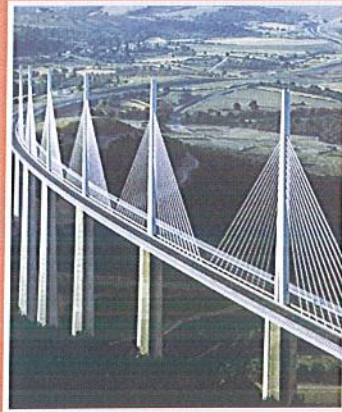
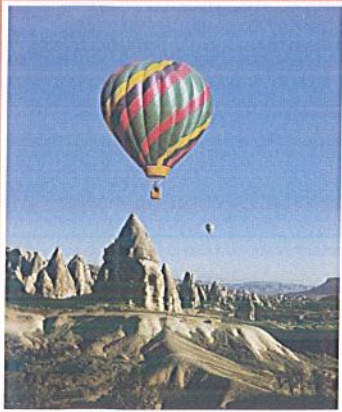
DİL BİLGİSİ

- Fiil cümlelerinde dolaylı anlatım
- Soru cümlelerinde dolaylı anlatım
- İsim cümlelerinde dolaylı anlatım

KELİMELER

- Doğa harikaları
- Mimari yapılar
- Teknolojik ürünler

HARİKALAR DİYARI

gitmeyeceğini söyledi, gelmeyeceğini düşündüm, yapacağını duyurdu,

-Okula gitmeyeceğini söyledi.

-Ben senin buraya gelmeyeceğini düşündüm.

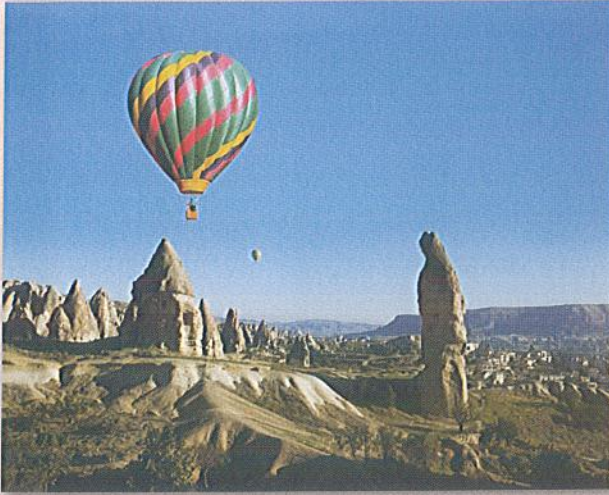
-Öğretmen öğrencilere yarın sınav yapacağını duyurdu.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Ülkenizde görülmeye değer doğa harikaları var mı? Anlatalım.

OKUMA

PERİ BACALARI

“Peri Bacaları” Kapadokya bölgesinde bulunan doğal yapılara verilen isimdir. Peri bacaları, milyonlarca yıl boyunca akarsuların ve rüzgârın Kapadokya çevresindeki yanardağlardan püsküren lavları aşındırması ile şekillenmiştir. Her yıl dünyanın çeşitli yerlerinden milyonlarca turisti Kapadokya bölgesine getiren gizemli peri bacalarının sırrı nedir? Peri bacaları ile ilgili günümüzde birçok efsane bulunmaktadır. İşte bunların en meşhuru:

Bugün Kapadokya denen yerde bir zamanlar korkunç devler varmış. İnsanlar, bu korkunç devlerin gönlünü hoş tutup onları kızdırmamak için buraya hediyeler bırakıp kurbanlar kesermiş. Yine de bazen bu dev insanlara kızar, dağların tepesinden ateş dalgaları gönderirmiş.

Günlerden bir gün periler ülkesi padişahının yolu buraya düşmüş. Burada yaşayan insanları görmüş ve onların hâline acıyıp onlara yardım etmeye karar vermiş. Emrindeki tüm perileri çağırmış. Perilere, insanların çok zor durumda olduğunu ve zalim devleri durdurarak insanlara yardım etmek istediğini söylemiş. Eğer onlar zalim devlerin gönderdiği ateşileri söndürebilirlse devlerin de yerin altına kaçacağını ve insanları bir daha rahatsız edemeyeceğini perilere anlatmış.

Padişahlarının konuşmasının ardından binlerce peri, ellerindeki kar ve buz tanelerini, onların yaşadığı dağın zirvesinde fokurdayan ateşe atmaya başlamışlar. Hiç durmadan, günlerce çalışmışlar ve ateşi, kar ve buzla söndürmeyi başarmışlar. Sonunda devler korkarak yerin derinliklerine kaçıp saklanmak zorunda kalmışlar. İnsanlar, perilerin bu zaferini büyük sevinçle karşılamışlar, günler, geceler boyunca şenlikler düzenleyip bu zaferi kutlamışlar. O günden sonra insanlar ve periler arasında çok sıkı bir dostluk oluşmuş. Bu dostluk uzun yıllar devam etmiş. İnsanlar kayalara oydukları mağaralarda yaşarken periler de sivri kayalıkların üzerindeki küçük odacıklarda yaşamışlar. “Peri Bacaları”nın adı buradan gelmektedir.

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. İnsanlar neden devlere kurbanlar kesiyor?
2. Devler insanlara kızdığı zaman neler yapıyor?
3. Sizce periler ülkesi padişahı nasıl birisi? Tarif edelim?
4. Periler ülkesi padişahı insanlara nasıl yardım ediyor?
5. Periler ve insanlar dostluklarını simgelemek için ne yapmışlar?

3 Aşağıdaki kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştirelim.

1. zirve	a. eğlence
2. fokurdamak	b. merhamet etmek
3. şenlik	c. tepe
4. zafer	ç. kaynamak
5. acımak	d. galibiyet

4 Metinde geçen "gönlünü hoş tutmak" deyiminin anlamı aşağıdakilerden hangisidir? İşaretleyelim.

- a. kızdırmak b. üzmek c. ümitlendirmek ç. mutlu etmek

YA SİZ?

Doğal ve turistik bir yapıyla ilgili bildiğiniz bir efsane var mı? Anlatalım.

DİL BİLGİSİ

Fil Cümlelerinde Dolaylı Anlatım

Başkasına ait bir sözü, diğer kişilere aktarırken sözü aktaran kişinin, bu sözü kendi cümlesiyle anlatmasıdır.

Similar to Indirect Speech in English, Dolaylı Anlatım is used for reporting statements without quoting them. In Dolaylı Anlatım, the speaker transfers a message by stating it in his/her own words. (e. g. Mehmet, bana evde olduğunu söyledi. Mehmet told me that he was at home. Arkadaşım, tatilde nereye gideceğimi sordu. → My friend asked me where I was going to go for holiday.)

fil+ (y)AcAk + iyelik eki + belirtme durum eki
fiil + DIK+ iyelik eki + durum eki

Örnek:

Seda, bana "Geçen yıl Pamukkale'ye gittim." dedi.

Seda, bana geçen yıl Pamukkale'ye gittiğini söyledi.

Ali, arkadaşına "Dersten sonra genellikle kantine giderim." demiş.

Ali, arkadaşına dersten sonra genellikle kantine gittiğini söylemiş.

Doktor, hastaya "Yanlış ilaç içmişsiniz." dedi.

Doktor, hastaya yanlış ilaç içtiğini söyledi.

Ayşe, Fatma'ya "Çok tatlı yiyorsun." dedi.

Ayşe, Fatma'ya onun çok tatlı yediğini söyledi.

Öğretmen, öğrenciye "Dün derse neden gelmedin?" diye sordu.

Öğretmen, öğrenciye önceki gün derse neden gelmediğini sordu.

Arkadaşım, bana "Okullar ne zaman kapanacak?" diye sordu.

Arkadaşım, bana okulların ne zaman kapanacağını sordu.

5 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolaylı anlatıma çevirelim.

1. Diyetisyen, bana "Geçen hafta neden diyeti bozdunuz?" diye sordu.
.....
2. Annem, komşuya "Geçen hafta sonu Ayşeler tatile nereye gitmişler?" diye sordu.
.....
3. Mehmet, Erhan'a "Haftada 3 gün spor yapıyorum." dedi.
.....
4. Bilim adamları "Her sabah süt içenlerde kemik erimesi olmaz." diye açıkladı.
.....
5. Zehra, bana "Hafta sonları İngilizce kursuna gidiyorum." dedi.
.....
6. Arkadaşım, bana "Bilgisayarını nereden aldın?" diye sordu.
.....
7. Ben, Ali'ye "Gelecek yıl Dubai'ye gideceğim." dedim.
.....
8. Ömer, Hasan'a "Geceleri çok fazla uyumuyorum ve kitap okuyorum." dedi.
.....
9. Ekonomistler, "Yurt dışında son 3 ayda ekonomik kriz arttı." diye açıklama yaptı.
.....
10. Ben, Eda'ya "Ne zaman mezun olacaksın?" diye sordum.
.....

6 Aşağıdaki cümleleri doğrudan anlatıma çevirelim.

1. Ben, anneme geçen hafta okula gitmediğimi söyledim.
.....
2. Eren, Serkan'a kantine gittiklerini ve çay içtiklerini söyledi.
.....
3. Doktor, hastaya nerede ameliyat olduğunu sordu?
.....
4. Seda, Ceren'e Paris'te alışveriş yaptığını ve orada parfümlerin çok ucuz olduğunu söyledi.
.....
5. Bilim adamları, küresel ısınmadan dolayı iklimlerin değiştiğini açıkladı.
.....
6. Başbakan, gelecek yıl yeni bir havalimanı yapımına başlanacağını açıkladı.
.....
7. Ceren, Hakan'a bu yıl hangi takımın şampiyon olacağını sordu.
.....
8. Patron, işçiye ne kadar zam istediğini sordu.
.....
9. Mehmet, Bülent'e arkadaşlarıyla çay içtiğini söyledi.
.....
10. Serkan, ailesine Emine ile evleneceğini açıkladı.
.....

7 Aşağıdaki metni dolaylı anlatıma çevirelim.

Benim adım Serpil. Ben İstanbul Üniversitesinde çalışıyorum ve burada yabancı öğrencilere Türkçe öğretiyorum. İşimi çok seviyorum ve bunu da zevkle yapıyorum. Ders anlatmayı ve öğrencilerimle vakit geçirmeyi çok seviyorum. Ders anlatırken sanki orası benim sahnemmiş gibi hissediyorum. Bir tiyatrocı veya aktör gibi kendi rolümü oynamaya başlıyorum. Ders bittikten sonra da öğrencilerimle kantinde oturup çay içip onlarla sohbet ediyorum ve hayatı paylaşıyorum. Tatillerimde bile öğrencilerimi ziyarete gider onların kültürünü öğrenmeye çalışırım. Bu ziyaretler sayesinde hem farklı kültürleri öğreniyorum hem de hayattan zevk alıyorum.

.....

.....

.....

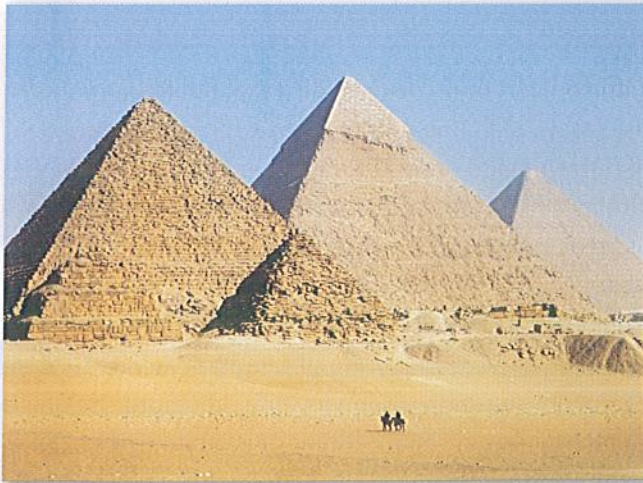
.....

.....

.....

.....

DİNLEME

MISIR PİRAMİTLERİ

8 Metni dinleyelim ve boşlukları dolduralım.

1. Bir turist, kirli suyu, birkaç gün piramitin içine bırakırsan, suyu arıtılmış olarak söyledi.
2. Sütün de burada birkaç gün süreyle taze ve daha sonra hiç bozulmadan yoğurt hâline de internetten öğrendim.
3. Sen çiçekleri çok seversin. Bitkilerin piramitlerin içinde daha çabuk biliyor muydun?
4. Rehber, çöp bidonunun içindeki yemek artıklarının hiç koku yaymadan piramitlerin içinde uzun süre söyledi.
5. Kesik, yanık, sıyrık gibi yaraların bir Piramitin içinde daha çabuk de biliyorum.

9 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış, ise "Y" yazalım.

1. Duygu, Ayşe'yle beraber Mısır Piramitlerini gezmeden önce internetten araştırma yapıyor. ()
2. Mısır piramitleri, piramitlere yakın çevrelerdeki taşlardan yapılmış. ()
3. Piramit kimin adına yapıldıysa, onun bulunduğu odaya, yılda iki defa güneşin girdiği biliniyor. ()
4. Güneş girmeyen evdeki insanların daha çok hasta olabileceği anlamında bir atasözümüz vardır. ()
5. Mumyalardaki radyoaktif maddelerin bazı olumsuzlukları olduğu açıklanmış. ()

YAZMA

- 10 Ülkemizin turistik bir yeri hakkında bilgi toplayalım.**
Resimlerle bir sunum hazırlayıp sunalım.

KONUŞMA

- 11 Arkadaşımızın sunumunu dinleyelim ve kısaca özetleyelim.**

ÜNİTE 5

HARİKALAR DİYARI

B. MİMARİ / SANATSAL HARİKALAR

gidip gitmediğini bilmiyorum,
olup olmayacağı bilinmiyor, yapıp
yapmadığını sordum, bekleyip
beklemeyeceğini sordum

-Dün onun eve gidip gitmediğini bilmiyorum.
-Öğrenciler sınavın olup olmayacağını bilmiyorlar.
-Ayşe'nin alışveriş yapıp yapmadığını sordum.
-İkbal'e beni okulda bekleyip beklemeyeceğini sordum.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki resimlerle isimleri eşleştirelim.

a. Şelale Evi

b. Millau Viyadüğü

c. Eden Projesi

ç. Yeni Louvre Piramidi

d. Sidney Opera Binası

e. Guggenheim Müzesi (Bilbao)

OKUMA

TAC MAHAL

Tac Mahal, Hindistan'nın Agra kentindeki Yamuna Nehri'nin doğusunda 75 metre yüksekliğinde, saf mermerden yapılmış bir anıt mezardır. Tac Mahal'i, Şehzade Hürrem adıyla da bilinen Hint-Türk imparatoru Şah Cihan, 1631'de, doğum sırasında ölen eşi Ercümen Banu Begüm'ün anısına yaptırmıştır. Tac Mahal adı ise, Begüm'ün lakabı olan "Mümtaz Mahal"den gelmektedir.

Prences Mümtaz, 1593 yılında doğmuştu ve İranlı bir soylunun kızıydı. Gerçek adı Ercümen'di ve göz kamaştırıcı bir güzelliği vardı. On beş yaşındayken geleceğin imparatoru Şehzade Hürrem'le nişanlandı. Beş yıl sonra, astrologlar tarafından belirlenen tarihe göre 20 Mayıs, 1612'de düğün yapıldı. İmparator Cihangir, oğlunun göz kamaştırıcı güzellikteki genç eşine "Mümtaz Mahal" lakabını verdi.

Şehzade Hürrem, İmparator Cihangir'in ikinci eşinden olan üçüncü oğluydu. Yakışıklı bir aristokrattı. Pürüzsüz bir teni, kahverengi gözleri, düzgün bir burnu ve çok düzgün kesilmiş sakalları vardı. Güçlü bir hafızaya ve keskin bir zekâyâ sahipti. Modern bir tarihçi, Şehzade Hürrem'in eşi Mümtaz Mahal'e sonsuz bir aşk duyduğunu söylüyordu.

Çiftin on dört tane çocuğu oldu. Fakat bunlardan yalnızca yedisi yaşayabildi. İmparator Cihangir öldükten sonra Şehzade Hürrem tahta oturur oturmaz tüm erkek akrabalarının öldürülmesini ya da sürülmelerini emretti. Bundan sonra barış ve demokrasi içinde geçecek 31 yıllık saltanat dönemi başladı.

Tüm güzellikler sonsuza dek yaşasa da dünya, ölümlülerin dünyasıydı. Ve güzeller güzeli Mümtaz Mahal, 1631 yılında doğum sırasında yaşamını yitirdi. İmparator bitkin bir durumdaydı. Eşinin cenaze töreni sırasında müzik çalınmasını kesinlikle yasakladı. Renkli giysilerini çıkarıp beyaz yas giysilerini giydi. Bir süre halkın önüne çıkmadı ve imparatorluğun hiç öneminin kalmadığını ve bundan sonra yaşamının bir anlamı olmadığını söyledi. Şah Cihan, eşinin yokluğuna alışıp alışamayacağı korkusuyla ömrünü sürdürdü. Onu ölümsüzleştirmek için bir anıt mezar yaptırmaya karar verdi ve Tac Mahal'in yapımına başladı.

Mümtaz Mahal'in bir başka yerde mezarının olup olmadığı ve Şah Cihan'ın kendi mezarını da Tac Mahal'in karşısına yaptırıp yaptırmadığı ile ilgili söylentiler vardır.

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Şah Cihan, Tac Mahal'i neden yaptırmıştır?
2. Mümtaz Mahal nasıl bir insandı?
3. Şehzade Hürrem tahta çıktıktan sonra ilk ne yaptı? Niçin?
4. Mümtaz Mahal'in ölümü imparatoru nasıl etkilemiştir?
5. Sizin bildiğiniz bir anıt mezar var mı?

3 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Mümtaz Mahal ile Şah Cihan'ın evlilik hayatı çok güzel geçmiştir. ()
2. Rivayetlere göre Mümtaz Mahal'in anıt mezarı farklı yerlerde de vardır. ()
3. Mümtaz Mahal lakabını Ercümen Banu'ya kocası vermiştir. ()

YA SİZ?

Dünyada sizin gördüğünüz ve çok etkilendiğiniz başka bir eser var mı? Anlatalım.

DİL BİLGİSİ

Soru Cümlelerinde Dolaylı Anlatım

This structure is used for reporting questions that are expected to be answered as "evet" or "hayır". The closest equivalent of this form in English might be "if ... or not" or "whether ... or not". (e. g. Hasan, bana kahve isteyip istemediğimi sordu. → Hasan asked me if I wanted to have a coffee or not.)

fiil + (y)Ip fiil + mA + Dlk + iyelik eki + belirtme durum eki

Örnek:

- Annem, bana "Okula gittin mi?" diye sordu.
 Annem, bana okula gidip gitmediğimi sordu.
 Polis, şoföre "Alkol içtiniz mi?" diye sordu.
 Polis, şoföre alkol içip içmediğini sordu.
 Eda, Seda'ya "Benimle alışveriş yapmaya gelir misin?" diye sordu.
 Eda, Seda'ya onunla alışveriş yapmaya gidip gitmeyeceğini sordu.
 Hakan, Ali'ye "Endonezya'da deprem olmuş mu?" diye sordu.
 Hakan, Ali'ye Endonezya'da deprem olup olmadığını sordu.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolaylı anlatıma çevirelim.

1. Öğretmen, bana "Ödevini yaptın mı?" diye sordu.

2. Ben, Ayşe'ye "Türk kahvesi içer misin?" diye sordum.

3. Doktor, hastaya "Başın ağrıyor mu?" diye sordu.

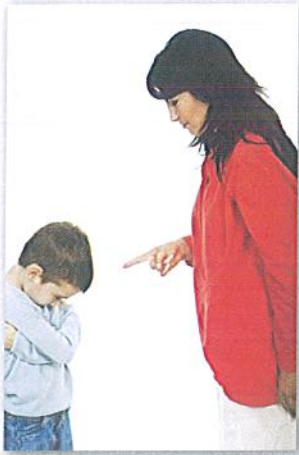
4. Banu, Ceren'e "Ali, dünkü filmi beğenmiş mi?" diye sordu.

5. Arkadaşım, bana "Ne zaman mezun olacaksın?" diye sordu.

5 Aşağıdaki cümleleri doğrudan anlatıma çevirelim.

1. Ben, Selin'e bu keki onun yapıp yapmadığını sordum.
.....
2. Arkadaşım, bana yarın sinemaya gidip gitmeyeceğimizi sordu.
.....
3. Melis, Barış'a Japonya'da ekonomik kriz olup olmadığını sordu.
.....
4. Annem, babama tatile gidip gitmeyeceklerini sordu.
.....
5. Öğretmen, bana İstanbul'u beğenip beğenmediğimi sordu.
.....
6. Annem, kardeşime akşam yemek yiyip yemeyeceğini sordu.
.....
7. Zeynep, Fatma'ya Mehmet'in adresini bilip bilmediğini sordu.
.....
8. Arkadaşım, bana yarın kendisine yardım edip etmeyeceğimi sordu.
.....

6 Aşağıdaki metni dolaylı anlatıma çevirelim.

Bir gün annemle teyzelere gidiyorduk. Annem bana "Ödevlerini yanına aldın mı?" diye sordu. Ben birden sustum çünkü ödevlerimi yanıma almayı unutmuştum! Annem, "Söylesene yavrum! Ne bekliyorsun?" diye sordu. Ben de yalandan "Aldım anneciğim." dedim. Teyzemlerin evinde annem bana "Haydi! Ödevine başlamayacak mısın?" diye tekrar sordu. Ben de "Anne-ciğim biraz sonra başlayacağım. Yoruldum." dedim. Annem, ben 10 dakika dinlendikten sonra "Evet, süren doldu. Şimdi ödevine başlayacak mısın?" diye tekrar etti. Ben çantamı karıştırdım. Annem, "Haydi, niçin oyalanıyorsun?" dedi. Ben de "Anne kitaplarımı evde unuttum." dedim. Annem bir çığlık attı ve "Ne dedin sen?" diye bağırdı. Ben de tekrar "kitaplarımı evde unuttum." dedim. Annem de "Eşyalarını topla. Eve dönüyoruz. Ödevlerini akşam eve dönünce yapacaksın!" dedi. Eşyalarımı toplayıp eve dönmek zorunda kaldım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DİNLEME

7 Aşağıdaki metni dinleyelim ve boşlukları dolduralım.

KIRIK, GİZLİ VE DERİN BİR AŞK HİKÂYESİ

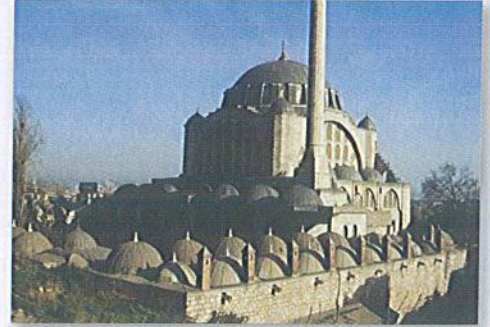

Mihrimah Sultan, Kanuni Sultan Süleyman ile Hürrem Sultan'ın büyük aşklarının meyvesidir. Mihrimah Sultan on yedi yaşına geldiğinde annesi Hürrem Sultan, Mihrimah'a Diyarbakır valisi Rüstem Paşa'yla evlenmek sordu. Mihrimah Sultan annesine, babası bu evliliği uygun gördüğü için bu teklifi söyledi. Diyarbakır valisi ile evlendi. Aynı zamanda Mimar Sinan da Mihrimah'a karşı gizli ve derin bir aşk beslemekteydi. Ancak elli yaşındaydı ve evliydi. Sinan, çaresiz bir şekilde aşkını içine attı ve bu büyük aşkı sanatına işledi, inşa ettiği ve her ikisi de Mihrimah Sultan adını taşıyan camilerle bu yüce aşkın şiirini yazdı adeta.

Üsküdar'daki caminin yapımı tamamlandı. Caminin dıştan görünüşü, aşağıya doğru genişçe açılan etekleriyle asil ve gibidir.

Üsküdar'daki camiden sonra, gönlü ferman dinlemeyen Sinan, bu kez padişah fermanı olmadan Edirnekapı'da bir cami daha yaptı. Bu caminin vardır. Bu minarenin Sinan'ın yalnızlığını hakkında rivayetler dolaştı. Minarenden aşağıya doğru uzanan ince nakışların da Mihrimah Sultan'ın uzun saçları dair söylentiler yayıldı.

Mimar Sinan üstün mimarlık, o derin ve gizli aşkını, bu iki caminin inşasında da göstermiştir. Nevruzun ilk günü (21 Mart), mihr (güneş) Edirnekapı'daki caminin ardından batarken; mah (ay) Üsküdar'daki caminin ardından doğmaktadır. Mihr ü Mah. Mah (ay) Mihrimah Sultan'ı düşündürür bize. Mihr (güneş) de Sinan'ı. Güneş sabahtan akşama kadar Ay'ı beklemiştir. Ama artık batmaktadır. Ay ise yeni doğmaktadır.

YAZMA

8 İstanbul'da bir saatlik bir tur hazırlayalım. İstanbul'daki ilginizi çeken mimari eserler hakkında bilgi toplayalım. Topladığımız bilgileri bu turda arkadaşlarımıza anlatacak şekilde aşağıdaki noktaları göz önünde bulundurarak yazalım.

- Gezilecek iki ya da üç yer hakkında bilgi
- Bu yerler hakkındaki kişisel düşünceleriniz
- Bu yerlerle ilgili sayısal bilgiler (Günlük ziyaretçi sayısı, giriş ücreti, tarihi, vb.)

KONUŞMA

9 Yukarıda hazırladığımız metni resimlerden faydalananarak sunalım.

ÜNİTE 5

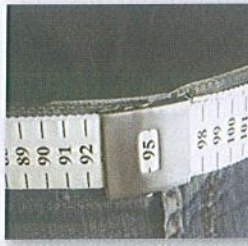
HARİKALAR DİYARI C. TEKNOLOJİK HARİKALAR

olduğunu öğrendim, olduğunu duy-
dum, olduğunu biliyor musunuz?

-İlk bilgisayarın çok büyük olduğunu öğrendim.
-Japonya'da depremi önceden haber veren hassas bir makine
olduğunu duydum.
-Uzayda yaşamanın mümkün olduğunu biliyor musunuz?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- 1 Sizce en ilginç buluş hangisi?
- 2 Bir şey icat etseydiniz ne icat etmek isterdiniz?
- 3 Sizce resimlerdeki icatlar hangi ihtiyaçlardan ortaya çıkmıştır? Konuşalım.

OKUMA

İLGİNÇ İCATLAR

Damar Bulucu

Kan alırken yaşanan en büyük sıkıntı damarı bulamamaktır. Hemşirelerin en büyük sıkıntılarından birisi olan damar bulma işlemi işi için artık tehlikesiz bir yöntem var. Özel bir ışıkla damarların nerede olduğunu görebilmenin artık mümkün olduğu açıklandı.

Kıyafetleri Giymeden Deneyin

New York'taki Bloomingdales dükkanında yeni bir teknoloji test ediliyor. Müşteriler aynanın önüne geçip istedikleri giysinin üzerlerinde nasıl olduğunu görebiliyorlar. Bu uygulama üç boyutlu kıyafet görsellerini ayna benzeri bir ekrana yansıtıyor, karşısına geçenler kıyafeti giymiş gibi kendilerini görebiliyorlar.

Telefon Açan Bitkiler

NYU Üniversitesi'nin üzerinde çalıştığı proje sayesinde, bitkiler, sahiplerini arayabiliyor. Bitkiniz susuz kaldığında bitkinin üzerinde bulunan özel bir cihaz sizi arayarak size haber veriyor. Aslında çok basit olabilecek bu fikrin, canlı ama konuşamayan bitkileri anlamak için oldukça enteresan bir yöntem olduğu deneylerle kanıtlandı.

Koltuklu Alışveriş Sepeti

İşten çıktınız, çok yorgunsunuz, süpermarkete gidip alışveriş yapmanız gerekli. Yapmanız gereken tek şey bu alışveriş sepetinden edinmek. Neden mi? Resimde de görüldüğü gibi yorulduğunuzda oturup dinlenebiliyorsunuz.

Kadınlar İçin Koruma Ceketi

Bayanları saldırıdan korumak için tasarlanmış bir ceket. Hemen elin altındaki kumandayla yönetilen bu ceket, kendisini tutana elektrik şoku veriyor.

Uykuyu Algılayan Araba

Bir araç firması, sürücünün uykusunu algılayan arabalar üretmeyi planlıyor. Uykuyu algılayınca ne olduğunu merak mı ediyorsunuz? Uykusuzluğu gidermenin tek yolu uyumak başka yolu yok.

Büyüyen Ayakkabılar

Çocukların ayaklarının ne kadar çabuk büyüdüğü biliniyor. Ne kadar sık ayakkabı almak gerektiği de. Bir ayakkabı şirketi üç numarayı aynı anda kapsayan bir ayakkabı olacağını ve daha az masraf yapılacağını açıklamış.

El Kullanmadan Taşınan Şemsiye

Elinizi kullanmadan taşıyabileceğiniz bir şemsiye. Elimiz doluyken gerçekten böyle bir şeye ihtiyaç duyarız. Mesela bir elinizle kitaplarınızı diğer elinizle çantayı tutuyorsunuz. Bu durumda böyle bir şemsiyeye ihtiyacınız olacak.

Anahtarı Unutma Derdine Son

Artık "Anahtarımı unuttum." derdine son. Sadece parmağınızı göstererek kapınızı açabileceksiniz. Film sahnelerinin gerçek olduğunu söyleyebiliriz. Bu sistemin yirmi beş ayrı parmak izi için hafızası olduğu ve yanlış ihtimalinin ise milyonda bir olduğu söyleniyor.

4 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Koltukta alışveriş sepeti çocuklar için düzenlenmiştir. ()
2. Uykuyu algılayan araba, uykusuzluğu gideriyor. ()
3. Damar bulucu ile kan almak artık çok kolay. ()
4. Bloomindales dükkânında uygulanan teknoloji sayesinde insanların kıyafetleri denemesine gerek yok. ()
5. Telefon açan bitkiler insanları, evdeki acil durumlarda arıyor. ()

YA SİZ?

Sizce metindeki en faydalı icat hangisidir? Neden?

DİL BİLGİSİ

İsim Cümlelerinde Dolaylı Anlatım

This form is used for reporting statements that have a noun as the verb. (e. g. Ayşe bana Antalya'da havanın çok sıcak olduğunu söyledi. → Ayşe told me that the weather was so hot in Antalya.)

İsim + ol + Dik + iyelik eki + belirtme durum eki

Örnek:

Annem, bana "Evde misafirler var." dedi.

Annem, bana evde misafirlerin olduğunu söyledi.

Cem, Hakan'a "Bende para yok, sende var mı?" diye sordu.

Cem, Hakan'a kendisinde para olmadığını söyledi ve Hakan'da para olup olmadığını sordu.

Müşteri, garsona "Kahvem çok soğuk." dedi.

Müşteri, garsona kahvesinin çok soğuk olduğunu söyledi.

5 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolaylı anlatıma çevirelim.

1. Babam, "Bugün çok meşgulüm." dedi.
.....
2. Cemre, "Kendimi çok iyi hissediyorum. Çok mutluyum." dedi.
.....
3. Mehmet, "Artık işsizim. Geçen hafta işten ayrıldım." dedi.
.....
4. Memur, Hasan'a "Bugün git, yarın gel. Bugün çok yoğunuz." dedi.
.....
5. Bankacı, müşteriye "Yarın banka kapalı. Ödemenizi bugün yapın." dedi.
.....
6. Doktorlar, "Sebze yemekleri hafif ve sağlıklıdır." diyor.
.....
7. Mert, Özlem'e "Yarın sınav var. O yüzden sizinle gelemeyeceğim." dedi.
.....
8. Öğretmen, "Beyoğlu İstanbul'un en kalabalık ilçelerinden biridir." dedi.
.....
9. Arkadaşım, bana "Yarın boş musun? İşin var mı?" diye sordu.
.....

6 Metindeki boşlukları dolduralım.

Annemle ben çok iyi anlaşıyoruz. Anne kız gibi değil de daha çok bir arkadaş gibiyiz. Sıkıntılarımızı ve sevinçlerimizi paylaşıyoruz. Beraber alışverişe çıkar, eğleniriz.

Geçen hafta annemden, okul gezisine katılmak için izin istedim. Annem bana her zaman çok güvenir ama tavsiyelerde bulunmadan beni hiçbir yere göndermez. Anneme Trabzon'a gitmek iste..... söyledim. Geçen yılki okul gezisinde arkadaşlarım oraya gitmişler ve oranın çok güzel bir yer ol..... söylediler. Ben de merak ettiğim için Trabzon gezisine katılmak istedim. Trabzon'un Uzungöl diye turistik bir köyü ol....., oraya gidenlerin gö-

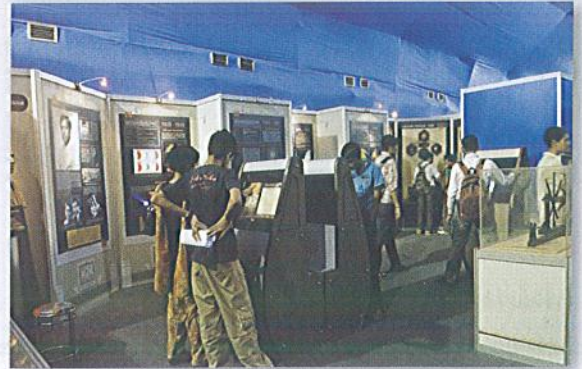
lün çevresini gez..... ve orada alabalık ye..... internetten okudum. Sümela Manastırı'nın dağın yamacında olduğunu da öğrendim. 2 gün sonra Trabzon'a gitmek için yola çıkacağız. Anneme onu çok öz..... söyledim. Beni merak et..... ve 3 gün sonra görüş..... söyledim. Annem de bana kendime dikkat et..... ve oraya gidince onu ara..... ve beni çok sev..... söyledi.

DİNLEME

ÇOCUK MÜZESİ

7 Metni dinleyelim. Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Ankara'da açılan teknolojik çocuk müzesinin amacı nedir?
2. Bu müzede çocuklar ne tür aktivitelerde bulunuyor?
3. Müzenin müdürü müzeyi nasıl anlatıyor? Bununla ilgili üç cümle yazalım.
4. Sizce, çocukların gelişiminde teknolojiyi başka hangi alanlarda kullanabiliriz?

YAZMA

8 Hayatınızı kolaylaştıracak bir şey icat etmeniz, ne yaparsınız? Ondan nasıl faydalanırsınız? Aşağıdaki noktaları göz önünde bulundurarak icadınızı anlatan bir haber metni yazalım.

- Bu ürünü hangi amaçla icad ettiniz?
- Ürünü kimler kullanacak?
- Ne tür faydalar sağlayacak?

KONUŞMA

9 Teknoloji düşkünü olmanın faydaları ve zararları nelerdir? Siz de teknolojiye düşkün müsünüz?

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

ÜNLÜ KAPLICALAR

Pamukkale

Türkiye'deki en ünlü kaplıca yerlerinden biridir. Denizli'de bulunmaktadır. Burada çeşitli konaklama imkanları bulunmaktadır. Bu kaplıcalar mide, bağırsak, karaciğer, safra yolları rahatsızlıkları gibi sindirim sistemi bozukluklarına; kalp, damar sertliği, tansiyon gibi dolaşım sistemi bozukluklarına iyi gelmektedir. Burası ayrıca travertenlerin beyazlığından dolayı turistik olarak da ziyaret edilmektedir.

Amerika'nın En Büyük Kaplıcası: Grand Prizma

Amerika'nın birinci, dünyanın üçüncü büyük kaplıcası Grand Prizma, Yellowstone National Park'ta yer alır. Boyutları 75 merteye 91 metre ve derinliği 49 metredir. Kaplıcanın renkleri yeşil, parlak kırmızı ve turuncu renkteki su yosunlarından gelir. Aşırı ısıdan dolayı kaplıcanın merkezi çok sterildir.

Baden-Baden

Almanya'nın en meşhur kaplıca ve spa şehridir. Almanya'nın banyosu olarak da bilinir. Baden Baden, Almanya jet sosyetesinin yaşadığı bir kasabadır. Kasaba, dünyanın en meşhur kaplıcalarına ve terapi merkezlerine ev sahipliği yapmaktadır.

Sizin ülkenizde kaplıcalar var mı? Anlatalım.

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Dünyanın en büyük nehri neresidir?
2. Dünyanın en yüksek tepesi neresidir?
3. Dünyanın en büyük çölü neresidir?
4. Dünyanın en büyük gölü neresidir?
5. Dünyanın en kalabalık ülkesi neresidir?
6. Dünyanın en geniş ülkesi neresidir?
7. En çok dil konuşulan ülke neresidir?
8. En küçük ülke neresidir?
9. En çok ülke ile sınır komşusu olan ülke neresidir?
10. Dünyada en fazla konuşulan diller nelerdir?

1. Nil Nehri 2. Everest Tepesi 3. Sahra Çölü 4. Hazar Gölü 5. Çin 6. Rusya 7. Papua Yeni Gine (869) 8. Vatikán 9. Çin (15) 10. Arapça, Çince, Hintçe, İngilizce, Türkçe.

CEVAPLAR:

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki cümleleri dolaylı anlatıma çevirelim.

1. Anne, çocuğa "Bir daha yalan söylersen, sana ceza veririm." dedi.

2. Doktor, hastaya "Bu ilaçları kullanmazsan, hastalığın ilerler." dedi.

3. Cenk, Bülent'e "Yarın kaçta geleceksin?" diye sordu.

4. Eşime "Yarın patronum bize gelecek. İşten erken çık." dedim.

5. Arkadaşım, bana "Kaç kardeşsiniz?" diye sordu.

6. Ben, doktora "Ağrımayan hiçbir yerim yok." dedim.

7. Kızım, bana "Pazar günleri çalışmak zorunda mısınız?" diye sordu.

8. Selen, Hakan'a "Bana yardım eder misin?" diye sordu.

9. Serkan, "Bugün çok meşgulüm." dedi.

10. Doktor, hastaya "Neyiniz var?" diye sordu.

2. Aşağıdaki cümleleri doğrudan anlatıma çevirelim.

1. Ayşe, annesine dünden beri hasta olduğunu söyledi.

2. Annem, orada havanın soğuk olduğunu söyledi.

3. Ruslan, dün akşam arkadaşlarıyla maç izlemeye gittiğini söyledi.

4. Ayşe, bana Kerem'in telefon numarasını bilip bilmediğimi sordu.

6. Öğrencilerim, bana yarın sınavı olup olmayacağını sordu.

7. Ablam, bana beni çok sevdiğini söyledi.

3. Aşağıdaki metni dolaylı anlatıma çevirelim.

Dün akşam çok yorgundum. Sabahtan akşama kadar iş yerinde çok çalıştım. İşten sonra eve geldim. Evde kimse yoktu. Hemen annemi aradım. Anneme, "Neredesin? Saat kaçta geleceksin? Gelirken ekmek alır mısınız?" diye sordum. Annem, bana "Bir saat sonra geleceğim. Şimdi arkadaşımıydım. Başka bir şey istiyor musun?" diye sordu. Bir saat sonra annem geldi. Yiyecek bir şeyler hazırladım. Yemek yerken sohbet ettik.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz. 1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. İlgili alanıma giren birçok konuda ayrıntılı ve anlaşılır sunu hazırlayıp sunabilirim.

1 2 3 4 5

2. Kısa bilgilendirici metinler yazabilirim.

1 2 3 4 5

3. Yapılan sunumları anlayabilir, sözlü olarak özetleyebilirim.

1 2 3 4 5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

akustik
aristokrat
asıl
atasözü
bitkin
cenaze
çile
destan
dev
fener
hafıza
heykel
kaya
kurban
lakap
mermer
peri bacası
piramit
rivayet
sivri
soylu
söylenti
şantiye
şifre
tapınak
zafer
zalim
zam

FİİLLER

barındırmak
çığlık atmak
fokurdamak
kanıtlamak
sürmek
teklif etmek
tercih etmek
yitirmek

KALIP İFADELER

anıt mezar
canına tak etmek
gönlü ferman dinlememek
gönlünü hoş tutmak
göz kamaştırmak
katkı sağlamak

ÜNİTE 6

BECERİLER

- Ayrıntılı açıklamalar yapabilme
- Televizyon yayınlarını anlama

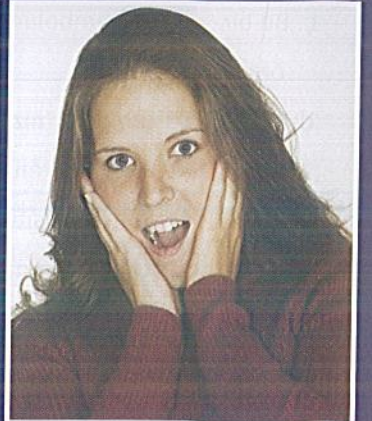
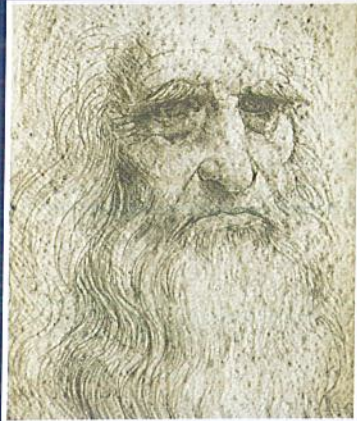
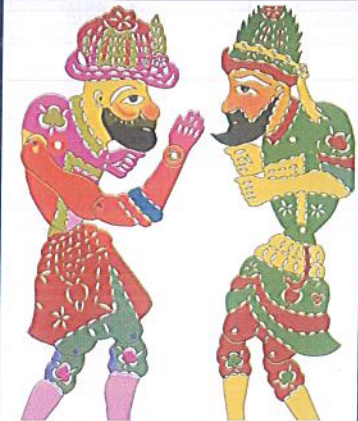
DİL BİLGİSİ

- Bağlaçlar (oysaki, hâlbuki, meğerse, mademki, ne var ki, ne yazık ki, neyse ki, dA, üstelik, hatta, ayrıca, bununla birlikte, bununla beraber)

KELİMELER

- Beden dili
- Şaşırtma ünlemleri

ŞAŞTIM KALDIM!

ÜNİTE 6

ŞAŞTIM KALDIM! A. DOĞRU BİLİNEREN YANLIŞLAR

oysaki, hâlbuki, meğerse, mademki,
ne var ki, ne yazık ki, neyse ki

- Onu çok özledim; oysaki daha dün gitti.
- Gelemeyeceğini söyledi; hâlbuki boş zamanı vardı.
- Arkadaşımın İzmir'e gittiğini sanıyordum; meğerse Ankara'daymış.
- Mademki sözünü tutamayacaksın, neden söz veriyorsun?
- Teknoloji hızla geliyor; ne var ki dünya kirleniyor.
- İnsanlara hep iyi davrandı; ne yazık ki kendisi kimseden bir iyilik görmedi.
- Dün bir yolcu uçağı düşmüş; neyse ki kimseye bir şey olmamış.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Rüyalarımız ne anlama geliyor? Rüya ve anlamlarını eşleştirelim.

1. diş ()	2. ev ()	3. uçmak ()	4. okul ()
5. araba ()	6. telefon ()	7. fırtına ()	8. su ()

- a. Ruhunuzdaki dalgalanmaları gösterir. Duygularınızla daha fazla ilgilenmeniz gerektiğini işaret eder.
- b. Genellikle "yaşam denizi"ni temsil eder ve "yaşam" anlamına gelir.
- c. Sürücü sizseniz yaşamınızın kontrolü sizde demektir. Eğer siz yolcuysanız sizin yaşamınızı bir başkası kontrol ediyordur.
- ç. Bu bir "mesaj" sembolüdür. Kimin aradığı, ne söylediği ve görüşme sırasında herhangi bir zorluk yaşanıp yaşanmadığı önemlidir.
- d. Güncel "yaşam dersi"nizle ilgilidir. Rüyanın tekrar etmesi dersinizi hâlâ almadığınız anlamına gelir.
- e. Bunun düştüğünü gören kişi duygularını ifade etmekte zorlanıyor demektir.
- f. Kişinin bilinçaltını yansıtır.
- g. "Özgürleşmek" anlamına gelmektedir.

Cevap: 1-e / 2-f / 3-b / 4-d / 5-c / 6-g / 7-a / 8-b

OKUMA

İNSAN VÜCUDUYLA İLGİLİ BİLMEDİKLERİMİZ

İnsan vücudu, mükemmel ve karmaşık yapısıyla yüzyıllardır tartışılan ve çözülmeye çalışılan bir mekanizmadır. Bu mekanizmanın detayları kimi zaman şaşkınlık kimi zaman hayranlık uyandırıyor.

Dünya genelinde 35 milyonu aşkın ziyaretçi tarafından görülen Gunther von Hagens'ın "Orijinal Vücut Dünyası-Yaşam Döngüsü Sergisi", insan vücudunun mükemmel ve karmaşık yapısını unutulmayacak bir şekilde gösteriyor. Serginin tasarımcısı Dr. Angelina Whalley, verdiği bilgilerle bu etkileyici yapıyı tüm detaylarıyla gözler önüne seriyor. Yaşam kalp atışlarıyla ölçülür çoğu zaman. Bu muhteşem organ, insan ömrü boyunca yaklaşık 2,7 milyar kez çarpar, saatte 284 litreden fazla kan pompalar ve vücuttan çıkarılsa da atmaya devam eder. Öyle ki, parçalara bölünse bile kaslar atışını sürdürür.

Araştırmacılar; "İnsan vücudunun bir hafızası vardır ve o yüzden de ona nasıl davrandığımız önemlidir. O kadar ki, sağlıklı yaşam tarzlarını terk etmek veya egzersiz yapmak ve hatta ufak değişiklikler bile bir fark oluşturabilmektedir." diyor ve insan vücudu hakkında, şu bilgileri veriyor:

Göz, tüm vücuttaki en hızlı tepki veren kastedir. Saniyenin 100'de biri sürede kasılır.

Gülümsemek için 17 kas kullanırken, kaş çatmak için 43 kas harekete geçer.

Vücuttaki en küçük kasın boyutu 1,3 mm'den küçüktür.

Dil, vücuttaki en güçlü kaslardan biridir.

Kadınlar, erkeklere göre daha iyi koku alırlar.

Çene kemiğiniz vücuttaki en sert kemiktir.

Doğduğunuzda 350 kemiğiniz vardı. Çocukluk döneminden sonra 144 tanesi birbirine kaynamıştır.

Hemen hemen 7 yılda bir, vücudunuz yenilenir.

Gülmek ve öksürmek; omurgaya, yürümek veya ayakta durmaktan daha fazla yük bindirir.

İnsan vücudunda neredeyse 96.500 kilometre kan damarı bulunur.

Beyin, ölümden yaklaşık 37 saat sonrasına kadar elektrik dalgaları ile sinyal göndermeyi sürdürür.

Beynin büyümesi 15 yaş civarına gelindiğinde durur.

Bir erkek, 68 kilogramlık bir ağırlığı korumak için ömrü boyunca yaklaşık 50 ton gıda yer.

Vücudun çok yağlı bir yemeği sindirmesi 6 saat sürerken, karbonhidratlı bir yemek 2 saatte sindirilir.

Bir insanda yemeğin yemek borusundan aşağı inmesi 8 saniye sürer.

Mideniz, kendi ürettiği asiti sindirebilmek için her 3 günde bir, yeni bir zar üretir.

İnsan, ömür boyu 330 milyon litre hava solur.

30 yaşın altındaki insanlar, 80 yaşın üstündekilere göre iki kat fazla oksijen alırlar.

2 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. "Orijinal Vücut Dünyası" adlı sergi insan vücudunun sınırlı ve basit yapısını gözler önüne seriyor. ()
2. Kalp, saatte 284 litreden fazla kan pompalar ve vücuttan çıkarılsa bile atmaya devam eder. ()
3. İnsan vücudunda çevresel etkilere en hızlı tepki gösteren organ gözdür. ()
4. Öksürmek ve gülmek omurgaya, ayakta durmak ve yürümekten daha ağır gelir. ()
5. İnsan vücudu karbonhidratlı bir yemeği dört saatte sindirir. ()

3 Aşağıdaki bilgileri doğru sayılarla eşleştirelim.

1. Gülümsemek için kullanılan kas sayısı	a. 15
2. Doğduğumuz andaki kemik sayımız	b. 17
3. Beynin büyümesini durdurduğu yaş civarı	c. 6
4. Vücudun çok yağlı bir yemeği sindirme süresi	ç. 350

YA SİZ?

Sizin doğru bildiğiniz yanlışlar nelerdir? Konuşalım.

DİL BİLGİSİ

BAĞLAÇLAR

Oysaki / Hâlbuki

Cümleler arasında karşıtlık, aykırılık ilişkisi kurar. İki cümleyi “tersine, -diği hâlde” anlamlarında bağlar.

These conjunctions are used for linking two clauses or sentences by contrasting them. The closest English equivalent of oysaki and hâlbuki can be “however”. (e.g. Adam doğruyu söylüyordu. Halbuki polis ona inanmadı. —> The man was telling the truth. However, the police didn’t believe him.)

Örnek:

Üniversite sınavında başarılı olamadım; oysaki ne çok çalışıyordum.

Dışarıda yağmur yağmaya başladı; oysaki hava sabahleyin ne kadar güzeldi.

Zeynep, çok güzel resim yapıyor; oysaki daha beş yaşında.

Meğerse

Bu bağlaç, cümleler arasında karşıtlık anlamı kurar. Böylece düşünülmeyen, bilinmeyen, farkında olunmayan durumları anlatmak için kullanılır.

Similar to Oysaki and hâlbuki, meğerse is used for contrasting two clauses or sentences. It refers to cases where something unexpected or unforeseen happens. The clause coming after meğerse tells what actually has happened instead of what is expected. The closest English equivalent of this linking word can be “to someone’s surprise”. (e.g. Anahtarımı kaybettiğimi sanıyordum. Meğerse çantamdaymış. —> I thought I had lost my keys. To my surprise, they were in my bag.)

Örnek:

Onu kötü bir insan olarak tanıyordum; meğerse çok iyi biriymiş.

Bana bekâr olduğunu söylüyordu; meğerse evliymiş.

Arkadaşım, “Bu akşam evde olacağım.” dedi; meğerse sinemaya gitmiş.

Mademki

Bu bağlaç sebep ve karşıtlık göstermek için kullanılır. “-diği için, -diğiA göre” anlamları ile başına getirildiği cümleyi sonraki cümleye bağlar.

Mademki is used for establishing a cause and effect relationship between statements. The closest English equivalent of this linking word can be “since” or “as”. (e.g. Mademki sınavı geçmek istiyorsun, çalışmak zorundasın. —> Since you want to pass the exam, you have to study hard.)

Örnek:

Mademki gecikecektin; ikide buluşalım demeseydin.

Mademki gelmeyeceksin; neden haber vermiyorsun?

Mademki söylemek istediğin bir şey var; niçin susuyorsun?

Ne var ki

Bu bağlaç, aralarında karşıtlık bulunan cümleleri "ancak", "ama", "fakat" gibi anlamlar ile birbirine bağlar.

Ne var ki is used for linking two sentences by contrasting them. The closest English equivalent of this conjunction can be "notwithstanding" or "nevertheless". (e.g. Parti için iyi bir hazırlık yaptık. Ne var ki, kimse gelmedi. → We spent a lot of time preparing for the party. Nevertheless, no one showed up.)

Örnek:

Elbisenin rengi çok güzel; ne var ki biraz eski gibi görünüyor.

Ali usta, bozuk çamaşır makinesini en iyi şekilde tamir eder; ne var ki çok para ister.

Ödevlerine yardım ederim; ne var ki önce benim sözümü dinleyeceksin.

Ne yazık ki

Bu bağlaç karşıt anlamlı cümleleri, beklenmeyen acı ve kötü bir durumu anlatmak için birbirine bağlar.

Ne yazık ki links sentences and contrasts them by indicating an unexpected and undesired or unlucky outcome. The closest English equivalent of this conjunction can be "unfortunately". (e.g. Takımımız dün gece çok iyi oynadı ama ne yazık ki maçı kaybetti. → Our team played very well last night but unfortunately lost the match.)

Örnek:

Canım tatlı yemek istiyor; ne yazık ki evde hiç tatlı kalmamış.

Bayramda onlarca trafik kazası olmuş; ne yazık ki yüzlerce insan ölmüş.

Doktordan geliyorum; ne yazık ki midemi ciddi bir biçimde üşütmüşüm.

Neyse ki

Bu bağlaç; kötü olarak düşünülen, beklenen, tahmin edilen bir olayın öyle olmadığını, iyi bir şekilde sonuçlandığını belirten cümleleri birbirine bağlamak için kullanılır.

Neyse ki links sentences and refers to an unexpected outcome that is good or lucky. The closest English equivalent of this conjunction can be "fortunately" or "luckily". (e. g. Uçağımız acil iniş yapmak zorunda kaldı. Neyse ki kimse yaralanmadı. → Our plane made an emergency landing. Fortunately, no one was hurt.)

Örnek:

Bu sabah, saatim çalmamış; neyse ki okula geç kalmadım.

Onu bulamayınca çok telaşlandım; neyse ki önemli bir şey yokmuş.

İstanbul trafiğinde Avrupa'dan Anadolu yakasına geçmek çok zor; neyse ki vapur var.

Üzgün olduğumda onların yanına gidiyorum; neyse ki çok sevdiğim bir ailem var.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Ailem için çok üzülüyorum; elimden hiçbir şey gelmiyor.
2. Amcam bir trafik kazası yapmış; cana geleceğine mala gelmiş.
3. Biz soğuktan donuyorduk; o, üşümüyordu ve havanın güzel olduğunu söylüyordu.
4. Çok zeki bir öğrenci; hiç çalışmıyor.
5. Hasta olduğum için okula gidemiyordum; çabuk iyileştim.
6. Kendini iş gücü sahibi, zengin biri olarak tanıtmış; ne bir işi ne de bir mesleği varmış.
7. bu bir bayram günü; kūs olan insanlar barışmalı.
8. O hiç düşünmeden insanlara güvenir; ben öyle bir insan değilimdir.
9. Onu dürüst bir insan sanıyordum; yalancının biriymiş.
10. Sana haber vermeliydim; unuttum.
11. Yine geç saatlere kadar çalışacağını söylüyor; onun biraz dinlemesi gerekiyor.
12. çocukları olmuyor; onlar da evlat edinmeyi düşünsünler.

5 Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştiririm.

oysaki hâlbuki meğerse mademki ne var ki ne yazık ki neyse ki

EVLİLİK TEKLİFİ

Yetmiş altı yaşında dul bir kadın ile seksen yaşında dul bir adam, aralarındaki dostluğu iki yıldır sürdürüyorlardı; iki yıl yaşlı insanlar için çok daha uzun bir zaman demekti. Adam, "..... onunla görüşüyoruz; zaman kaybetmeden onunla evlenmeliyim." diye düşündü. Bir akşam yemeğinde adam, kadına evlenme teklifi etti; kadın da bu teklifi kabul etti.

Ertesi gün, adam erkenden uyandı; bir sorun vardı. O, dün akşam arkadaşına evlenme teklifi etmişti; bu önerisine arkadaşının ne yanıt verdiğini hatırlayamıyordu. Bu sırada, kadın da düşünüyordu: Dün akşam bir evlenme teklifine "Evet" demişti, kime "Evet" dediğini bilmiyordu.

Adam hemen kadına telefon etti ve arkadaşına, dün akşamki önerisine "Evet" mi yoksa "Hayır" mı dediğini sordu. Telefonun öteki ucundan kadının kocaman kahkahası yükseldi: "İyi ki aradın, George. Ben de, kimin evlenme önerisine 'Evet' yanıtı verdiğimi anımsamaya çalışıyordum; senmişsin."

DİNLEME

KARAGÖZ VE HACİVAT

6 Resimdekileri tanıyor musunuz?

7 Metni dinleyelim. Aşağıdaki ifadeler ne anlama gelmektedir? Eşleştiririm.

1. Uğurlar olsun!	a. Gülünç duruma düşmek
2. Maymun olmak	b. Okuma yazma öğrenmek
3. Okuryazar olmak	c. Sevgiyle karışık bir azarlama sözü
4. Köftehor	ç. Yolun açık olsun!

8 Dinlediğimiz metinde Karagöz, Hacivat'ın cümlelerini nasıl anlıyor? Yazalım.

Hacivat ne diyor?

Ben de dükkânıma gidiyordum, birlikte yürüyelim.

Ne yün yemesi canım, yani beraber gidelim.

Neyse, senin hakkında iyi haberler duydum. Çok memnun oldum.

Senin cahillikten kurtulmak istediğini öğrendim.

Karagöz'üm, hele önce dışarıdan imtihana gir, ilkokuldan diploma al!

Karagöz ne anlıyor?

.....
.....
.....
.....
.....

9 Dinlediğimiz metindeki konu ve olay nedir? Kısaca anlatalım.

YAZMA

10 Dil yanlışları ile ilgili ilginç bir olay yaşadınız mı? Örnekteki gibi yazalım.

Örnek:

Türkiye'ye geleli 3 ay olmuştu. Bir gün, eve misafirler geldi. Ev arkadaşım bana "Çabuk git, marketten tavuk al." dedi. Aceleyle evden çıkıp "tavuk, tavuk, tavuk..." diye mırıldanarak markete gittim. Ne var ki markete gince "tavuk" kelimesini unuttum. Çaresiz bir şekilde etrafıma bakınırken birden gözüme yumurta kolisi çarptı ve görevliye yumurtaları gösterek, "İşte bunun annesi istiyorum, ağabey." dedim. Tavuğu aldıktan sonra bir daha dönmek üzere markette ayrıldım.

KONUŞMA

11 Türkçe öğrenirken yanlış anlaşıldığınız bir olay var mı? Örnekteki gibi bir diyalog oluşturalım ve sınıfta canlandıralım.

A: Murat nerede?

B: Cinayete gitti.

A: Nereye!!!

B: Birisi ölmüş onun için camiye gitti.

A: Cenazeye mi yoksa?

B: Evet, evet. Bu ikisi çok benziyor.

A: Of, çok şükür!

ÜNİTE 6

ŞAŞTIM KALDIM!

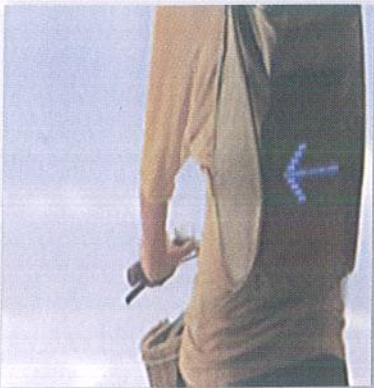
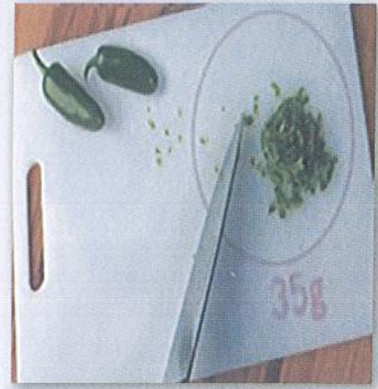
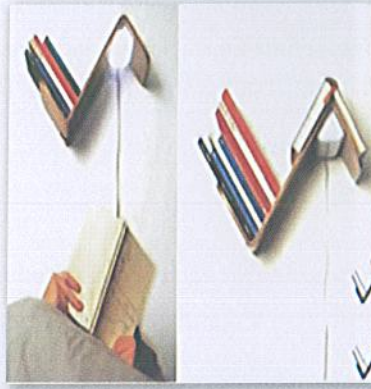
B. DAHASI DA VAR

ona da, bilsem de bilmesem de,
büyümüş de küçülmüş, görsem de
tanıyamam, sen de mi, sen de

- Bu ilginç haberi ona da anlattık.
- Bunu bilsem de olur, bilmesem de olur.
- Zehra'nın kızı büyümüş de küçülmüş.
- Onu görsem de tanıyamam.
- Sen de mi inandın ona?
- Aman sen de!

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Resimlerdeki eşyaların özellikleri nelerdir? Cümleleri örnekteki gibi tamamlayalım.

Örnek: Bu bir bardak, dahası da var; bu bir kurabiye tabağı.

Bu bir kitaplık,

Bu bir kesme tahtası,

Bu bir çanta,

Bu bir kurutma makinesi,

Bu bir masa,

OKUMA

BAŞARABİLMEK

Yüksekokulu bırakarak kendi kendini eğiten bu adam, 16 yaşındayken bir okulun giriş sınavlarından, “tembel, yavaş ve hayalci” olduğu için geçemedi. Birçok konuda istenen yeterliliğe ulaşmayı beceremedi ama fizik ve matematik alanlarında olağanüstü notlar aldı. Hayallerinden vazgeçmeyen ve başarısızlıklarından yılmayan bu adam Albert Einstein’dan başkası değildi.

Öğretmenleri onun “huzursuz, meraklı, çok soru soran ve yavaş öğrenen” biri olduğunu düşünüyordu. İlköğretime başladıktan dört ay sonra algılamasının yavaş olduğu gerekçesiyle okuldan uzaklaştırıldı ancak umudunu kaybetmedi ve evinin kilerinde kendisine bir kimya laboratuvarı kurdu. Daha 12 yaşındayken küçük bir baskı makinesi ile haftalık bir gazete basan o çocuk, ampul ve diğer birçok cihazın mucidi Thomas Edison’dur.

Daima gülen ve eğlenen bu öğrencinin başı, trafik kurallarıyla dertteydi. 1975’te ehliyetsiz araç kullandığı ve hız yaptığı için, 1989’da da alkollü araç kullandığı için tutuklandı. 1977’de “dur” işaretine rağmen kaçmaya çalıştığı için tekrar tutuklanan bu adam, dünyaya internetin kurallarını öğreten Bill Gates’dir.

Yoksul bir ailenin çocuğu olan bu kişi, henüz beş yaşındayken mahalle takımlarında futbol oynuyordu. Bu zayıf çocuk, büyüme hormonu yetersizliği teşhisiyle haftalık 900 dolar tutan tedavi masraflarının ödenmesi karşılığında FC Barcelona Takımı’nda oynamayı kabul etti ve başarısını gösterme fırsatı buldu. Şansızlıkla üç yıl içerisinde dört kez sakatlanarak sevenlerini üzen ama her zaman gayretiyle kendi şansını yaratan bu kişi Lionel Messi’ydi.

Çelimsiz ama sportmen ruhlu bu çocuk, okul hayatı boyunca çeşitli sporları denedi ancak iyi olmadığı gerekçesiyle okul takımlarından uzaklaştırıldı. 20 yaşındayken bir şampiyonluk elde eden sporcunun kansere yakalandığını öğrendiğinde ise aklında dünya şampiyonu olmak vardı. Hastalığını azmiyle yenen ve dünyanın en zor bisiklet yarışını üst üste yedi defa kazanan tek kişi Lance Armstrong’dur.

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Metindeki kişiler, başarılı olmak için hangi zorlukların üstesinden gelmişlerdir?
2. Bu kişiler, başarılı olmalarını neye borçludur?
3. Siz, bu kişilerden en çok hangisinin başarısını takdir ediyorsunuz?

3 Aşağıdaki kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştirelim.

1. olağanüstü	a. fevkalade / alışılmış değil / harikulade
2. yılmak	b. kabiliyet / kapasite
3. mucit	c. çaba
4. yetenek	ç. tanı
5. teşhis	c. usanmak / bıkmak
6. gayret	d. bir şeyi icat eden / bulan

YA SİZ?

1. Siz, karşılaştığınız zorlukların üstesinden nasıl geliyorsunuz?
2. Tüm olumsuzluklara rağmen sizin elde ettiğiniz başarılar nelerdir?

DİL BİLGİSİ

Bağlaçlar

"da"

Cümleye "gibi", "eşitlik", "katılma", "üstelik" anlamları katmaktadır.

"da" is used for indicating the similarity, equality, agreement or parallelism between two statements. Depending on the context, the closest English equivalent of "da" can be "moreover", "in addition", "furthermore", "both", "all" or "too".

(e. g. Hava dün de yağmurluydu. → It was rainy yesterday, too. İstanbul'daki müzelerin çoğunu gezdik. Galata Kulesi'ne de çıktık. → We visited most of the museums in İstanbul. Moreover, we walked up to the top of Galata Tower). Bu kitapların ikisini de okudum. → I have read both of these books).

Örnek:

Nikâha Ahmet de geldi.

O, makyaj yapsa da yapmasa da güzel.

Çocukların üçü de bahçeye çıkmış.

Öğretmenimi seviyorum, sayıyorum da.

Cümleye "karşıtlık" anlamı katmaktadır.

"da" is also used for indicating the contrast between statements.

Örnek:

Büyümüş de küçülmüş.

Söylediklerine gel de inanma!

Bu yanlışlıkları gör de utanma.

Oğlunun yaptıklarını duy da şaşırma.

Koşullu fillerin sonuna eklendiğinde “bile”, “dahi” anlamına gelir.

When it is added to verbs with the conditional suffix “-sa”, it means “bile” or “dahi”. The closest English equivalent of “da” when it is used with such a function can be “even though” or “even if”. (e. g. Çok para kazanmasam da işimi seviyorum. I like my job even though I don’t make a lot of money).

Örnek:

Matematiği sevmesen de çalışmalısın.

Sana çok kızmış. Çağırsan da gelmez; gelse de oturmaz.

4 Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde “da”nın ayrı yazılması gerekir? İşaretleyelim.

1. Bu sınavı kazanmamda senin büyük katkın var. ()
2. Akşam geç yatmıştımda bu yüzden uykum var. ()
3. İstanbul’a geldiğimde sende kalacağım. ()
4. Türkçe öğrenmek için kitap okumanda fayda var. ()
5. Bir haber göndersede üzülmesek. ()
6. Böyle sıcak havalarda kalp hastalarının dışarı çıkmamaları gerekir. ()
7. Bu işi Sevgide Fundada yapabilir. ()
8. İş çıkışında seninle bir yemek yiyelim. ()
9. Onun nerede olduğunu bilsemde söylemem. ()
10. Buraya oturmamda bir sakınca var mı? ()
11. Oynayacağına gitte ders çalış. ()
12. Niçin tatile çıkmakta bu kadar ısrar ediyorsun? ()
13. Sende mi bu dersi geçemedin? ()
14. Şimdi bana kızılıyorsunuz. Ama gelecekte haklı olduğumu göreceksiniz. ()
15. Yağmur yağsada yağmasada dışarı çıkacağım. ()
16. Yaz gelsede denize gitsek. ()
17. O köpek çok saldırgan korkmakta haklısın. ()
18. Bu konuyu saatlerce tartışakta çözemeyiz. ()
19. Toplantıya Ahmet Beyde gelecek mi? ()
20. İstanbul’a kadar gelmişte bana uğramamış. ()

DİNLEME

SEYYAR SATICI

5 Metni dinleyelim. Aşağıdakiler ne anlama gelmektedir? Konuşarak öğrenelim.

Denemesi bedava

Türünün son harikası

Taçsız kral

Başına devlet kuşu konmak

6 Metni dinleyelim. Satıcı ve müşteri arasında nasıl bir konuşma geçiyor? Tamamlayalım.

Müşteri: Dur ya!

Satıcı:

Müşteri: Yeter!

Satıcı:

Müşteri: Yeter, yeter....

Satıcı:

7 Sizce sonra neler olacak? Tahmin edelim ve kısaca yazalım.

8 Sizce satıcı nasıl bir adam? Siz olsaydınız bu adamdan bir ürün satın alırdınız mıydınız?

YAZMA

9 Bir ürünü tanıtan bir reklam metnini örneklerdeki gibi yazalım.

Örnek-1: Türk Usulü Hamburger

Biz Türkler ne yaparsak kendimizden bir tat katmayı severiz. Mesela, ateşi ilk biz bulsaydık önce mangal yapardık; aya ilk biz çıksaydık doyaya kutlardık; ilk robotu biz yapsaydık adını 'Kanka' koyardık... Peki, hamburgeri biz yapsaydık, köftesini okkalı, lezzetli, dahası sarımsaklı ve soğanlı, ekmeğini de ağzımıza layık, dillere destan yapmaz mıydık?

Örnek-2: Güzelliğin Sırrı: Damla

'Damla'nın sabundan farkını birlikte görelim. Yüzümüzün bir tarafını Damla, bir tarafını da sabun ile yıkayalım. Sabun kullanılan taraf kurudu ve gerginleşti; oysa ki Damla kullanılan taraf yumuşacık ve pürüzsüz. Damla farklıdır. Dahası yüzünüzü yıkarken nemlendirir ve mis gibi kokusuyla size ferahlık verir.

KONUŞMA

10 Örnekteki gibi çok yönlü olarak tanıdığınız hangi sanatçılar var? Bu ünlüleri sınıfta anlatalım, arkadaşlarımız da tahmin etsin.

Leonardo da Vinci, 15 Nisan 1452 tarihinde İtalya'da doğdu. Rönesans dönemi İtalyan mimarı, mühendisi, mucidi, matematikçisi, anatomisti, müzisyeni, heykeltıraşı ve ressamıdır. En tanınmış eserleri Mona Lisa (1503 - 1507) ve Son Yemek'tir (1495 - 1497). Rönesans sanatını doruğuna ulaştırmış, yalnız sanat eseriyle değil, çeşitli alanlardaki araştırmaları ve buluşlarıyla da tanınan, dünyanın gelmiş geçmiş en büyük sanatçılarından biridir.

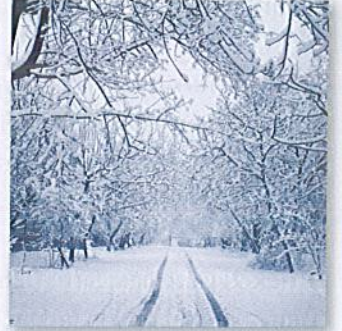
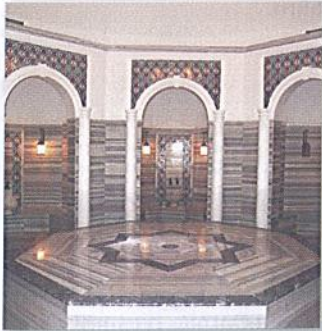
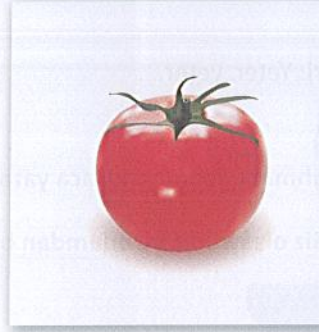
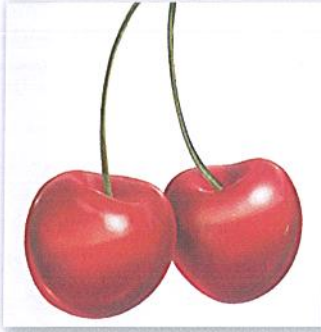
ÜNİTE 6

ŞAŞTIM KALDIM C. BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

üstelik, hatta, ayrıca, bununla birlikte,
bununla beraber

- Çocuğunuz, akıllı ve çalışkan bir kız; üstelik terbiyeli de.
- Seni aradım; hatta arkadaşlarla haber gönderdim.
- Dün İstanbul Kitap Fuarı'na gittim; ayrıca şehri de gezdim.
- Türkçe öğrenmek için kursa gidiyor; bununla birlikte özel ders de alıyor.
- Bu akşam evde misafirlerimiz olacak; bununla beraber annemler de gelecek.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki bilmeceler ile resimleri eşleştirelim.

1. Yazın giyinir, kışın soyunur, meyvesini el alır, yaprağını yel alır. (.....)
2. Uçar göklerde, yatar düştüğü yerde. (.....)
3. Sokağa giderken gözlerim seni arar; hoş geldin, safa geldin, baş üstünde yerin var. (.....)
4. Güneş görür kızarır, topraktayken sararır. Tencerde türlü aş, tadını ondan alır. (.....)
5. Dört kardeş koşarlar, birbirini tutamazlar. (.....)
6. Döner döner yerinde, altın kemer belinde; gece gündüz yol gider, yerindedir yerinde. (.....)
7. Dal ucundaki kınalı parmak. (.....)
8. Altı mermer üstü mermer, içinde bir hanım terler. (.....)

2 Sizin dilinizdeki bilmeceler nelerdir? Arkadaşlarımıza bir bilmece soralım.

OKUMA

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

Filler, asla unutmazlar.

Çekirgeler, dizleriyle duyarlar.

Bir karınca, ağırlığının 50 katını taşıyabilir.

Mavi balina, 6 ay yemek yemeden yaşayabilir.

Hörgücüne rağmen develerin omuriliği düzdür.

Yunusların beyni, insanların beyninden daha büyüktür.

Bebek zürafa, doğduğunda 182 santimetre uzunluğundadır.

Dünyada, erkeği doğum yapan tek canlı türü denizatıdır.

Bukalemunların dilleri, vücutlarından iki kat daha uzundur.

Bir kartal yavrusu, bir geyiği öldürüp onunla beraber uçabilir.

Atlar sadece ayakta uyuyabilir; üstelik bir ay boyunca ayakta durabilirler.

Kelime dağarcığı en geniş olan muhabbet kuşu, 1.700 kelime bilmektedir.

Kuşların gözleri insanlarla aynı özelliktedir ancak insanlardan 2, 3 kat daha iyi görürler.

Örümceklerin kanı saydamdır; bununla beraber çekirgelerin kanı beyaz, istakozların kanı mavidir.

Kırkayak türünün aslında 20 ile 6000 arasında değişen ayak sayısı vardır. Bu türe sadece Türkler "kırkayak" der. Fransızlar ise "binayak" der.

Sivrisineklerin yaydıkları hastalıklardan ölen insanların sayısı çok fazladır; hatta şimdiye kadar yapılmış tüm savaşlarda ölen insanların sayısından da fazladır.

Kaptanlar, gemileri hareket hâlindeyken bir yunus gördüklerinde yavaşlarlar. Çünkü yaygın inanışa göre çok duygusal olan bir yunus, gemiyle girdiği yarış kaybederse intihar edebilir.

İtfaiye binalarının merdivenlerinin düz bir şekilde değil, dönerek yukarı çıkmasının sebebi atlardır. Çünkü motorlu araçlar kullanılmaya başlamadan önce itfaiye binalarının altında, arabaları çeken atlar beslenirdi ve bu zeki hayvanlar kısa sürede düz merdivenlerden çıkmayı öğrenmişlerdi.

- 3 Metne göre hayvanlarda olup insanlarda olmayan özellikler nelerdir? Bu özellikleri örnekteki gibi karşılaştırarak yazalım.

İnsanlar	Hayvanlar
İnsanlar ayakta uyuyamaz.	Atlar ayakta uyur.

- 4 Fiziksel özellikleriyle zıt özelliklere sahip hayvanlar hangileridir? Bu hayvanları, özellikleriyle birlikte örnekteki gibi yazalım.

Hayvan	Özellik
Karınca	Ağırlığının 50 katını taşıyabilir.

5 Sizce aynı hayvan türlerine farklı isimler verilmesinin sebebi ne olabilir?

6 Aşağıdaki kelimelerin eş anlamlıları hangileridir? Eşleştirelim.

1. hörgüç	a. kelime hazinesi
2. kelime dağarcığı	b. şeffaf
3. saydam	c. çıkıntı

YA SİZ?

Siz hayvanlarla ilgili ilginç olan neler biliyorsunuz?

DİL BİLGİSİ

Bağlaçlar

Üstelik / Hatta / Ayrıca / Bununla Birlikte (Moreover, Even, further, besides)

Kendisinden sonra gelen cümleyi "fazla olarak" anlamıyla pekiştirerek önceki cümleye bağlar.

These conjunctions are used for linking sentences in terms of agreement, parallelism and similarity. The closest English equivalents of these conjunctions can be "moreover", "additionally", "besides" and "furthermore". (e.g. Dün hava çok soğuktu. Üstelik, saatlerce yağmur yağdı. → It was quite cold yesterday. Moreover, it rained for hours.)

Örnek:

Dün işe geç kaldım; üstelik müdürden de azar işittim.
Bebek sabaha kadar uyumuyor; üstelik annesini de uyutmuyor.
Kardeşimin odası çok düzensiz; üstelik çok da kirli.
Öğretmen dün seni sormuş; hatta seni görmek istemiş.
Misafirlerini yedirdi, içirdi; hatta bir güzel gezdirdi.

Anlamı pekiştirmek için kullanılır ve cümleye "hem hem (de)", "ne ne (de)" ve "aynı zamanda" anlamlarını katar.

Such conjunctions are also used for reinforcing the meaning. Depending on the context, they stand for "hem ... hem (de) ...", "ne ... ne (de)" or "aynı zamanda". The closest English equivalent of these conjunctions when they are used with such a function can be "both ... and ...", "neither ... nor ..." or "at the same time". (e.g. Sağlıklı bir yaşam için stresten ve sigaradan uzak durmalısın. Ayrıca, uykuna dikkat etmelisin. → For a healthy life, you should stay away from stress and smoking. Besides, you should be careful about your sleep.)

Örnek:

Tatilde İzmir'e ve Antalya'ya gittim; ayrıca eski bir arkadaşımı da ziyaret ettim.
Bu yazarın bütün kitaplarını okuyorsun; ayrıca imza günlerine de gidiyor musun?
Zayıflamak istiyorsan spor yapmalısın; bununla birlikte az yemelisin.
Ben o filmi izledim; bununla birlikte tekrar izlemek isterim.
Kitap okumayı çok severim; bununla beraber şiir yazmayı da severim.

7 Aşağıdaki boşlukları örnekteki gibi dolduralım.

1. Babamı merak ediyorum, bugün aramadı; dün de aramamıştı.
2. Borcunu ödemiyorsun; daha fazlasını istiyorsun.
3. Bugün hava bulutlu olduğu için kalın giyinmeliydin; şemsiyeni de unutmamalıydın.
4. Çok güzel keman çalıyorsun; şarkı da söyleyebiliyor musun?
5. Geç kaldığın için annen kızabilir; ceza da verebilir.
6. İşimi çok seviyorum; öğrencilerimi de çok seviyorum.
7. Mehmet Bey, buraya kadar gelmiş; size bir not bırakmış.
8. Sizinle gelmeyi istedim ama başka bir arkadaşına söz verdim; bugün eve erken gitmeliyim.
9. Tatilde ailemin yanına gideceğim; erken dönüp İstanbul'da da zaman geçirmek isterim.
10. Zayıfladığımdan emin olmak için tartılacağım; zayıfken giydiğim kıyafetlerimi de deneyeceğim.

8 Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştirelim.

üstelik hatta ayrıca bununla beraber bununla birlikte

Bir Varoluş Öyküsü

Baba: Oğlum, senin mutlu olmanı çok istiyorum; evleneceğin kızı da ben seçeyim diyorum.

Oğul: Hayır baba.

Baba: Senin için Bill Gates'in kızını seçtim.

Oğul: Peki baba.

Baba, Bill Gates'e gider.

Baba: Kızınızın oğlumla evlenmesini istiyorum.

Bill Gates: Hayır. Oğlunuzun kim olduğunu bile bilmiyorum.

Baba: Oğlum çok iyi, yardımsever, yakışıklı bir çocuktur; Dünya Bankası'nda CEO'dur.

Bill Gates: Peki, bir plan yapıp çocukları tanıştıralım; bunu hemen yapalım.

Baba, Dünya Bankası'na gider.

Baba: Oğlumu dünya bankasına CEO olarak almanızı istiyorum.

Başkan: Hayır, böyle şey olmaz.

Baba: Hemen "Hayır." demeyin. Oğlum çok çalışkandır, gayretlidir; O, Bill Gates'in damadıdır.

Başkan: Hımm... Oğlunuzu sevdim; oğlunuz akıllı birine benziyor. İşe hemen başlasın...

DİNLEME

PRATİK ÇÖZÜMLER

9 Metni dinleyelim. Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını bulalım.

çaydanlık leğen posa çapak dem

10 Metni dinleyelim. Aşağıdaki problemler karşısında ne yapmalı? Yazalım.

Problem	Ne yapmalı?
Saçınız mat mı?	
Ayağınız mı kokuyor?	
Eliniz balık, soğan mı kokuyor?	
Buzdolabınız koku mu yapıyor?	
Gözünüz çapak mı yapıyor?	

11 Bunlara benzer durumlar karşısında sizin uyguladığınız çözümler nelerdir? Anlatalım.

YAZMA

12 İlginizi çeken bir konuyla ilgili bilmediklerimizi öğrenelim. Öğrendiklerimizi resim, video gibi materyallerle destekleyerek ve örnekten de yararlanarak bir sunum hazırlayalım ve arkadaşlarımızla paylaşalım.

KONUŞMA

13 "Bilmemek ayıp değil; öğrenmemek ayıp." sözünden ne anlıyorsunuz? Örnek vererek konuşalım.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

BEDEN DİLİ

Çene sıvazlamak, Fransa, İs-
viçre ve Belçika'da "Sıkıldım."
demektir.

Şakak göstermek bütün batı
ülkelerinde delilikle ilgili bir
işarettir. Hollanda'da ise "akıl-
lı" anlamındadır.

El sallamak dünyanın birçok
yerinde selamlaşma veya veda
anlamındadır. Yunanistan'da
"Cehennem ol." anlamına gelir.

Churchill'in dünyaya tanıttığı
bu işaret, zafer anlamına gelir.

Amerika ve batı ülkelerinde
bu hareket "Tamam" anlamı-
na gelir. Ancak Almanya'da an-
lamı oldukça farklıdır.

Bu işaret İngiltere ve İskoçya'da
"Seninle bir sırrı paylaşıyoruz."
demektir. Galler'de "Burnun
şekilsiz." anlamına gelir.

Sizin ülkenizde kullanılan beden dili işaretleri nelerdir? Sınıfta gösterelim. Arkadaşlarımız tahmin etsin.

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

TÜRKÇEDEKİ HAYRET NİDALARI

A! (Aa! Aaa!):

- Konserve açacağı, konserve üretildikten 48 yıl sonra geliştirilmiş.

- A! Öyle miymiş!

Ah! (Aah!):

- Her insanın dil izi farklıdır.

- Ah! Ben bunu nasıl da duymadım.

Allah! Allah!:

- Bileğinizden dirseğinize kadar olan uzaklık bir ayak uzunluğunuza eşittir.

- Allah! Allah! Ne kadar da ilginç.

Bak sen!:

- 23 kişilik bir grupta, en az iki kişinin doğum günlerinin aynı olma olasılığı yüzde elliden fazladır.

- Bak sen! Ne kadar garip!

Daha neler!:

- Bir pastayı sekiz parçaya üç hareketle bölebilirsiniz.
- Daha neler! Ben neden beceremiyorum.

E! (Eee!):

- Çin'de yılda 45 milyar adet yemek yeme çubuğu kullanılıyor. Bunun için 25 milyon ağaç kesiliyor.
- Eee! Buna gerek var mı ki!

Ha! (Haaa!):

- Balıkların % 90'ından fazlası Kuzey Yarımküre'de tutuluyor.
- Ha! Bak, ben bilmiyordum.

Hadi ya!:

- Timsahların dilleri ağızlarının üst bölümüne yapışık, timsahlar dillerini oynatamazlar.
- Hadi ya! Nasıl yemek yiyorlar ki!

Hadi canım sen de!:

- Sıcak su soğuk sudan daha çabuk donar.
- Hadi canım sen de! Buna inanmak çok zor.

Hadi oradan!:

- Sahra Çölü her ay bir kilometre genişler.
- Hadi oradan! Bu nasıl olabilir ki!

Gerçekten mi?

- Hapşırduğunuz sırada gözlerinizi açık tutmaya çalışırsanız, gözleriniz yerlerinden fırlayabilir.
- Gerçekten mi! Bunu öğrendiğim iyi oldu.

İnanmıyorum!:

- Bir saat süreyle kulaklıkla bir şey dinlemek kulaktaki bakteri sayısını % 70 artırır.
- İnanmıyorum! Bu hiç hoş değil.

O! (Oo! Ooo!):

- Karpuzda % 97, marulda % 97, domateste % 95, havuçta % 90 oranında su bulunuyor.
- Ooo! Tüm bunları nasıl biliyorsun?

Vallaha mı!:

- Kişinin, kendi dirseğini yalaması olanaksızdır.
- Vallaha mı! Haydi deneyelim.

Yok artık!:

- Sallanan sandalyede hiç durmadan sallanma rekoru 440 saattir.
- Yok artık! Bu çok fazla!

Yok canım!:

- Uyurken, harcağımız kalori, televizyon seyrederken harcağımızdan daha fazladır.
- Yok canım! Hiç sanmıyorum.

NELER ÖĞRENDİK?

oysaki hâlbuki meğerse mademki ne var ki ne yazık ki neyse ki dA
üstelik hatta ayrıca bununla birlikte bununla beraber

1. Bir cetvel ve pergel ile yaptığınız her şeyi, yalnızca pergel ile yapabilirsiniz.
2. Eskimoların dili oldukça zengindir; kar yağışlarının farklarını tanımlamak için kullanılan yirmiden fazla sözcük vardır.
3. Güneş, dünyadan çok küçük görünmektedir; dünyadan 330 kat daha büyüktür.
4. İnsan beyninin ortalama ağırlığı 1,3 kg.'dır; beynin yüzde 80'i de sudur.
5. İnsan günde ortalama 80 ila 100 saç teli döker; saçlarımızın hepsini kaybetmiyoruz.
6. İnsan ömrü ortalama 65-70 yıldır; sağ elini kullanan insanlar sol elini kullananlara göre ortalama dokuz yıl daha fazla yaşamaktadır.
7. İnsan vücudunda çok sayıda kemik bulunmaktadır; bu kemiklerin dörtte biri ayaklarda bulunmaktadır.
8. İnsanlar depremlerin çoğunu fark etmezler; her yıl dünyada 50 binden fazla deprem olmaktadır.
9. İnsanlar dünyaya nasıl zarar verdiklerini bilmiyorlar; bir büro elemanı yılda 80 kilo yüksek kalitede kâğıdı çöpe atıyor.
10. İnsanlar en çok kaza ya da hastalık yüzünden ölmekteymiş; insanların ölümü en çok sivrisineklerden ol-maktaymış.
11. İnsanlar ölümsüz olmayı istiyorlar; yalnızca her iki milyar insandan biri 116 yıldan fazla yaşa-yabiliyor.
12. İnsanlar yaşamları boyunca altı filin ağırlığına eşit miktarda yiyecek tüketiyorlar; bir insan ömrü bo-yunca ortalama 32 ton da su içiyor.
13. bütün gün fazlasıyla hareket ediyoruz; terlemeyi de göze alıyoruz demektir. Çok çalışan bir yetişkin ise günde 15 litreye yakın terlemektedir.

2. Aşağıdaki cümleleri uygun şekilde tamamlayalım.

1. Arkadaşım zayıflayacağını söylüyordu; oysa ki
2. Onun bu filmi seyretmediğini sanıyordum; hâlbuki
3. Çocuk acımadığını söylüyordu; meğerse.....
4. Mademki buraya kadar geldik;
5. Hafta sonu sizinle olmayı çok isterdim; ne yazık ki
6. Alışverişe gitmeyelim; ne var ki
7. Ailem 6. katta olan bir eve taşındı; neyse ki
8. Çok yorgunum; üstelik
9. Bunu sana söylemedim; hatta
10. Zayıflamak için çok az yemek yiyorum; ayrıca
11. Türkçe öğrenmek için çok çalışıyorum; bununla birlikte
12. Akşam yemeği için çorba ve makarna yaptım; bununla beraber
13. Yarın akşam dışarı çıkalım da

3. Aşağıdaki cümleleri uygun şekilde eşleştirelim.

1. Ablam çok zayıfladığını söylüyor;
2. Ahmet, dün akşam İzmir'e gitmiş;
3. Biz uyuyorken ocaktan gaz sızmış;
4. Bugün evde temizlik yapmam gerek;
5. Bugün pikniğe gitmek istiyorduk;
6. Çalışsa çok başarılı olabilir;
7. Eczaneden aldığım grip ilaçlarını kullanıyorum;
8. Evde kedi besliyorum;
9. Evin kapısını açık unuttuğumu sandım;
10. Kilo almak için çok uğraşıyor;
11. Mademki beni dinlemiyor;
12. Neden hayatı bu kadar ciddiye alıyorsun;
13. Onu çok merak ediyorum;
14. Bir erkek, yaşamının 3350 saatini tıraş olmak için harcıyormuş.
15. Seni görmeyeli çok değişmişsin;

- a. ayrıca alışverişe de gitmeliyim.
- b. ben de bir daha onun istediklerini yapmam.
- c. bunun sonunda ölmek de var.
- ç. ayrıca bir de köpek alacağım.
- d. bununla birlikte doktora da gitmeliyim.
- e. dün de bugün de bana hiç uğramadı.
- f. Gerçekten mi! Bu çok fazla!
- g. hâlbuki hiç belli olmuyor.
- ğ. hatta yatmadan önce yemek yiyor.
- h. meğerse eve hırsız girmiş.
- ı. ne var ki kendine hiç güvenmiyor.
- i. ne yazık ki hava çok soğudu.
- k. neyse ki evde gaz alarmı varmış.
- l. üstelik kilo da almışsın.
- m. oysaki sabah gidecek gibi görünmüyordu.

4. Aşağıdaki cümleleri uygun şekilde tamamlayalım.

1. İnsan saçı, üç kilo ağırlık kaldırabilecek güçtedir.
.....
2. Dünyada bir dakikada, 40 insan, köpek ısırmaları yüzünden hastanelik oluyor.
.....
3. Bir zarın herhangi bir yüzüyle onun tam arka yüzündeki rakamların toplamı her zaman 7'dir.
.....
4. Hindistan'daki yıllık doğum sayısı, Avustralya'nın toplam nüfusundan fazladır.
.....
5. Boğalar renk körüdür, bundan dolayı matadorun elindeki beze saldırırlar, rengi ne olursa olsun.
.....

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Televizyon filmlerinin ve tiyatro metinlerinin çoğunu anlayabilirim.	1	2	3	4	5
2. İlgi alanıma dair birçok konuda ayrıntılı açıklamalar yapabilirim.	1	2	3	4	5
3. Bir olayın olumlu, olumsuz yönlerini ortaya koyarak görüş bildirebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

anatomi	olasılık
aykırılık	omurilik
azar	onur
azim	öbür
baskı	pergel
bellek	posa
boğa	pürüzsüz
cenaze	saydam
cinayet	sivrisinek
çapak	şakak
çekirge	teşhis
denizati	usul
doruk	yel
erişkin	zar
eskimo	
fevkalade	
gayret	
gerekçe	
gösterge	
gülünç	
harikulade	
haysiyet	
hormon	
hörgüç	
itibar	
kaptan	
karagöz	
kesik	
kırkayak	
kiler	
kova	
köftehor	
leğen	
mat	
matador	
muhterem	
mücadele	
mühür	
okkalı	

FİİLLER

aldatmak
algılamak
aşmak
ayıklamak
azarlamak
çatmak
daldırmak
pekiştirmek
sahiplenmek
sanmak
sıvazlamak
şaşmak
takdir etmek
tartılmak
tutuklamak
ummak
usamak
yakınmak
yanılmak
yaralamak

KALIP İFADELER

ağına layık
başına devlet kuşu konmak
berabere kalmak
büyümüş de küçülmüş
Cehennem ol!
dillere destan
eser kalmamak
evlat edinmek
iş güc sahibi
kafasına esmek
maymun olmak
ruh ikizi
Safa geldin!
taçsız kral
Uğurlar olsun!
üstesinden gelmek
Yolun açık olsun!

DİNLEME METİNLERİ

1A - (s. 11)

Alman Hemberger ailesi seyahat etmeye çok seviyor. 25 yılda 42 ülke gezmiş ve Türkiye'yi gördükten sonra başka bir ülkeye tatile gitmemişler. Emekli öğretmen Dietmar Hemberger, bunu şöyle anlatıyor: "25 yıl boyunca eşim ve 3 çocuğumla birlikte 42 ülke gezdik. 2001 yılında İstanbul'a geldik. Türkiye'ye ve Anadolu insanının sıcakkanlılığı ile misafirperverliğine hayran kaldık. Bir daha başka bir ülkeye gitmek istemedik. 9 yıldır Türkiye'yi geziyoruz. Gezilerimizde yüzlerce Türk arkadaş edindik. Türkiye'de tatil yaparken onlar sayesinde Berlin'deki evimizdeymiş gibi rahat ve huzurluyuz. Ne zaman bir şeye ihtiyacımız olsa hemen yardımımıza koşuyorlar." Dietmar Hemberger'in eşi Clementia Hemberger ise "Çok ülke gezdik ama Anadolu insanının misafirperverliği ve içten olması sebebiyle yalnızca Türkiye'ye bağlandık. İleride ailece Rize'ye taşınmayı düşünüyoruz." diyor ve ekliyor:

"2001 yılından 2010 yılına kadar Türkiye'de 53 yer gezdik. Yaklaşık bir ay sonra da eşimle bir Anadolu turuna katılacağız. Bu turda Konya, Isparta, Bitlis, Rize, Bodrum, Burdur, Afyonkarahisar, Manavgat, Alanya ve Finike'yi gezeceğiz. Ayrıca Türkiye'nin tarihi ve doğal güzelliklerini anlatan bir kitap yazmaya hazırlanıyoruz. Böylece Türkiye'yi başkalarına da tanıtmak istiyoruz."

1B - (s. 15)

Uluslararası bir seyahat acentesi gelecek dönemlerde Konya'da uzay turizmine başlamak istiyor. Bu haber, şehirdeki turizmcileri şimdiden heyecanlandırdı.

Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği üyesi Atilla Özdemir konuyla ilgili şunları söylüyor: "Konya'da uzay turizmi yapılması fikri bizi heyecanlandırdı. Bu seyahatin ücreti 110 bin Euro gibi yüksek bir rakam. Yani bu seyahate yüksek gelirli insanlar katılabilecek. Uzay turistleri Konya'ya geldikleri zaman Konya'yı maddî ve manevî olarak geliştireceklerdir. Ancak turizme ne kadar talep olacak, uçuşlar nasıl gerçekleşecek, bunu zaman gösterecek. Atilla Özdemir, bu projeye Konya halkının ve bürokratların destek vermesini istiyor ve "Bu durum, Konya turizmine büyük katkı sağlayacak. Konya zaten Mevlana sebebiyle bir inanç turizmi merkezi. Fakat, Konya'da diğer doğal ve tarihi güzellikleri de ön plana çıkarmalıyız. Bence bu olay, Konya için yeni bir dönemin başlangıcı olacak. Bu seyahatlerle Konya'nın farklı bir yüzünü gösterme fırsatı bulacağız." diye ekliyor.

Konya'da seyahat acentesi işleten Arif Akçin ise "Turizm sektörü her zaman yeniliğe açık. Turizmciler arkadaşlarımız sürekli yenilikler düşünüyor ve bunlar zamanla hayata geçiyor. Bence uzay seyahatleri de bir süre sonra turizm sektörünün önemli bir dalı haline gelecek. Uzay seyahati ücretinin fazla olması sebebiyle belki çok fazla insan uzay turisti olamayacak. Konya'ya bu iş için çok fazla kişi gelemeyecek. Fakat bu iş için Konya'nın düşünülmesi bile çok güzel bir başlangıç." diye söylüyor.

1C - (s. 18)

Merve: Özge, sen daha önce Kuzey Kıbrıs'a gittin, doğru hatırlıyorum değil mi?

Özge: Evet, gittim. Hayırdır?

Merve: Bir havayolu firması Kuzey Kıbrıs seferleri için bir kampanya yapmış, bilet fiyatları çok uygun. Oraya gitmeyi düşünüyorum. Ne dersin?

Özge: Çok iyi fikir! Kıbrıs'a gitmek için en ideal mevsim ilkbahar. Çünkü yazın çok sıcak oluyor, bu mevsimde rahat rahat gezersin. Peki nereye gideceksin ve ne kadar kalacaksın?

Merve: İş yerinden bir haftalık izin aldım ama uçak seferleri sabah çok erken saatte. Bu yüzden son günü düşünme, 6 gün kalacağım. Yeri henüz ayarlamadım. Nereyi tavsiye edersin?

Özge: Girne olabilir. Çok güzel bir yerdir ve deniz kenarı olduğu için iklimi daha yumuşaktır. Yalnız, oraya gidince dikkat et adını hatırlayamıyorum ama orada bir sinek türü var. O sinekler seni ısırırsa bir hafta bitkin bir şekilde yatarsın, tatilin mahvolur.

Merve: Bu tavsiye çok iyi oldu teşekkür ederim. Peki nereleri gezeyim, neler yapayım? Ondan bahset biraz.

Özge: Yeme içmeden başlayalım istersen. Adaya özgü zeytinli ekmek, ceviz macunu ve hellim peynirini mutlaka denemelisin.

Merve: Kilo almadan dönme diyorsun yani.

Özge: Bir şey olmaaaaaz! Dilekkaya Köyü'nün peyniri meşhurdur. Bunun dışında da balıklar çok lezzetlidir. Ulaşıma gelirsek, ben çok önceden gittim. O zamanlar toplu taşıma yoktu, araba kiraladım. Şimdi durum nasıl bilmiyorum. Yalnız araba kiralayacaksan dikkat et, arabalar soldan gidiyor. Bir de yol tabelalarında uzaklık kilometre değil mil cinsinden yazıyor, bu benim kafamı karıştırmıştı.

Merve: Hmmm anladım. İyi ki bunu söyledin. Başka?

Özge: Ben Kıbrıs'ta çok uzun süre kaldım ve pek çok yer gezdim. Sana en ilgi çekici yerleri söyleyeyim: Beşparmak Dağları'ndaki St. Hilarion adlı bir kale var, kaleyi aynı Sümela Manastırı gibi dağlara oymuşlar. Kaleyi, adayı korumak için yapmışlar ama burası sonradan Akdenizli korsanlara ev olmuş maalesef. Bu dönemde de çok zarar görmüş. Bunun dışında Dipkarpaz'da çok güzel bir köy ve bu köyde tarihi bir kilise var, orayı da gezmeni tavsiye ederim. Bir de Ercan Havaalanı'nın arkasındaki bir köyde "Kırklar" adında, 40 kişinin gömülü olduğu bir yatır var. "Bu 40 kişinin aralarında Hz. Muhammed'in ailesinden de kişiler var." diyorlar mutlaka görmelisin. Son olarak denizin tadını çıkar, çok güzel bir denizi var...

Merve: Sen de gelsene, bana rehberlik edersin.

Özge: Aslında çok güzel olur fakat biliyorsun iş değiştirdim ve bir yılım bitmeden yıllık izin alamıyorum. Artık senin anılarını dinlerim.

Merve: Oradan bir şey istiyor musun?

Özge: Tavsiye ettiğim yiyecekler var ya, onlardan istiyorum.

Merve: Tamam, mutlaka getireceğim merak etme.

2A - (s. 28)

Kanal Moda'dan herkese merhaba... Bugünkü programımızda Taksim Meydanı'ndayız ve insanlara "İlk teknolojik aletiniz nedir?" diye soracağız. İşte, bize doğru bir bayan geliyor. Hemen ona soralım. Merhaba, isminizi öğrenebilir miyiz?

Dilek: Merhaba. Adım Dilek.

Muhabir: Dilek Hanım, sahip olduğunuz ilk teknolojik aleti hatırlıyor musunuz?

Dilek: Hımm, sanırım bir sanal bebek. Evde, okulda, dışarıda hep onunla oynuyordum çünkü sürekli acıkiyordu. Geçenlerde, aynısından kızım Aslı'ya almak istedim ama hiç ilgisini çekmedi. Galiba, şimdiki çocuklar teknolojiden daha iyi anlıyor.

Muhabir: Teşekkürler. Yanımızdan geçen başka biri var. Hemen ismini soralım.

Melek: Adım Melek, merhaba.

Muhabir: Sevgili Melek, ilk teknolojik aletin neydi? Hatırlıyor musun?

Melek: Evet, bir tetristi. Tetris oynamayı o kadar çok severdim ki onu okula götürür, teneffüslerde bile onunla oynardım. Amacım, daha yüksek bir puan yapmaktı. Ancak her zaman farklı oyunlar moda olur ve yeni yüksek puanlar yapılırdı. Ben küçükken diğer oyuncuların ve teknolojinin hızına yetişemezdim.

Muhabir: Çok teşekkürler. Yanımıza iki beyefendi yaklaşıyor. Hemen isimlerini soralım.

Emre: Merhaba. Benim ismim Emre.

Umut: Benim ismim Umut.

Muhabir: Emre Bey, sahip olduğunuz ilk teknolojik aleti hatırlıyor musunuz?

Emre: Kesinlikle hatırlıyorum: Atari. Onu alabilmek için 3 ay çalışmış, paramı neredeyse hiç harcamamıştım. Onu hâlâ saklıyorum; benim için anlamı çok büyük. Yeni oyun makineleri çıktı ama almıyorum. Sanırım ben, teknoloji konusunda biraz tutucuyum.

Muhabir: Peki siz Umut Bey?

Umut: Ben ilk telefonumu unutamiyorum. Telefonumda anten, sarı bir ışık, kocaman bir ekran ve büyük tuşlar vardı; cebime bile sığmıyordu. Sonraları teknolojiye ayak uydurdum. Şimdi

interneti, kamerası, dokunmatik tuşları olan küçük, son model bir telefon kullanıyorum.

Muhabir: Teşekkür ederim ve yanımızda torunuyla birlikte bir bayan var. Merhaba teyzeciğim isminizi öğrenebilir miyim?

Leman: Merhaba oğlum. İsmim Leman. Torunumun ismi de Cenk.

Muhabir: Teyzeciğim torunuza ilk hangi teknolojik aleti aldınız?

Leman: Bilgisayar aldık yavrum. Şimdi bütün zamanını onunla geçiriyor; yeni modellerini de istiyor. Tam bir teknoloji bağımlısı oldu. Bilgisayar kullanmayı bana da öğretmeye çalışıyor ama ben anlamıyorum. Bizden geçmiş evladım. Benim ilk teknolojik aletim bir saatti; biz teknolojinin gerisinde kalmışız.

Muhabir: Peki çok teşekkürler. Sevgili izleyiciler, bugün sahip olduğumuz ilk teknolojik aleti konuştuk ve programımızın sonuna geldik. Bir başka programda görüşmek üzere. Esen kalın.

2B - (s. 33)

Annemin genç kız olduğu günler çok gerilerde kaldı. Artık eskisi gibi göremiyor, duyamıyor ve yürüyemiyor. Evde yalnız yaşıyor. Tek iletişim kaynağımız telefon. Ona ulaşamadığımız zaman, tedirgin oluyoruz. Salondaki sabit telefonun sesini duyamadığı için kızımın aklına eski cep telefonunu anneannesine vermek geldi. Faturasız bir hat da aldık. Kızım ona defalarca kullanmayı öğretti. Toplam 10 tane numara kaydettik. Ancak annem aç-kapa tuşunu ayırmayı bile beceremiyor. Rehberden isim bulamıyor. Kısayol tuşlarını da kullanamıyor. Açmakla uğraşmasın diye telefona tuş kilidi koymadık. Bu kez de

yanlışlıkla başkalarını arıyor. Şarj etmeyi unutuyor ya da telefonu hep şarjda bırakıyor. Biz aradığımızda açabilsin diye kızım "aç" tuşunu kırmızı ojeyle işaretledi. Artık biz aradığımızda telefonu açabiliyor.

Annem 'Gözlüğe rağmen cep telefonunun tuşlarını göremiyorum. Ne yapayım? Kızmayın bana.' derken öyle masum ki... Ben de "Anne ben bile zorlanıyorum bu yaşımda. Hem sana kızdığımı nereden çıkarıyorsun?" diyorum sıkça.

9 Nisan annemin doğum günü. Torunları anneanneleri için "75. yaş partisi" düzenliyor. Pek heyecanlıyız. Ben hedye olarak cep telefonu almaya karar verdim. Bir sürü mağaza gezdim ama istediğim gibisi yok. Sabah, sanal âlemde gezinirken iki ayrı markanın yaşlılar için özel telefonlarını gördüm. Almaya gittim.

Telefonun biri büyük ekranlı ve büyük tuş takımlı bir telefon. Menüsü basit. Yazıları büyük. Sol kısmındaki kırmızı renkli tuşa basıldığında önceden belirlenen numaraları kısa yoldan arıyor. Diğer telefonda ekran ve tuş takımı yok. Bunlar yerine kocaman beş arama, iki açma-kapama tuşu var. Her bir tuş, tek bir numarayı arayacak şekilde önceden ayarlanıyor. Telefon güçlü hoparlörüyle dışarı ses de veriyor. Biz ikincisini aldık. Umarım annem bu telefonu beğenir ve rahatça kullanabilir.

2C - (s. 38)

Sunucu: Herkese iyi akşamlar. "Bir Konu Yedi Soru" yarışmasına hoş geldiniz. Bu haftaki yarışma konumuz "Ulaşım" ve yarışmacımız Özgür Çalışkan. Siz de hoş geldiniz Özgür Bey. Özgür Bey: Hoş bulduk.

Sunucu: Size 7 soru soracağız. Bu sorulara doğru cevap vererseniz bizden tam 500.000 lira kazanacaksınız. Yarışma için hazır mısınız?

Özgür Bey: Hazırım ve çok heyecanlıyım.

Sunucu: Sizi daha fazla heyecanlandırmayalım ve hemen başlayalım. İlk sorunuz geliyor: İstanbul'da Karaköy ve Beyoğlu'nu birbirine bağlayan Tünel hattı, yapım tarihi olarak dünyanın en eski kaçınıcı metrosudur?

a. ikinci b. beşinci c. yedinci

Özgür Bey: Tünel hattı, dünyanın en eski ikinci metrosudur.

Sunucu: Evet doğru cevap. İkinci sorunuz geliyor: Tarihi tramvay günümüzde yalnızca iki hatta çalışmaktadır. Bunlardan biri Taksim-Tünel hattıdır. Diğer hat hangisidir?

a. Fatih-Harbiye b. Şişhane-Karaköy c. Moda-Kadıköy

Özgür Bey: Diğer hat, Moda-Kadıköy'dür.

Sunucu: Bu da doğru cevap. Üçüncü sorunuz şu şekilde: Adını Güneş Tanrısı Helios'un oğlu Phateon'dan alan ve Adalar ilçesinde gezi amaçlı kullanılan motorsuz taşıtın adı nedir?

a. paytak b. fayton c. payton

Özgür Bey: Bu motorsuz taşıtın adı faytondur.

Sunucu: Tebrik ederim Özgür Bey doğru cevap. Bakalım dördüncü sorunuz nasıl? 17. yüzyılda, Sultan IV. Mehmet'in Haliç'te gezintilere çıktığı kırk metre boyundaki kayık, dünyanın en eski gezi ve saltanat kayığıdır. Bu kayık günümüzde hangi müzede sergilenmektedir?

a. Deniz Müzesi b. Askeri Müze c. Arkeoloji Müzesi

Özgür Bey: Bu kayık, günümüzde Deniz Müzesi'nde sergilenmektedir.

Sunucu: Çok başarılısınız Özgür Bey. Dört soruya doğru cevap verdiniz. Geriye üç sorunuz kaldı. İşte beşinci sorunuz: 20. yüzyıl başındaki ekonomik kriz yıllarında yolcuların taksi ücretini paylaşmak için ortaya çıkardığı dolmuş, günümüzde İstanbul ulaşımında yoğun olarak kullanılmaktadır. İstanbul'daki ilk dolmuş hattı hangisidir?

a. Aksaray-Bakırköy b. Yenikapı-Sirkeci c. Taksim-Kapalıçarşı

Özgür Bey: İstanbul'daki ilk dolmuş hattı Taksim-Kapalıçarşı'dır.

Sunucu: Bir doğru cevap daha... 500.000'e çok yaklaştınız. Altıncı sorunuz ise şöyle: 1890'da hizmete açılan Sirkeci Garı tarihi lokantasıyla ünlüdür. Burada yemek yenilebilir, kafeteryasında oturup bir şeyler içilebilir. Bu tarihi lokanta, adını hangi ünlü trenden almıştır?

a. Orient Express b. Atina Express c. Paris Express

Özgür Bey: Bu tarihi lokanta adını ünlü Orient Express treninden almıştır.

Sunucu: Bu doğru cevaptan sonra işte son sorunuz geliyor: 1908'de Alman Mimarlar Otto Ritter ve Helmut Cuno tarafından yapılan tarihi Haydarpaşa Garı hangi hattın başlangıç istasyonudur?

a. İstanbul-Bağdat b. İstanbul-Şam c. İstanbul-Bakü Demiryolu

Özgür Bey: Haydarpaşa Garı, İstanbul-Bağdat Demiryolu'nun başlangıç istasyonudur.

Sunucu: Tebrikler Özgür Bey, son soruyu da doğru cevaplayarak bizden 500.000 lira kazandınız. İyi günlerde harcayın.

Özgür Bey: Bana bu şansını verdiğiniz

için çok teşekkür ediyor ve size iyi yayınlar diliyorum.

3A - (s. 47)

- Sakın bir daha buraya gelme!
- Ne kadar güzel bir gün.
- Off! Keşke daha çok çalışsaydım.
- Acaba bu elbiseyi mi giysem, onu mu?
- O ses neydi, sen de duydun mu?
- Çabucak işlerimi bitirmeliyim.
- Eyyvah! Yemeği ocakta unuttum.
- Kapıdaki adam sana ne söyledi?
- Off! Kendimi çok kötü hissediyorum.
- Evet efendim, toplantımıza hoş geldiniz.

3B - (s. 51)

Ağlasam sesimi duyar mısınız,
Mısrarlarımda;
Dokunabilir misiniz,
Gözyaşlarıma, ellerinizle?
Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.
Bir yer var, biliyorum;
Her şeyi söylemek mümkün;
Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatamıyorum.

3C - (s. 55)

Rarst: Hüseyini, Uşşak, Saba, Neva Makamı

4A - (s. 62)

Modanın 1910'lardan 2000'lere uzanan hikâyesinde giysilerin ardındaki tarihe hızlı ve sevimli bir yolculuk sizleri bekliyor.

1920'lerde kadınların erkek kıyafetleri giymeleri, erkeksi kısa saç stilini benimsemeleri dönemin modasıydı. Dönemin en önemli özelliği ise kadınlarda pantolon modasının başlamasıydı.

1930'larda kadınlar gündüz tayyör giyiyor, gece kıyafetlerinde vücudu saran uzun elbiseleri tercih ediyordu. Kürklü yakalar ve vatkalar da bu dönemde modaya giriş yaptı.

1940'larda gösterişli, çiçekli ve tüylü şapkalar podyumdaydı. Kemer sıkma modası ise 1940'lardan günümüze gelen en önemli moda akımlarından oldu.

1950'lerde moda dünyası stil ikonlarıyla da tanıştı. Audrey Hepburn ve Brigitte Bardot o döneme damgasını vurdu. 1960'larda özgür ve kurlsız giyim moda oldu.

1970'lerde modada bireysellik öne çıktı. Gençler, bu dönemde modayı karıştırarak canları ne isterse onu giydiler. Çiçek desenleri, örgü elbiseler, puan-tiyeler, büyük kolyeler, kalın bilezikler; 70'lerde öne çıkan hippie şıklığına dikkat çekti.

1980'ler ise bir tür gösteriş çağı olarak adlandırılabilir. Büyük aksesuarlar, çarpıcı renkler, taytlar ve omuz vatkalarıyla kabarık saçlar 80'ler modasının temelini oluşturdu. Diyet yapmak önem kazandı, güzellik ürünleri yok satmaya başladı.

1990'da, moda artık tartışılmaz bir güçtü. Sade bir duruş öne çıktı. Beyaz tişört ve denizci gömlekleri de bu dönem yaygınlaştı.

2000'ler ise modanın küreselleştiği, hayatın hızlandığı, internetin her alana nüfuz ettiği yıllar. 2000'li yıllarda herkes aynı şekilde giyinmeye, aynı tarzı benimsemeye başladı.

Zaman geçtikçe her alanda olduğu gibi modada da yeninin yerine daha yeni bir yeni geçecek.

4B - (s. 65)

Mağazaların vitrinleri renk renk kıyafetlerle dolu şimdilerde. Eski sezondan kalan ürünlerde de büyük indirimler var. Yani, bir alışveriş bağımlısı için her şey mevcut.. Kışın kasvetli havalarını yavaş yavaş geride bırakmaya başladığımız şu aylarda, mağazaların vitrinleri promosyon ürünlerle dolu. Tasarruf etmek isteyen birçok kişi, alışveriş yapmak ve ihtiyaçlarını karşılamak için bu ayları tercih ediyor. Kişisel ihtiyaçların karşılandığı bu alışverişlerde harcamaların çoğu kredi kartıyla yapılıyor. Türkiye'de ilk örneği 1968 yılında basılan ancak kullanımı son yıllarda artan kredi kartları, birçok kişinin kazandığından çok harcamasına neden oluyor. Bu aşın harcamanın birçok sebebi var. Ancak bu sebeplerden öyle biri var ki, günümüzde ciddi bir davranış bozukluğu olarak kabul ediliyor.

"Onyomanya" yani alışveriş bağımlılığı isminin kökeni Yunanca; "Onyos" satılık-satın alma, "manya" saplantıdan geliyor. İlk kez 1915 yılında tanımlanan alışveriş bağımlılığı, aynen alkol ya da uyuşturucu bağımlılığı gibi ciddi bir davranış bozukluğu olarak görülüyor. Bağımlılar yalnızlık, mutsuzluk, sinirlilik, engellenme, kendini ifade edeme gibi depresyona neden olabilecek etkenlerden dolayı, aşırı derecede alışveriş yapıyor. Kendilerini sadece alışveriş yaptıkları zaman iyi ve mutlu hissediyor. Bu iyi ve mutlu olma hâli, genelde kişinin kendini diğer insanlardan üstün görmesine neden oluyor. Alışveriş bağımlılığının toplumun ne kadarını etkilediği net olarak bilinmiyor. Çünkü pek çok kişi, alışveriş bağımlılığının bir problem olduğunu düşünme-

diği için profesyonel yardım almıyor. Profesyonel yardım alınmadığı için de herhangi bir istatistik çıkarılamıyor. Ancak bağımlıların genellikle kadınlar arasından çıktığı bilinse de, bu hastalığa yakalanan erkeklerin sayısının da küçümsenmeyecek kadar çok olduğu düşünülüyor. Erkekler daha çok cep telefonu ya da bilgisayar gibi elektronik eşyalar alırken, kadınlar genellikle giysi, kozmetik, mücevher, ayakkabı ve çanta alıyor. Uzmanlara göre, kadınlarda görülen alışveriş hastalığı, ortalama 17-30 yaşları arasında başlıyor. Alışveriş bağımlıları, alışveriş öncesi kontrol edilemez bir istek hali ve haz yaşarken, alışveriş sonrasında yoğun bir suçluluk hissi duyuyor.

4C - (s. 69)

Merhaba! Benim adım Aylin. Günlük hayatta rahatlık benim için çok önemli. Özgür olmayı seviyorum.

Merhaba! Benim adım Ece. Arkadaşlarımla rock konserlerine gitmekten hoşlanıyorum. En büyük zevkim elektronik gitar çalmak.

Selam! Benim adım Eda. Bir şirkette sekreterlik yapıyorum. Tiyatro, sinema gibi popüler etkinlikler ilgimi çekiyor. Modayı takip ediyorum.

Merhaba! Ben Binnur. Nostaljik olan şeylere ilgi duyuyorum. Antika en büyük tutkum. Boş zamanlarımda koşuyorum.

Merhaba! Ben Eray. Klasik müzikten hoşlanıyorum. Her zaman şık ve bakımlı görünmekten yanayım.

Merhaba! Benim adım Figen. Bir şirkette halka ilişkiler sorumlusuyum. Düzen ve disiplin benim için çok önemlidir.

5A - (s. 77)

Duygu: Ayşeciğim, iyi ki bu geziye seninle beraber geldim. Mısır Piramitlerini çok merak ediyordum. Gerçekten benim için hem çok eğlenceli hem de çok faydalı bir gezi olacak. Ben aceleden çok araştırma yapamadım. Senin piramitler hakkında bilgin var mı? Gezmeden önce bana biraz anlatabilir misin?

Ayşe: Tabi anlatayım. Ben gelmeden önce iyice araştırdım. Mısır Piramitlerinin her biri 20 ton olan taşlardan inşa edilmiş ve bu taşların temin edilebileceği en yakın mesafe yüzlerce km. uzaktaymış.

Duygu: Peki bu taşların nasıl getirildiği biliniyor mu?

Ayşe : Hayır, maalesef bilinmiyor. Bunlardan başka Piramit kimin adına yapıldıysa, onun bulunduğu odaya, yılda iki defa güneşin girdiğini de okudum. Bu günler o kişinin doğduğu ve tahta çıktığı günlermiş.

Duygu: Çok ilginç. "Güneş girmeyen eve doktor girer." atasözüne çok zıt bir olay. Ben en çok mumyaları merak ediyorum. Onlar burada nasıl korunabilişler? Bunlarla ilgili bir şeyler biliyor musun?

Ayşe: Bu konuyla ilgili çok bilgim yok ama mumyalarda radyoaktif madde bulunduğundan, mumyaları ilk bulan 12 bilim adamının kanserden öldüğünü okumuştum.

Duygu: Mumyalarda radyoaktif madde varsa bunun başka olumsuz etkileri de olabilir bence.

Ayşe: Başka olumsuz bir etkisinin olup olmadığını bilmiyorum ama Piramitlerin içerisinde ultra sound, radar, sonar gibi cihazların çalışmadığını biliyorum. Belki bu da mumyalarla ilgili olabilir.

Ayrıca kirli suyu, birkaç gün piramitin içine bırakırsan, suyu arıtılmış olarak bulabileceğini de az önce bir turist söyledi. Çok ilginç değil mi? Ayrıca sütün de burada birkaç gün süreyle taze kalabileceğini ve daha sonra hiç bozulmadan yoğurt haline gelebileceğini de internetten öğrenmiştim. Sen çiçekleri çok seversin. Bitkilerin, piramitlerin içinde daha çabuk büyüdüğünü biliyor muydun?

Duygu: Öyle mi? Hiç duymadım keşke en sevdiğim çiçeğimi getirseydim.

Ayşe: Bir de çöp bidonunun içindeki yemek artıklarının hiç koku yaymadan piramitlerin içinde uzun süre kalabildiğini de az önce bir rehber, kendi grubuna anlatırken duydum. Ve son olarak da kesik, yanık, sıyrık gibi yaraların bir Piramit'in içinde daha çabuk iyileştiğini de biliyorum.

Duygu: Gerçekten senin sayende şimdi daha iyi gezebileceğim. Ben de belki birerilerinden farklı bir şey duyarsam sana anlatırım.

Ayşe: Hadi o zaman gezelim.

5B - (s. 81)

Mihrimah Sultan, Kanuni Sultan Süleyman ile Hürrem Sultan'ın büyük aşkının meyvesidir. Mihrimah Sultan on yedi yaşına geldiğinde annesi Hürrem Sultan, Mihrimah'a Diyarbakır valisi Rüstem Paşa'yla evlenmek isteyip istemediğini sordu. Mihrimah Sultan annesine, babası bu evliliği uygun gördüğü için bu teklifi kabul edeceğini söyledi. Diyarbakır valisi ile evlendi. Aynı zamanda Mimar Sinan da Mihrimah'a karşı gizli ve derin bir aşk beslemekteydi.

di. Ancak elli yaşındaydı ve evliydi. Sinan, çaresiz bir şekilde aşkını içine attı ve bu büyük aşkı sanatına işledi, inşa ettiği ve her ikisi de Mihrimah Sultan adını taşıyan camilerle bu yüce aşkın şirini yazdı adeta.

Üsküdar'daki caminin yapımı 1548'de tamamlandı. Caminin dıştan görünüşü, aşağıya doğru genişçe açılan etekleriyle asil ve zarif bir kadın gibidir.

Üsküdar'daki camiden sonra, gönlü ferman dinlemeyen Sinan, bu kez padişah fermanı olmadan Edirnekapı'da bir cami daha yaptı. Bu caminin tek minaresi vardır. Bu minarenin Sinan'ın yalnızlığını simgelediği hakkında rivayetler dolaştı. Minareden aşağıya doğru uzanan ince nakışların da Mihrimah Sultan'ın uzun saçları olduğuna dair söylentiler yayıldı.

Mimar Sinan üstün mimarlık yeteneğini, o derin ve gizli aşkını, bu iki caminin inşasında da göstermiştir. Nevruzun ilk günü (21 Mart), mihr (güneş) Edirnekapı'daki caminin ardından batarken; mah (ay) Üsküdar'daki caminin ardından doğmaktadır. Mihr ü Mah. Mah (ay) Mihrimah Sultan'ı düşündürür bize. Mihr (güneş) de Sinan'ı. Güneş sabahtan akşama kadar Ay'ı beklemiştir. Ama artık batmaktadır. Ay ise yeni doğmaktadır.

5C - (s. 85)

Fransa'daki örneklerinden uyarlanan, çocukların gelişimine oyun mucizesiyle katkı sağlamayı amaçlayan "Çocuk Müzesi" Ankara'da açıldı.

Bu müzede teknolojinin tüm imkânları kullanılıyor. 25 ayrı senaryoyu barındıran müzede, çocuklar şantiye alanında duvar örüyor, aslına uygun TV stüdyosunda HD kameralarla program çekiyor, akustik odada çığlık atıp, playback stüdyosunda şarkıcı, hastanede doktor olabiliyor; arkeolojik kazı yapıp, dijital oyunları kendi vücutlarıyla oynatabiliyor. 4-12 yaş grubuna hitap eden müze, engelli çocuklar için de özel olarak tasarlandı.

Free Kidzz Çocuk Müzesi Müdürü Yeşim Kanlıoğlu, 25 ayrı aktiviteyi bünyesinde toplayan müzenin Fransız eğitim modelini örnek aldığını ve 16 profesör tarafından hazırlanan eğitim programının ve ileri teknolojik donanımının olduğunu anlattı.

Çocukların müzede beş duyularını kullanarak oyun oynadıklarını, öğrendiklerinin farkına varmadan istenen mesajları aldıklarını dile getirdi. Ayrıca çocuklara neredeyse 1,5 yılda öğretilecek konuların kısa süre içinde öğretilbildiğini ifade etti. Buranın dışa dönük bir müze olduğunu, çocukların gördüğü her şeyi dokunarak hissedip algıladığını açıkladı. Müzenin, çocuğun kendini oyunda keşfetmesini sağladığını ve soyut konuları somutlaştırdığını da belirtti.

6A - (s. 94)

HACİVAT – Uğurlar olsun Karagöz'üm! Ben de dükkânıma gidiyordum, birlikte yürüyelim.

KARAGÖZ – Birlikte yün yiyelim.

HACİVAT – Ne yün yemesi canım, yani beraber gidelim.

KARAGÖZ – Hangi berbere gidelim.

HACİVAT – Aaaa, hemen sinirlendirme

beni! Yolda yan yana ve konuşarak gidelim diyorum.

KARAGÖZ – İyi ya gidiyoruz işte...

HACİVAT – Neyse, senin hakkında iyi haberler duydum. Çok memnun oldum.

KARAGÖZ – Çok maymun oldunsa bana ne!

HACİVAT – Maymun değil, memnun oldum. Yani duyduğum habere sevindim.

KARAGÖZ – Hangi gazete yazıyor?

HACİVAT – Gazete haberi değil... Senin cahillikten kurtulmak istediğini öğrendim.

KARAGÖZ – Benim Câhitlerde kurt bulmak istediğimi mi öğrendin? Ben onları tanımıyorum.

HACİVAT – Allah Allah, bir lâfı da doğru anlasan olmaz mı? Diyorum ki, bilgini artırmak ve okuma-yazma öğrenmek istemişsin... Oğlunla çalışmaya başlamışsın...

KARAGÖZ – Başladımsa ne olacak?...

HACİVAT – Ne olacağı var mı? Çok sevindim. Okur-yazar olursan daha kolay iş bulursun.

KARAGÖZ – Şey, okuma-yazma öğrenince memurluğa da girerim Hacı Cavcav!

HACİVAT – Karagöz'üm, hele önce dışarıdan imtihana gir, ilkokuldan diploma al!

KARAGÖZ – Su mu taşıyacağım?

HACİVAT – Yine ne anladın, ne suyu taşıyorsun?

KARAGÖZ – Köftehor, "İlkokuldan dipli kova al!" dedin ya!

HACİVAT – Hay dipli kova da, dipsiz kova da kafana geçsin! Diploma diyorum, yani ilkokulu bitirdiğini gösteren, imzalı-mühürlü bir kâğıt...

KARAGÖZ – Hacı Cavcav, yazı yazmayı

öğrenince dünyanın her yerinden gelenlere de istediğini yazıp anlatırım.

HACİVAT – Efendim onlar Türkçe bilmiyor ki senin yazdığını anlasınlar!

KARAGÖZ – Öyleyse ben de önce Türkçe öğretirim.

HACİVAT – Karagöz'üm, hele sen git de önce kendin yazı yazmasını öğren bakalım!

KARAGÖZ – Şimdi öğrenip gelirim.

6B - (s. 99)

Jilet

En iyi jilet budur. Dünyanın bütün meşhurları bununla tıraş oluyor: İngiltere kralı, rahmetli başkan Kennedy, taçsız kral Pele, Beckenbauer, kaleci Mayer, Nadia Comanici, Brigitte Bardot, Fenerbahçeli Cemil... Hepsi şöhretlerini bu bıçağa borçludurlar. Evet, denemesi bedava hem de hiç para vermeden.

Bakın meselâ, şu vatandaşın sakalı uzamış. Şimdi iki dakikada susuz, sabunsuz bu iş hâllolacak. Bakın ağabeyler türünün son harikası, Alman mucizesi bütün meşhurların bıçağı...

- Dur ya...

- Sen dur vatandaş ya başına devlet kuşu kondu.

Evet ağabeyler, dikkatle bakınız. Bakınız, su yok, sabun yok, Gibbs marka krem, o da fabrikamızın hediyesidir, çok muhterem ağabeylerim.

Evet, evet, bakınız, lütfen saatlerinize bakınız, yalnız 17 saniyede tamam bu iş.

-1, 2, 3, 4, 5, 6, şöyle 7, evet bitiyor 8,

- Yeter.

- Lütfen, sakın olunuz.

- Yeter, yeter, suratımı kan içinde bıraktın.

- Telaş yok. Kesikler için harika kan ilacı satıyoruz.

6C - (s. 103)

Sanem: Hayat radyodan herkese merhabalar... Sevgili dinleyiciler, bugün çayın hangi problemlere iyi geldiğini konuşacağız. Bunun için yanımızda bu konuda uzman Elif Hanım var. Hoş geldiniz Elif Hanım.

Elif: Hoş bulduk...

Sanem: Dinleyicilerimizi daha fazla meraklandırmadan başlayalım isterse-
niz. Elif Hanım, saçlarının mat olduğundan şikâyet eden dinleyicilerimiz için ne tavsiye edersiniz?

Elif: Saçınız mat mı? Öyleyse saçınızı şampuanladıktan sonra olarak bir çaydanlık ılık çayla durulayın. Bakın saçlarınız nasıl ıslıl ıslıl parlıyor.

Sanem: Peki ya ayak kokuları?

Elif: Ayağınız mı kokuyor? Bunun için ılık çay dolu bir leğene ayaklarınızı daldırın ve her akşam yatmadan önce 10 dakika tutun. 10 günde koku diye bir şey kalmayacaktır.

Sanem: Bu çok iyi. Peki, ellerinin balık ya da soğan kokmasından şikâyet eden dinleyicilerimize neler söyleyeceksiniz?

Elif: Balık ayıkladınız, ellerinizi sabunla yıkadınız ve hâlâ balık kokuyor. Ya da soğan soydunuz, soğan kokuyor. İşte kurtarıcınız yine çay. Elinizi demli çayla yıkayın. Bakın bakalım hiç koku kalmış mı?

Sanem: Bu harika. Ancak ben, en çok buzdolabımın kötü kokmasından şikâyetçiyim.

Elif: Buzdolabınız koku mu yapıyor? Öyleyse demlikte kalmış çay posalarını kurutup bir kap içinde buzdolabının orta rafına yerleştirin. Kokudan eser kalmayacaktır.

Sanem: Bunu kesinlikle deneyeceğim.

Bir dinleyicimiz, gözünün çapak yaptığını yazmış. Bunun için tavsiyeniz nedir?

Elif: Gözünüz çapak mı yapıyor? Bunun için kaynamış çayı bir tase koyup buharı gözünüze gelecek biçimde başınızı üstüne koyabilir ya da ılık çaya batırılmış bir pamuğu gözlerinize ve etrafına sürebilirsiniz.

Sanem: Elif Hanım dinleyicilerimiz için çok yararlı bilgiler verdiniz; ne yazık ki bugünkü programımızın sonuna geldik. Size çok teşekkür ediyorum.

Elif: Beni bu programa davet ettiğiniz için ben teşekkür ediyorum.

Sanem: Başka bir programda görüşmek üzere.

Elif: Görüşmek üzere.

BU KİTABI NASIL KULLANMALIYIM?

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde belirlenmiş dil düzeylerine göre düzenlenmiş olup, iletişim ve öğrenen odaklı yaklaşım takip edilerek yapılandırılmıştır. Buna göre setimiz A1- A2 (Temel), B1-B2 (Orta) ve C1-C1+ (İleri) olarak üç bölüme ayrılmıştır.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” öğretim seti içerisinde yer alan bu kitap, çalışma kitabı ve dinleme metinlerinin ses kayıtlarının olduğu dinleme CD’sinden oluşan B2 düzeyi setinin ders kitabıdır. Bu set kullanıcılarını Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde belirlenmiş olan B2 beceri düzeyine ulaştırmayı hedeflemektedir.

Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde bulunan hedefler doğrultusunda belirlenmiş konular çerçevesinde 12 ayrı üniteden oluşan B2 düzeyi setinde her bir ünite 3 ayrı alt konuya ayrılmıştır. Ünite başlarında öğretilmesi hedeflenen beceri, dilbilgisi ve kelime grupları belirtilmektedir. Her üniteye yer alan alt konu içerisinde; Hazırlık Çalışmaları, Okuma, Ya Siz, Dilbilgisi, Dinleme, Konuşma ve Yazma ayrıca ünite sonlarında Kültürden Kültüre, Sınıf Dili, Eğlenelim Öğrenelim, Neler Öğrendik, Öz Değerlendirme, Kelime Listesi bölümleri bulunmaktadır.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki fotoğraflara bakalım. Kelime çiftleri ile fotoğrafları eşleştirelim.

OKUMA BÖLÜMÜNDE öğrencilerin dil düzeylerine, ünite- nin konusuna, öğretilecek dilbilgisine uygun metinler seçilmiştir. Bu metinler okuma becerisini ölçecek etkinliklerle birlikte sunulmuştur. Burada öğrenciden beklenen; metne bağlı kalarak yazılı ve sözlü çalışmalar yapabilmesidir. Metinlerde kullanılan etkinlikler, öğrenciyi metne bağımlı bir dil kullanımından, metinden bağımsız bir dil kullanımına yönlendirecek şekilde düzenlenmiştir.

YA SİZ?

1. Siz nerelisiniz ve hangi dili konuşuyorsunuz?
2. Sizin en yakın arkadaşlarınız kimler?
3. Sizin arkadaşlarınız nereli ve hangi dili konuşuyorlar?

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI bölümünde üniteye ilişkin öznel sorular, kelime çalışmaları gibi etkinlikler yer almaktadır. Bu bölümde amaç; konunun ve üniteye yer verilen okuma metninin anlaşılmasının kolaylaştırmak, öğrencinin konuya ve okuma metnine aşina olması sağlamaktır.

OKUMA

2. Aşağıdaki başlıkları uygun metinlere yerleştirilim.

ÖZEL GÜNLER

Evlilik yıldönümü / Anneler günü / Öğretmenler günü / Doğum günü

Türkiye’de Mayıs ayının ikinci pazar günü anneler günüdür. Biz anneler gününden önce annemize bir hediye alıyoruz. O gün annemize çiçekler ile hediyelerimizi veriyoruz. Sonra annem, babam ile hep beraber yemeğe gidiyoruz. Yemek yedikten sonra anneannemi ve babaannemi ziyaret ediyoruz. Onların da anneler gününü kutluyoruz ve hediyelerini veriyoruz. O gün herkes çok mutlu oluyor.

Ahmet ile ben 3 yıldır evliyiz. Biz her yıl evlilik yıldönümümüzü dışarda kutluyoruz. O gün birbirimize hediyeler alıyoruz. Dışarda güzel bir yemek yiyoruz ve eğleniyoruz. Bu sene yıldönümümüzü evde kutluyoruz. Çünkü bir ay sonra bebeğimiz doğuyor.

Biz ilkokul birinci sınıftan beri her 24 Kasım öğretmenler gününde öğretmenimize küçük, çeşitli hediyeler alıyoruz ya da bütün sınıf para topluyoruz ve büyük bir hediye alıyoruz. Biz öğretmenimizi çok seviyoruz çünkü o bize her gün yeni bir şeyler öğretiyor.

Ben Görde. Doğum günüm 27 Aralık’ta. Senelerden beri farklı yerlerde doğum günü partisi yapıyorum. Bazen kafede, bazen restoranda, bazen evde doğum günümü arkadaşlarımla kutluyoruz. Bazen onlar beni kutluyor ya benimle geliyorlar. O gün hep beraber pasta yiyoruz. Benim en sevdiğim şey.

YA SİZ bölümünde; okuma metni ile aynı konuda olan öznel sorular bulunmaktadır. Konular okuma metninden uzaklaştırılıp günlük hayata taşınmıştır. Öğrenciler metne bağlı kalmaksızın, kendi hayat tecrübelerinden hareketle düşüncelerini açıklayabilmektedir. Bu kısımda; öğrencinin okuma metninden aldığı bilgileri kendi hayatı ile ilişkilendirerek anlatması amaçlanmaktadır.

DİLBİLGİSİ bölümü; ünite de öğretilecek dilbilgisi konularını, tablolarını ve açıklamalarını içermektedir. Ayrıca İngilizce bilen öğrencilerin, konuları daha kolay kavrayabilmesi için dilbilgisi konu ve açıklamalarının İngilizce çevirileri de eklenmiştir. Her dilbilgisi açıklamasının ardından verilen dilbilgisine ait örnek cümleler, dilbilgisi alıştırmaları ve öğrencileri önceki ünitelerde öğrendikleri dilbilgisi konusu ile yeni dilbilgisi konusunu bir arada sunan pekiştirici alıştırmalar yer almaktadır. Bu bölümde, öğrencinin hedeflenen dil düzeyinde kullanması gereken dil yapılarının öğretilmesi hedeflenmektedir.

DİNLEME

7 Metni dinleyelim. Boşlukları dolduralım.

Ad:
Uyruk:

Ad:
Uyruk:

Ad:
Uyruk:

Ad:
Uyruk:

KONUŞMA bölümünde; ünitelerdeki konulara uygun, öğrencilerin konularda edindikleri bilgileri kullanabilecekleri etkinliklere yer verilmiştir. Bu kısımda, öğrencilerin edindikleri becerileri sözlü olarak pekiştirmeleri beklenmektedir.

YAZMA

7 Aşağıdaki formu kendinize göre dolduralım.

ÖZDEMİR OTEL, İSTANBUL			
Adı:	Soyadı:		
Adresi:			
Telefon no:	Geliş tarihi:		
Oda numarası:	Gün sayısı:		

DİL BİLGİSİ

Yönelme Durumu (Dative Case)

Filin yönelişi, yaklaşıpı varlığı gösterir.
This case indicates the object to which the verb gravitate.

a, i, o, u → -ıya e, i, ö, ü → -ye

1. NOT: Ünsüz Yunusmalar: Bu grü
arındaki "a, e, i, ö, ü" ünsüzleri "b, c,
d, g / k" olur.
Consonant Letters: if there is one of
"a, e, i, ö, ü" between two vowels, they
convert into "b, c, d, g / k".
a, e, i, ö, ü → b, c, d, g / k

2. NOT:
Ben + e → Bana
Sen + e → Sana
O + a → Ona

Uzaklaşma Durumu (Ablative Case)

Bu ek, varlığın bir yerden ayrıldığını, uzaklaşpını gösterir.
Varlığın yerinin değiştiğini bildirir.
This suffix indicates object is leaving away, and it's place
changes.

a, i, o, u → -dan
e, i, ö, ü → -den

Örnek:
Her sabah işe gidiyorum.
Öğretmen derse başlıyor.
Kedi ağaca tırmanıyor.
Annem bana çay veriyor.
Öğrenciler kitaba bakıyor.

5 Aşağıdaki boşlukları yönelme durumu "-ıya/-ye" eki ile tamamlayalım.

1. Pervin otobüs..... biniyor.
2. Adam deniz..... bakıyor.
3. Ben ev..... yürüyorum.
4. Selin yurt..... gidiyor.
5. Sen o..... yalan söylüyorsun.

Örnek:
Taksim'de otobüsün iniyorum.
Aşlı köpekten çok korkuyor.
Esra marketten geliyor.
Cenk işten çıkıyor.
Mustafa, Ali'den borç istiyor.

6 Aşağıdaki boşlukları ayrılma durumu eki "-dan" ile tamamlayalım.

1. Begüm romantik filmler..... hoşlanıyor.
2. Annem ben..... yardım istiyor.
3. Benim..... para çekiyorum.
4. Almanya'dan..... geliyorum.
5. Ne zaman okul..... çıkıyorsun?

DİNLEME bölümünde; okuma bölümünde olduğu gibi öğrencilerin dil düzeylerine, ünitenin konusuna, öğretilecek dilbilgisine uygun metinler seçilmiştir. Bu metinler için öğrencinin dinleme becerisini ölçecek etkinlikler düzenlenmiştir.

KONUŞMA

11 Sınıfımıza bakalım. Aşağıdaki gibi sorular yazalım.
Arkadaşlarımıza soralım.

- Burası okul mu?
- Bu kalem mi?
- Bu kim?
- Sınıf büyük mü?

YAZMA bölümünde; ünitenin konu alanıyla aynı doğrultuda olan çeşitli yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler sunulmaktadır. Bu bölümde, öğrencilerin edindikleri becerileri yazılı olarak pekiştirmeleri hedeflenir.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE bölümü kültürlerarası farkındalığı arttırmak amacıyla, kültürden kültüre değişen çeşitli konular hakkında bilgi veren metinlerden oluşmaktadır. Dil kültürün bir parçası olduğundan, yabancı dil bilmek aynı zamanda o dil ile oluşturulan kültür hakkında bilgi sahibi olmak demektir. Bu düşünceyle hazırlanan Kültürden Kültüre bölümünde amaç; öncelikle Türk kültürü olmak üzere öğrencinin çeşitli kültürler hakkında belirlenen konularda bilgi almasıdır. Metin sonrası etkinlikler aracılığı ile de kendi kültürünü ders ortamına aktararak Türk kültürü ile karşılaştırmasıdır.

SINIF DİLİ

Yönergeler ile resimleri eşleştirilim.

1. Düşünün. 2. Okuyun. 3. Kitabınızı açın. 4. Ödevinizi yapın. 5. Birlikte çalışın.

EĞLENELİM ÖĞRENELİM bölümünde; öğretmen ve öğrencinin ders ortamından sıyrarak vakit geçirebileceği oyun, bulmaca vb. etkinlikler bulunmaktadır.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki kelimeleri eşleştirilim. Tamlama oluşturalım.

mercimek	kapısı
Didem'in	bahçesi
okulun	tuşları
telefonun	köpeği
bahçe	çorbası

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

EVLİLİK GELENEKLERİ

Türkiye'de gelin, düğünden bir gün önce "kına gecesi" yapar. Bu gecede sadece kadınlar oturur ve Türkü eşliğinde ellerinde kınalarla gelinin etrafında döndürürler. Kınayı kaynana yakıyor. Düğünde de gelin, ayakkabısının altına bekârların isimlerini yazıyor. Düğün sırasında bir kişinin ismi ayakkabıdan cabuk silinirse insanlar "O kişi en erken evlenecek." diye düşünürler.

Bulgaristan'da düğünden önceki perşembe günü hamur ve maya karıştırılır, özel bir ekmeğe yapılır. Bu ekmeğe, yeni ailenin oluşumunu sembolize ediyor. Düğünde de gelin ile damada somun ekmeği veriyorlar. Bunlardan biri bu ekmeğe daha büyük parça koparırsa "Evde onun sözü geçecek." diye düşünürler.

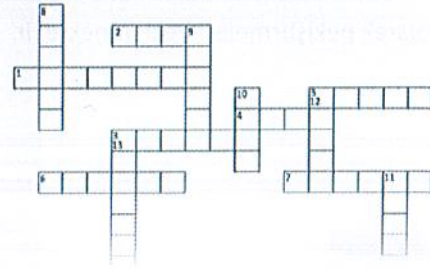
1. Sizce en zor ve en ilginç gelenek hangisi? Karşılaştıralım.

2. Bu iki kültürde de bekârların isimlerini yazma geleneği var mı? Yazalım.

SINIF DİLİ bölümünde; öğrencinin sınıf bağlamı içerisinde kullanabileceği dil yapıları, buna ilişkin örnekler ve etkinlikler yer almaktadır. Bu bölümde; öğrencinin öğretmen ile sınıf içinde gerçekleştirebileceği diyalogları anlayabilmesi hedeflenmektedir.

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Aşağıdaki resimlere bakalım ve bulmacayı çözelim.

NELER ÖĞRENDİK bölümü; öğrencinin üniteye öğrendiği dilbilgisi, ünitenin konusuna ait kelime alıştırmaları vb. etkinlikleri içeren bir tekrar bölümüdür. Bu kısımda öğrenciden, öğrendiği bilgileri pekiştirmesi beklenmektedir.

ÖZ DEĞERLENDİRME bölümünde; her bir ünite sonunda öğrenciden beklenen beceriler yer almaktadır. Öğrencilerden her bir beceriyi bölümde verilen puanlama sistemine göre işaretlemeleri istenmektedir. Bu bölümde, öğrencinin her bir beceri için kendini ölçmesi, değerlendirmesi ve eksik görüldüğü becerilerde o beceriye ait olan etkinliklere geri dönmesi ve tekrar çalışması beklenmektedir.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçe'de yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz. 1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Ailemi, akrabalarımı ve çevremi tanıtabilir, bunlarla ilgili basit konuşma ve yazıları anlayabilir, bunları basit kalıp ve cümleleri kullanarak anlatabilirim.	1	2	3	4	5
2. Yer - yön ifadelerini kullanarak yer, nesne ve kişilerin yerini ifade edebilir, bunlarla ilgili basit konuşma ve ifadeleri anlayabilirim.	1	2	3	4	5
3. Nesneler veya kişiler arasında karşılaştırma yapabilir, bunlarla ilgili basit ifadeleri anlayabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

abla
ağabey
ağız
aile
amca
anadil

FİİLLER

almak
dans etmek
çalmak
hissetmek
yazmak

KELİME LİSTESİ bölümünde; her bir üniteye yer alan kelimeler öğrencilerin kelime öğreniminde kolaylık sağlanması amacıyla isimler, fiiller ve kalıp ifadeler başlıkları altında sıralanmıştır. Konu seçimi, öğrencilerin dil düzeylerine uygun yapıldığından konularda yer alan bu kelimeleri öğrencinin öğrenmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, Ömer Asım (1984). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, Ankara.
- Banguoğlu, Tahsin (2004). Türkçenin Grameri, Ankara.
- Can, Kaya (1983). Yabancılar İçin Türkçe Dersleri, Ankara.
- Council of Europe. 2005. The European Language Portfolio: Introduction. Strasbourg, Council of Europe Modern Languages Division. http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio/?L=E&M=/main_pages/introduction.html
- Council of Europe. 2007. European Language Portfolio: Procedures for validation. Strasbourg, Council of Europe Modern Languages Division.
- Ergin, Muharrem (2001). Üniversiteler İçin Türk Dili, İstanbul.
- Ergin, Muharrem (1972). Türk Dil Bilgisi, İstanbul.
- Hepçilingirler, Feyza (2005). Öğretmenlere ve Öğrenenlere Türkçe Dilbilgisi, İstanbul.
- Korkmaz, Zeynep (2003). Türkiye Türkçesi Grameri, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2012). Avrupa Dil Portfolyosu.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2012). Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme – Öğretme – Değerlendirme
- Türkçe Sözlük (2005). Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Yazım Kılavuzu (2008). Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- <http://adp.meb.gov.tr/kullanım.php>
- http://abdigm.meb.gov.tr/eski_site/uaorgutler/AK/cefr_Turkce.pdf
- http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio/?L=E&M=/main_pages/validation.html

ALINTI METİNLER

Başlık

Bavul Hazırlama Sanatı

Alman Çift Türkiye'ye Bağlandı

Turizmde Çek-Yat Yöntemi

Konya'da Uzay Turizmi Heyecanı

Günümüzde İletişim

Yaşlılık Ve Teknoloji

Günümüz Ulaşım Araçları

Bir Konu Yedi Soru

Teknik Servis

Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi

Anlatamıyorum

Duygusal Zekâ

Modanın Tarihçesi

Moda Rüzgârı

Moda Haberleri

Dikkat! Giysileriniz Konuşuyor!

Peri Bacaları

Tac Mahal

İlginç İcatlar

Çocuk Müzesi

Karagöz Ve Hacivat

Seyyar Satıcı

Başarmak

Reklam Metni

Bunları Biliyor Musunuz?

Bir Var Oluş Öyküsü

Pratik Çözümler

Kaynak

- <http://gezz.org/index.php/seyahat/seyahate-ckarken/38-seyahate-cikarken/344-bavul-hazirlama-sanati>
- <http://www.haberdar.com/cocuklarin-sicakligi-alman-cifti-turkiye-ye-bagladi-2161166-haberi>
- Nuray Bartoschek "Bütün Dünya Dergisi"
- <http://www.sabah.com.tr/turizm/2011/12/02/konyada-uzay-turizmi-heyecani>
- http://www.youtube.com/watch?v=hQdiovmn_Dk'dan
- <http://bianet.org/bianet/biamag/129164-yasli-dostu-teknolojik-yenilikler-hemen-simdi>
- <http://liberteryen.org/2011/01/bugunun-ulasim-araclari/>
- Özel Sezin Okulu Eğitici Oyun Kartları Serisi "İstanbul'da Zaman"
- <http://www.osg.com.tr/forum/index.php?topic=3840.0;wap2'dan>
- <http://www.bilgisayarbilisim.net/her-telden-f29/renklerin-dili-t54758.html>
- Orhan Veli Kanık "Bütün Şiirleri"
- <http://www.uniacademy.com/?sayfa=3&icerik=1&anakate=39>
- <http://www.modagezgini.com/modanin-tarihcesi/>
- <http://www.acunn.com/spor/dunden-bugune-moda-tarihcesi/6144>
- <http://www.milliyet.com.tr/trend-raporu--genis-paca--yuksek-bel--saglam-adim-mars/--styleboom--/kadin/yazardetay/28.11.2011/1468727/default.htm>
- <http://www.kariyer.net/kariyer-rehberi/giysileriniz-ne-soyluyor-/614>
- <http://kadiyekseni.com/?p=1578>
- <http://www.belgesell.com/tac-mahalin-sirlari.html>
- http://www.serdarkalkan.com/yeni_buluslar.htm
- <http://bebekvecocuk.milliyet.com.tr/cocuklar-icin-teknoloji-harikasi-muze-acildi/haberpanosu/haberdetay/10.10.2011/1449009/default.htm>
- http://www.kulturcocuk.gov.tr/htmlyukle.aspx?page=data/kultur/karagoz/karagoz_okuryazar.htm
- <http://www.izlesene.com/video/ziya-tras-bicagi/18293>
- Bütün Dünya Dergisi
- <http://www.seslendirme.cc/reklam-metinleri-ile-alistirmalar>
- Hakan Büyükdere, "Doğru Bildiğiniz Yanlışlar"
- Bütün Dünya Dergisi
- Zeynep Sude Başar, "Hayatın Püf Noktası Pratik Bilgiler"

NOT1: Ders kitabında kullanılan alıntı metinler öğrencilerin dil seviyelerine uygun şekilde yeniden düzenlenmiştir.

NOT2: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinde kullanılan fotoğraflar 'shutterstock.com'dan satın alınmıştır.

İSTANBUL YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI B2

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Dr. Mehmet Yalçın YILMAZ

EDİTÖR

Doç. Dr. Ferhat ASLAN

EDİTÖR YARDIMCISI

Funda KESKİN

HAZIRLAYANLAR

Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ

Enver GEDİK

Gökçen GÖÇEN

Gül GÖNÜLTAŞ

Funda KESKİN

Fazilet ÖZENC

Hande TOKGÖZ

Gizem ÜNSAL

Serra YAVUZ

REDAKSİYON – TASHİH

Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ - Funda KESKİN

ÇEVİRİ

Yusuf ÖZMENEKŞE

TASARIM

Şeref KOCAMAN

Baskı 2014

Kültür Sanat Basımevi www.kulturbasim.com

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe

B2 Düzeyi Ders Kitabı

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” Türkçeyi hızlı ve etkili bir şekilde öğrenmek isteyen yetişkinler için Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde belirlenmiş dil düzeylerine göre hazırlanmış, iletişim ve öğrenci odaklı yaklaşım esas alınarak yapılandırılmış bir yabancılar için Türkçe öğretim setidir.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe”; öğretim seti içerisinde yer alan bu kitap; çalışma kitabı ve dinleme metinlerinin ses kayıtlarının olduğu dinleme CD’sinden oluşan B2 düzeyi setinin ders kitabıdır. Bu öğretim seti, kullanıcılarını Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde belirlenmiş olan B2 dil becerisi düzeyine ulaştırmayı hedeflemektedir. B2 dil düzeyindeki bir öğrenci:

- Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık cümlelerle yapılan tartışmaları takip edebilir. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilir. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilir.
- Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilir. Çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilir.
- Öğrendiği dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilir. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerini açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilir.
- İlgili alanına giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilir. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilir.
- İlgili alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.

“İstanbul Yabancılar İçin Türkçe” ders kitabında:

- Avrupa Ortak Dil Kriterleri’nde bulunan hedeflerin doğrultusunda belirlenmiş konu alanları
- Konulara ilişkin günlük hayata ait kelime çalışmaları
- Öğrencilerin dil düzeylerine, ünitenin konusuna, öğretilecek dilbilgisine uygun okuma metinleri
- Öğrencinin hedeflenen dil düzeyinde kullanması gereken dilbilgisi yapılarının kapsamlı açıklamaları
- Öğrencinin günlük konuşmaları dinleyebileceği dinleme etkinlikleri
- Öğrencilerin karşılıklı veya bireysel olarak dili etkin kullanabilecekleri konuşma etkinlikleri
- Öğrencilerin kendi gelişimlerini ölçebilecekleri değerlendirme, tekrar bölümleri
- Öğrencilerin dillerini geliştirebilecekleri eğlenceli oyunlar bulunmaktadır.

DÜZEYLER

A1	Temel
A2	
B1	Orta
B2	
C1	İleri
C1+	

ISBN NO: 9786054892143

